

Antwoordnota zienswijzen op de ontwerp omgevingsvergunning Windpark Delfzijl-Midden (Oosterhorn)

(vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 12 september 2017)

Van 6 juni 2017 tot en met 17 juli 2017 heeft de ontwerp omgevingsvergunning met alle bescheiden voor Windpark Delfzijl-Midden (Oosterhorn) ter inzage gelegen. Deze gaat over het voornemen tot het oprichten van een windpark van achttien windturbines op het bedrijventerrein Oosterhorn in de gemeente Delfzijl.

Daarbij is een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen in te dienen.

Op 3 juli 2017 is een inloopbijeenkomst georganiseerd in Delfzijl, waarbij de gelegenheid is geboden tot het indienen van zienswijzen.

Het windpark wordt gerealiseerd op het bedrijventerrein Oosterhorn in de gemeente Delfzijl. Voor dit bedrijventerrein geldt een voorbereidingsbesluit op grond van de Wet ruimtelijke ordening. Dit voorbereidingsbesluit bepaalt dat het verboden is het gebruik van gronden of bouwwerken te wijzigen. Hier kan door middel van een omgevingsvergunning van worden afgeweken mits het gebruik past binnen het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan of binnen reeds vastgestelde beleidskaders. Deze omgevingsvergunning wordt verleend op grond van de hiervoor genoemde regels uit het voorbereidingsbesluit: de achttien windturbines maken namelijk onderdeel uit van het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan Oosterhorn. Hierbij is nog van belang dat ten tijde van het nemen van het ontwerpbesluit is getoetst aan het voorontwerpbestemmingsplan Oosterhorn. Inmiddels is het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn gepubliceerd door de gemeente Delfzijl, derhalve is de vergunning nu getoetst aan het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn.

De Commissie voor de m.e.r. heeft in het kader van het voorontwerpbestemmingsplan Oosterhorn reeds geadviseerd. De Commissie voor de m.e.r. is in het op 16 mei 2017 uitgebrachte 'Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvullingen wind en geur' tot de conclusie gekomen *'dat met de informatie uit de aanvullingen windenergie en geur voor deze onderdelen de milieuinformatie voor besluitvorming beschikbaar is'*. De gemeenteraad van de gemeente Delfzijl heeft het MER voor het bestemmingsplan Oosterhorn aanvaard in de raadsvergadering van 29 juni 2017.

In totaal zijn 21 zienswijzen ontvangen:

1. Deutscher Wetterdienst
2. Evonik Peroxide Netherlands BV
3. Samenwerkende Bedrijven Eemdelta (SBE)
4. Stadt Borkum
5. Klesch Aluminium Delfzijl
6. Inwoner Borgsweer 1
7. Generaldirektion Wasserstraßen und Schifffahrt - Dezernat Wasserstraßenüberwachung
8. Landkreis Aurich
9. Inwoner Borgsweer 2
10. ESD-SIC bv
11. Inwoner Borgsweer 3
12. KBM Master Alloys B.V.
13. Levanto Netherlands I, II & III B.V.
14. Inwoner Borgsweer 4
15. Innogy Windpower Netherlands B.V.
16. Inwoner Borgsweer 5
17. Inwoner Borgsweer 6
18. Inwoners Woldendorp
19. Inwoner Borgsweer 7
20. Niedersächsischer Landesbetrieb für Wasserwirtschaft, Küsten- und Naturschutz (NLWKN)
21. Gemeinde Jemgum

De zienswijzen zijn hieronder weergegeven en voorzien van een reactie. De doorgevoerde ambtelijke wijzigingen staan aan het einde van de zienswijzennota.

Zienswijze 1. Deutscher Wetterdienst			
Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie
			Wijziging besluit?

1	1/2	Namens de Deutsche Wetterdienst (DWD) bedank ik u dat u ons heeft betrokken in de procedure van de ontwerpvergunning voor het windpark Oosterhorn. Op basis van uw documenten is onderzocht in hoeverre de belangen van de Weerradar Emden (Wetterradar Emden) respectievelijk de belangen van de mogelijke toekomstige radar op Borkum getroffen worden door het voornemen. De achtergrond hiervan is dat de wettelijke taken van de Deutsche Wetterdienst veelomvattend zijn en meerdere taakgebieden omvatten. Daaronder vallen het verrichten van meteorologische diensten, bijvoorbeeld op het gebied van water management, met inbegrip van preventieve bescherming tegen overstromingen, en de publicatie van officiële waarschuwingen van weerfenomenen die kunnen leiden tot een bedreiging voor de openbare orde en veiligheid. Ook is de DWD verantwoordelijk voor de meteorologische beveiliging van de luchtvaart en de scheepvaart. Daarnaast ondersteunt de DWD de individuele deelstaten bij de uitvoering van het taken op het gebied van rampenbestrijding, vooral bij extreme weersomstandigheden. Tevens voert de DWD taken uit in het kader van de civiele bescherming en de civiel-militaire samenwerking (§ 4 Abs. 1 Nr. 1 ff. DWD-Gesetz). Het door u geplande windpark Delfzijl-Midden (Oosterhorn) ligt voor het grootste deel tussen de 5 en 15 kilometer van de Weerradar Emden. Het windpark ligt daarmee binnen de beschermingszone van 15 kilometer rondom de radar. Het gebied ten noorden van het Oosterhornkanaal ligt zelfs binnen de beschermingszone van 5 kilometer rondom de radar in Emden. Om de storing van de radar van de DWD in Emden zo klein mogelijk te houden, verzoekt de DWD om op de geplande locatie zo laag mogelijke windturbines te realiseren respectievelijk om de hoogte af te stemmen op de bestaande windturbines. Voor het gebied ten noorden van het Oosterhornkanaal verzoekt de DWD om van het oprichten van windturbines af te zien, omdat er door het oprichten van windturbines in dit gebied grote storingen op de radar in Emden worden verwacht. Momenteel is de DWD bezig met het plannen van de verplaatsing van de radar van Emden naar het eiland Borkum. Als de verplaatsing doorgaat dan wordt de radar in Emden buiten gebruik gesteld. In dat geval heeft de DWD geen bedenkingen meer tegen het geplande windpark. De zoektocht naar een nieuwe locatie op Borkum is echter nog niet finaal afgerond. Voor verdere vragen kunt u contact opnemen met de DWD.	De Deutsche Wetterdienst hanteert voor zichzelf een beschermingszone van 15 kilometer rondom de radarpost. Er bestaan geen internationale bepalingen die ertoe verplichten rekening te houden met de Deutscher Wetterdienst. Voor zover bekend liggen er circa 250 windturbines binnen deze zone, waarvan het merendeel (circa 170) in Duitsland zelf. Windpark Delfzijl-Midden (Oosterhorn) bevindt zich ten zuiden van Windpark Delfzijl Noord (19 turbines), wat betekent dat er geen nieuwe storingslocatie zal optreden. Daarnaast is uit gesprekken met de Deutsche Wetterdienst duidelijk geworden dat ze aan het eind van het jaar duidelijkheid hopen te hebben over de mogelijke verhuizing naar Borkum. De Deutsche Wetterdienst is zich er bovendien van bewust dat er aan de Duitse zijde van de gens minstens zoveel windturbines staan die tot storing leiden, de gewenste verhuizing is ook mede daardoor ingegeven. Verder is van de zijde van de Deutsche Wetterdienst niet inzichtelijk gemaakt dat de realisatie van deze windturbines op zichzelf een zodanige toevoeging aan de mogelijke verstoring leveren dat hierom de windturbines niet gerealiseerd zouden mogen worden. In het licht van het voorgaande en gezien het belang van opwekking van duurzame energie zien wij geen reden om de hoogte van de turbines aan te passen en om de turbines ten noorden van het Oosterhornkanaal niet mogelijk te maken. Deze opmerkingen vormen hiermee geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee

Zienswijze 2. Evonik Peroxide Netherlands BV				
Reactie-nummer	Pagina-numr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	Nog mijn dank voor alle verstrekte informatie op 7 juni jl. betreffende voorontwerp bestemmingsplan Oosterhorn met het ontwerp omgevingsvergunning voor het geplande windpark Delfzijl-Midden. Ik heb alle van toepassing zijnde informatie doorgenomen en na intern overleg zijn we toch van mening om onze zienswijze (lees: zorg) hieronder formeel kenbaar te maken op de ter inzage liggende ontwerpbeschikking. Hoewel wij natuurlijk windenergie en het verder vergroenen/verduurzamen van het industrieterrein Oosterhorn omarmen, zijn wij toch enigszins bezorgd over de positionering van windturbine "OH12" t.o.v. ons nog braakliggend bedrijfsterrein. Aangezien deze windturbine op	Wij waarderen het dat Evonik het verder vergroenen en verduurzamen van het industrieterrein Oosterhorn omarmt. Wat betreft de zorgen ten aanzien van windturbine OH12 het volgende: De vergunning wordt verleend op basis van het voorbereidingsbesluit voor het bedrijventerrein Oosterhorn. Hierin is bepaald dat voor het gebied een nieuw bestemmingsplan wordt voorbereid. Op grond van dit voorbereidingsbesluit is het verboden het gebruik van de gronden of bouwwerken binnen het gebied te wijzigen. Het is mogelijk van dit verbod af te wijken middels een omgevingsvergunning, mits dat gebruik past binnen het in	Nee

	een afstand van ca. 190 meter van ons bedrijfsterrein komt te staan, komt het zuidoostelijke deel van ons bedrijfsterrein (ca. 30 meter) binnen de signaleringsafstand (75 tot 217,5 meter) voor bestaande BEVI bedrijfsterrein te liggen. Hierdoor wordt EPN mogelijke in de toekomst beperkt in de uitbreiding van risicovolle bedrijfsinstallaties die vallen binnen het bovengenoemde signaleringsgebied. Hoewel in het document "Externe veiligheid Oosterhorn, bijlage 4 Gemeentelijke beleidsdocument nieuwe chemie bij windturbines van 10 december 2016 met revisie nr. 03.1" gesproken wordt over het slim ontwerpen van risicovolle installaties en de te nemen stappen bij een toekomstige Wabo milieuvergunningaanvraag, is het voor ons op dit moment niet zeker of EPK kan voldoen aan deze PR 10-6 contour. M.a.w. door het realiseren van deze "OH12" windturbine, kan EPN mogelijk worden geremd c.q. geschaad in haar toekomstige uitbreidingsplannen. Namens EPN vertrouw ik erop u hierbij voorlopig voldoende te hebben geïnformeerd en ben natuurlijk graag bereid voor het geven van een nadere toelichting.	ontwikkeling zijnde bestemmingsplan of binnen reeds vast gestelde kaders. Het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn is inmiddels door de gemeente Delfzijl gepubliceerd. Hierin wordt de combinatie van windturbines en bedrijven mogelijk gemaakt, en dit bestemmingsplan kent ook een regeling ten aanzien van de uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven in de omgeving van windturbines. Gezien de regel uit het voorbereidingsbesluit is bij de vergunningverlening getoetst of wordt voldaan aan de regels uit het bestemmingsplan. Hieruit volgt dat er geen redenen zijn om de vergunning te weigeren. Daarnaast biedt naar onze mening de regeling zoals opgenomen in het bestemmingsplan Oosterhorn voldoende mogelijkheden voor bedrijven om in de toekomst nog uit te kunnen breiden. De regeling zoals opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn wordt hieronder toegelicht. Zoals ook in de zienswijze is aangegeven worden in het bestemmingsplan Oosterhorn in de regels twee afstandsnormen gegeven ten aanzien van de combinatie windenergie en bedrijvigheid. In artikel 3.5, sub b en sub c is bepaald dat het volgende gebruik wordt gerekend tot een gebruik strijdig met de bestemming: - <i>het gebruik van gronden of gebouwen voor andere dan niet-kwetsbare objecten binnen een afstand van 75 m uit het midden van de windturbine, of zolang er geen windturbine is gebouwd, 75 m uit de aanduiding 'windturbine' (artikel 3.5, sub b);</i> - <i>het gebruik van gronden voor risicovolle inrichtingen binnen een afstand van 217,5 m uit het midden van de windturbine of, zolang er geen windturbine is gebouwd, 217,5 m uit de aanduiding 'windturbine' (artikel 3.5, sub c).</i> Het is correct dat een deel van het terrein van Evonik binnen de signaleringsafstand van 217,5 meter van turbine OH12 komt te liggen. Dit betekent echter niet dat Evonik op het deel van het terrein dat binnen de signaleringsafstand ligt niet meer kan uitbreiden. De signaleringsafstand geldt namelijk alleen voor 'risicovolle inrichtingen'. Deze 'risicovolle inrichtingen' zijn in artikel 1.56 van het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn als volgt gedefinieerd: - <i>een inrichting, waarvoor ofwel op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, of wel op grond van het vuurwerkbesluit vanwege de verwerking of opslag van verpakt of onverpakt professioneel vuurwerk, al dan niet in samenhang met consumentenvuurwerk, een grenswaarde, richtwaarde voor het risico cq. een risico- of veiligheidsafstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van beperkt kwetsbare objecten of een inrichting zoals bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer waarbij een veiligheidsafstand van tenminste 30 meter van toepassing is, exclusief windturbines.</i> De signaleringsafstand vormt hiermee geen belemmering voor inrichtingen die niet onder deze definitie vallen. Bij een uitbreiding van Evonik waarbij de uitbreiding niet onder deze definitie van 'risicovolle inrichting' valt vormt de signaleringsafstand dus geen belemmering. Indien de nog te plannen uitbreiding wel onder de definitie van 'risicovolle inrichting' valt is van belang dat het ontwerpbestemmingsplan voor Oosterhorn in artikel 3.6, sub b ook nog de volgende mogelijkheid kent om van de regel in artikel 3.5, sub c af te wijken: - <i>het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.5 sub c onder de voorwaarde dat de inrichting 'slim' wordt ontworpen, zoals bedoeld in Bijlage 14 MER deelrapport externe veiligheid van de toelichting. Berekening van het (toegevoegd) risico van de windturbine vindt plaats met het luchtkrachtenmodel, zoals omschreven in het Handboek risicozonering windturbines.</i> Op grond van deze regel kan er eventueel dus ook een 'risicovolle inrichting' worden opgericht binnen de signaleringsafstand. Hiervoor dient deze inrichting dan echter wel 'slim' te worden ontworpen. Het slim ontwerpen is een (technisch) proces dat de aanvrager van de vergunning

			moet doorlopen om aan de vergunningverlener aannemelijk te maken dat hij alle redelijkerwijs te nemen maatregelen om de trefkans te beperken heeft genomen. Daarbij gelden, in het kort, de volgende kaders: - 10% als ondergrens: in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen geldt dat wanneer het additionele risico lager is dan 10%, dit in principe verwaarloosbaar geacht wordt. Echter, er kunnen vanuit goed veiligheidsmanagement alsnog maatregelen worden getroffen. - Optimaliseren bedrijfslayout: slim ontwerpen kan door het plaatsen van risicovolle installaties op een zo groot mogelijke afstand van de windturbine. Over het algemeen geldt hoe verder van de turbine af, hoe lager de trefkans. - Bouwkundige maatregelen: wanneer de bedrijfslayout niet verder geoptimaliseerd kan worden, bijvoorbeeld om logistieke of financiële redenen, is het mogelijk risicovolle installaties te beschermen met bouwkundige maatregelen. - Brede veiligheidsafweging: het proces van slim ontwerpen is een proces van gezond verstand. Belangrijk hierbij is dat veiligheid in zijn geheel wordt beschouwd. Zo heeft plaatsing van een risicovolle installatie buiten de aandachtsgebieden in principe de voorkeur. Maar als dit betekent dat de installatie dan op de perceelgrens komt te staan en een grote PR 10^{-5} contour over het contour van het buurbedrijf heeft, geniet dit uiteraard niet de voorkeur. Wij hebben het bedrijventerrein Oosterhorn aangewezen als een concentratiegebied voor windenergie. Wij zijn ons er daarbij van bewust dat er een belangrijke relatie is tussen bedrijvigheid en windenergie. Daarom is er, onder meer in het kader van de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl, het bestemmingsplan Oosterhorn en de voorliggende vergunning onderzocht of de combinatie wind en bedrijvigheid mogelijk is. Hieruit volgt dat bij deze combinatie aan de wettelijke eisen wordt voldaan. Om te verzekeren dat ook in de toekomst aan de wettelijke eisen wordt voldaan en om bedrijven de mogelijkheid te bieden om ook in de toekomst nog uit kunnen breiden is in het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn de hiervoor genoemde regeling opgenomen. Wellicht ten overvloede melden wij nogmaals dat de regels over de combinatie van windturbines en bedrijvigheid niet worden vastgelegd door middel van deze vergunning, maar in het bestemmingsplan Oosterhorn. Evonik heeft niet aangegeven op welke wijze het bedrijf in de toekomst eventueel wordt uitgebreid. Hiermee is er op dit moment ook geen definitieve duidelijkheid te geven over de mogelijkheid van deze uitbreiding in relatie tot de geplande windturbines. Voor Evonik bestaat daarnaast de mogelijkheid om een planschade-verzoek in te dienen. Het 'planschade-artikel' 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is bedoeld voor schade die kan ontstaan wanneer bijvoorbeeld een besluit omtrent een omgevingsvergunning, zoals in deze voor het windpark Delfzijl-Midden, wordt genomen. Door dit besluit kunnen omliggende terreinen, in planologisch opzicht, in een verslechterde positie komen te verkeren en ten gevolge daarvan kan de waarde van een onroerende zaak worden aangetast. Er dient dus sprake te zijn van een planologisch nadeel. Ter compensatie van deze schade kan een planschadeverzoek worden ingediend. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt rekening gehouden met een normaal maatschappelijk risico van 2% (artikel 6.2, lid 1, van de Wro). Dit betekent dat in ieder geval vermindering van 2% van de waarde van de onroerende zaak, of 2% van het inkomen, voor eigen rekening is.

			Een ander eigen risico is de voorzienbaarheid. Als de ontwikkeling reeds lang in beleid was aangekondigd, zal er geen planschade worden vergoed als de eigenaar het onroerend goed daarna verworven heeft. Een verzoek om planschade kan pas worden ingediend nadat de omgevingsvergunning onherroepelijk is. Dit wil zeggen dat het planologische besluit niet meer kan worden gewijzigd door een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het verzoek om planschade moet binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning worden ingediend, anders verjaart de schadeclaim. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	

Zienswijze 3. Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta (SBE)				
Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	SBE staat voor een duurzame ontwikkeling van de industrie in de Eemsdelta. Wij ondersteunen daarbij de verduurzaming van de energieproductie. Groene energie is nodig voor een groen bedrijfsleven. Daarnaast zal de aanwezigheid van groene energie in het gebied nieuwe groene bedrijven aantrekken.	Wij waarderen het dat SBE onze keuze voor groene energie op het bedrijventerrein Oosterhorn onderschrijft. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
2	1	Deze positieve ontwikkeling kan alleen verder vorm krijgen als er voldoende ruimte blijft voor nieuwe bedrijvigheid en de (externe) veiligheid voor het bestaande bedrijfsleven geborgd is. Middels deze brief benadrukken we nogmaals dat het plaatsen van windmolens niet ten koste mag gaan van ontwikkelruimte voor de (nieuw te vestigen) industrie. We verwijzen naar de afspraken die gemaakt zijn bij de totstandkoming van de Structuurvisie Eemshaven Delfzijl, waarbij een fonds ingericht wordt voor het mogelijk verplaatsten van windmolens ten faveure van de industrie en de werkgelegenheid.	De combinatie van windenergie en bedrijvigheid wordt geregeld in het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Oosterhorn van de gemeente Delfzijl. Op grond van het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn geldt inzake toekomstige Bevi¹-bedrijven en windturbines het volgende: Als de windturbines in de toekomst gerealiseerd zijn, staat het bestemmingsplan toe dat nabij deze turbines zich nadien risicovolle bedrijven kunnen ontwikkelen. Omdat het bestemmingsplan geen kwetsbare objecten toestaat, vormt het plaatsgebonden risico hier geen beoordelingscriterium (behoudens de omgang met de 10⁻⁵ contour). Een nieuw bedrijf veroorzaakt echter een nieuwe groepsrisicosituatie en dit groepsrisico kan verhoogd worden door de nabijheid van de windturbine. In overleg met de Omgevingsdienst Groningen zijn voor het bestemmingsplan Oosterhorn enkele fictieve berekeningen uitgevoerd om de mogelijke mate van toename van het groepsrisico te bepalen. Conform verwachting worden de uitkomsten van deze berekeningen volledig bepaald door de aannames die aan de berekening ten grondslag liggen. De berekeningen laten zien dat het groepsrisico in dit soort situaties verhoogd kan worden. Daarom is door de gemeente Delfzijl een toetsingskader ontwikkeld, waarmee de ontwikkeling van Bevi-bedrijven nabij windturbines op dit soort effecten kan worden beoordeeld. Wat betreft de ontwikkelruimte voor de (nieuw te vestigen) industrie wordt verder verwezen naar het antwoord op zienswijze 2. In het kader van de Structuurvisie Eemsmond Delfzijl is geen fonds ingericht voor het mogelijk verplaatsen van windmolens te faveure van de industrie en de werkgelegenheid. In de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl wordt alleen gesproken over het windfonds en het energiefonds. Het windfonds volgt uit het beleidskader Sanering en opschaling, gebiedsfonds en participatie en houdt in dat de ontwikkelaar van het windpark per jaar €1050,- per megawatt in een fonds stort gedurende de looptijd van het windpark. Het geld in dit fonds is bedoeld voor omwonenden. Over het energiefonds staat het volgende in de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl:	Nee

¹ Bevi = Besluit externe veiligheid inrichtingen.

			<i>De negatieve effecten door uitstoot van broeikasgassen kunnen allereerst worden bestreden door het verbruik van energie te verminderen. Het industrieel cluster in de Eemsdelta is energie-intensief en daarmee is het besparingspotentieel groot.</i> <i>De Wet Milieubeheer schrijft voor dat bedrijven met een bepaald energieverbruik energiemaatregelen moeten nemen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Wij ontwikkelen een aanpak om bedrijven te stimuleren energiebesparende maatregelen te nemen. We richten een Energiefonds zodanig in dat ook bedrijven hiervoor een lening kunnen krijgen. Dit hebben wij nader uitgewerkt in het Programma Energietransitie 2016-2019.</i> Beide fondsen zijn niet bedoeld voor het mogelijk verplaatsen van windmolens ten faveure van de industrie en de werkgelegenheid. Een dergelijk fonds is ook niet bij wet verplicht en vormt hiermee ook geen toetsingscriterium voor de omgevingsvergunning. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
3	1	Met betrekking tot externe veiligheid willen wij middels deze zienswijze benadrukken dat, het plaatsen van windmolens op geen enkele wijze mag leiden tot een verandering in zowel de interne als externe veiligheidssituatie bij de gevestigde bedrijven. Dat betekent dat bedrijven in een vroeg stadium bij de planvorming betrokken moeten worden en daar waar nodig risicoberekeningen uitgevoerd.	Op het bedrijventerrein Oosterhorn is een aantal bedrijven gevestigd waarop het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van toepassing is, de zogenaamde Bevi-bedrijven. In paragraaf 3.4.2 van het rapport 'Externe veiligheid Oosterhorn, onderzoeken ten behoeve van MER en bestemmingsplan' van Antea Group d.d. 10 december 2016 (dit rapport is een bijlage van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Deelrapport thema Externe Veiligheid' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016) zijn de opstellingsvarianten van de windturbines (waaronder de variant waarvoor thans vergunning is aangevraagd) getoetst aan de geldende externe veiligheidsnormen. Dit rapport is als bijlage aan de vergunningsaanvraag toegevoegd. Vanwege kleinschalige locatie kenmerken zijn de nu aangevraagde turbines iets verschoven ten opzichte van de in het MER gepresenteerde voorkeursvariant. Het betreft hierbij een verschuiving van hooguit tien meter. Ten behoeve van de verschuiving is aanvullend externe veiligheidsonderzoek uitgevoerd. Dit aanvullende onderzoek (Memo 'Verschuiving windturbines Delfzijl: Beoordeling Externe Veiligheid' van Antea Group d.d. 22 februari 2017) is eveneens als bijlage aan de vergunningsaanvraag toegevoegd. In de bovengenoemde externe veiligheidsonderzoeken is onder andere getoetst aan toegevoegd risico op bestaande Bevi-bedrijven. Geconcludeerd is dat Bevi-relevante installaties geen significante faalkansverhoging ondervinden. Hiermee is de veiligheidssituatie van bestaande risicovolle bedrijven geborgd. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
4	1	Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw reactie graag tegemoet. Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met ondergetekende. Vanzelfsprekend wensen wij u veel succes bij alle werkzaamheden die samenhangen met de totstandkoming van het windpark.	Deze opmerking hebben wij voor kennisgeving aangenomen en vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee

Zienswijze 4. Stadt Borkum				
Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	Hierbij de zienswijze van de Stadt Borkum ten aanzien van de ontwerpvergunning en het milieueffectrapport voor het windpark Delfzijl-Midden (Oosterhorn). De toenemende clustering van industriële projecten in en in de omgeving van Delfzijl en de Eemshaven leidt tot een landschappelijke verslechtering. De invloed op het landschap vindt niet alleen overdag plaats, maar ook in de nacht. De landschappelijke kwaliteit, van een gebied dat direct grenst aan het werelderfgoed Waddenzee, verslechtert 's nachts significant door de lichtemissie. In het kader van het windpark Delfzijl-Midden worden 18 nieuwe windturbines	Er is voor het windpark onderzoek gedaan naar het thema landschap. Dit onderzoek komt tot de volgende conclusie ten aanzien van de windturbines (zie paragraaf 9.6 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Onderzoek thema landschap' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016): <i>Alle varianten voor windenergie en het voorkeursalternatief zijn uitvoerbaar gelet op de (wettelijke) beleidskaders voor landschap.</i>	Ja

	geplaatst. De voor de luchtvaart noodzakelijke verlichting van deze windturbines leidt tot een vergroting van de lichtemissie. De Stadt Borkum streeft ernaar dat de lichtemissie vanaf het vasteland op de best mogelijke manier wordt gereduceerd. • Om deze reden verzoekt de Stadt Borkum om alternatieven voor de verlichting van windturbines, die noodzakelijk is in verband met de luchtvaart, te overwegen (bijvoorbeeld het systeem 'airspeX'). • Daarnaast verzoekt de Stadt Borkum om te onderzoeken hoe de verlichting van alle andere gebouwen kan worden gereduceerd tot een absoluut noodzakelijk minimum.	De Commissie voor de m.e.r. is tevens om advies gevraagd. Voor windenergie is van belang dat de Commissie voor de m.e.r. in het voorlopig advies van 30 maart 2017 het volgende zegt: <i>Wat is de doelstelling voor het windvermogen op Oosterhorn en welke (on)mogelijkheden biedt deze doelstelling voor optimalisatie van alternatieven ten aanzien van energieopbrengst, landschap en leefomgeving?</i> Deze vraag is beantwoord in het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Aanvulling bij de milieueffectrapportage, Doelstelling windenergie' van Witteveen+Bos d.d. 7 april 2017. Over landschap staat onder meer het volgende in die aanvulling: <i>Bij landschap komt het MER tot de conclusie dat de windturbines een negatief effect op het bestaande landschap hebben. Enerzijds heeft variant 1, met meer maar kleinere turbines, minder impact op het open landschap, anderzijds leidt variant 3, met minder maar grotere turbines, tot meer visuele rust.</i> <i>Qua landschap blijkt dat de opstelling in Oosterhorn tot een wat rommelig landschapsbeeld leidt, wat het gevolg is van de noodzaak om het windpark in te passen in de bestaande situatie op het bedrijventerrein.</i> <i>Dit is vooraf onderkend door het bouwheerschap van de provincie Groningen, dat de volgende leidraad heeft afgegeven voor de inrichting van de windparken in Delfzijl:</i> <i>'Het regionale windpark Delfzijl krijgt gestalte door de ontwikkeling van een viertal min of meer zelfstandige windparken. We onderscheiden van noord naar zuid de clusters Schermdijk/Oterdum, Oosterhorn, Delfzijl-Zuid en Geefsweer. Zoals gezegd zijn het 'zelfstandige' windparken, waarmee wordt bedoeld dat elk park zijn eigen identiteit/plaatsingsmodel kent en dat in beginsel geen ruimtelijke dwarsverbanden worden gelegd in die zin dat bijvoorbeeld lijnopstellingen van het ene park in het andere park worden doorgezet. Elk park kent zijn eigen vorm.'</i> Voor het windpark Oosterhorn noteert het bouwheerschap: <i>'Oosterhorn: zwermopstelling. De plaatsbepaling van de molens is de resultante van de mogelijkheden en onmogelijkheden van de aanwezige bedrijvigheid.'</i> <i>Bovenstaande leidraad schetst de optimaliseringsruimte inzake landschap: die wordt begrensd door de ruimtelijke randvoorwaarden op Oosterhorn. Naast bedrijvigheid, betreft dit ook infrastructuur zoals wegen, het kanaal, gasleidingen en hoogspanningsleidingen.</i> De Commissie voor de m.e.r. heeft op 16 mei 2017 advies uitgebracht over deze aanvulling. In dat advies zegt de Commissie voor de m.e.r. onder meer het volgende: <i>De aanvullende informatie over windenergie geeft volgens de Commissie voldoende argumentatie over de opbrengstmaximalisatie van de windvarianten. Daarbij is duidelijk onderbouwd dat hier weinig milieuwinst valt te behalen door kleinere varianten uit te werken. De bijgevoegde belemmeringenkaart ondersteunt dit verhaal en bevat waardevolle informatie over de mogelijkheden en onmogelijkheden voor plaatsing van windturbines in het plangebied bedrijventerrein Oosterhorn.</i> Vervolgens komt de Commissie voor de m.e.r. tot de volgende conclusie: <i>De Commissie concludeert dat met de informatie uit de aanvullingen windenergie en geur voor deze onderdelen de milieuinformatie voor besluitvorming beschikbaar is.</i> Samenvattend geldt derhalve dat uit de onderzoeken volgt dat het windpark uitvoerbaar is gelet op de wettelijke beleidskaders. Deze conclusie wordt onderschreven door de Commissie voor de m.e.r.	

		Deze procedure betreft alleen de realisering van 18 windturbines en heeft dus geen betrekking op de verlichting van andere bebouwing op het bedrijventerrein Oosterhorn. Wat betreft de verlichting van de windturbines geldt dat in het kader van de luchtvaartveiligheid voor sommige windturbines lichtvoering wettelijk verplicht is. Er is onderzoek gedaan naar de effecten van deze verlichting (zie hoofdstuk 14 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016). Deze effecten zijn betrokken in de besluitvorming en ruimtelijk aanvaardbaar gevonden. Deze verlichting kan als hinderlijk worden ervaren, dus zetten wij ons ervoor in om deze lichthinder zoveel als mogelijk te beperken (zie paragraaf 14.7 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016). Verlichting op de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden zal conform de regeling van het ministerie van Infrastructuur & Milieu worden uitgevoerd, zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/11/15/aanduiding-van-windturbines-en-windparken-op-het-nederlandse-vasteland. Deze regeling geeft regels over verlichting van windturbines in het kader van de vliegveiligheid. De initiatiefnemer van het windpark dient op grond van deze regeling een verlichtingsplan op te stellen dat goedgekeurd dient te worden door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Op grond van de regeling geldt het volgende voor de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden: Daglichtperiode²: - op alle windturbines wordt een wit flitsend obstakellicht aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 20.000 cd (candela); - de initiatiefnemer synchroniseert de knipperende obstakelverlichting voor de windturbines welke onderdeel uitmaken van Windpark Delfzijl-Midden. Voor de schemer- en nachtlichtperiode³ gelden twee mogelijke scenario's: Scenario 1. vastbrandende verlichting: - op alle windturbines wordt een rood, vast brandend, obstakellicht op gondelhoogte aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 cd; - op alle windturbines wordt op 1/3e hoogte en op 2/3e hoogte van de mast rode vastbrandende obstakelverlichting aangebracht met lage intensiteit (50 cd); - indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 5.000 meter, mag de gemiddelde lichtintensiteit van de obstakellichten op de gondel tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 30% worden verlaagd. Indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 10 kilometer mag de intensiteit tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 10% worden verlaagd. Dit wordt geregeld met een automatische voorziening. Scenario 2. knipperende verlichting: - op een deel van de windturbines wordt een rood, flitsend, obstakellicht op gondelhoogte aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 cd (20-60 flitsen per minuut);

² De daglichtperiode is het deel van een etmaal met een omgevingslichtsterkte groter of gelijk aan 500 cd/m².

³ De schemerlichtperiode is het deel van een etmaal met omgevingslichtsterkte tussen de 50 en 500 cd/m². De nachtlichtperiode is het deel van een etmaal met omgevingslichtsterkte minder of gelijk aan 50 cd/m².

			- windturbines die van obstakelverlichting worden voorzien zijn: • gelegen op de hoekpunten van het windpark; • gelegen op de rand van het windpark op meer dan 900 meter tussen de twee eerstvolgende naastgelegen windturbines; - de initiatiefnemer synchroniseert de knipperende obstakelverlichting voor de windturbines behorende bij Windpark Delfzijl-Midden; - op alle windturbines waarop obstakelverlichting benodigd is wordt op 1/3e hoogte en op 2/3e hoogte van de mast rode vastbrandende obstakelverlichting aangebracht met lage intensiteit (50 cd); - indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 5.000 meter, mag de gemiddelde lichtintensiteit van de obstakellichten op de gondel tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 30% worden verlaagd. Indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 10 kilometer mag de intensiteit tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 10% worden verlaagd. Het verlagen van de lichtintensiteit wordt geregeld per deelgebied. Verlichting die reageert op radarsignalen van luchtvaart zijn nog niet toegestaan. Wel biedt de regeling een mogelijkheid om af te wijken indien uit een studie blijkt dat de veiligheid van het luchtverkeer niet in gevaar wordt gebracht. Er loopt in dit kader voor de windturbineverlichting in de Eemshaven momenteel ook een pilot in samenwerking met de ministeries en ILT om turbineverlichting tot een minimum te beperken, door wellicht gebruik te maken van een radarsysteem. Er kan echter nog niet worden voorgesorteerd op de uitkomst. <u>Om mogelijke overlast zo veel als mogelijk te beperken verbinden wij naar aanleiding van deze zienswijze een voorschrift aan de vergunning dat inhoudt dat indien windturbines worden voorzien van obstakellichten er in de schemerlichtperiode en in de nachtlichtperiode gebruik gemaakt dient te worden van vastbrandende verlichting.</u>	

Zienswijze 5. Klesch Aluminium Delfzijl				
Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1/2	Via de Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta (SBE) zijn wij in het bezit gekomen van de brief (doc.nr. 2017-046765) met als onderwerp 'Kennisgeving ter visie legging ontwerp-besluit omgevingsvergunning windpark Oosterhorn'. Hiermee willen wij gebruik maken om onze schriftelijke zienswijze naar aanleiding van dit ontwerpbesluit naar voren te brengen. Op 30 mei jl. zijn we in een gesprek met Eneco geïnformeerd over de voorgenomen ligging van enkele windturbines, die onderdeel uitmaken van het windpark Oosterhorn, omdat deze in de buurt liggen van Klesch of in de nabijheid van ondergrondse infrastructuur (de hoogspanningsaansluiting van Klesch). Hierin zijn met name de veiligheidsrisico's die samenhangen met deze windturbines en Klesch aan de orde gekomen en hierover maken wij ons grote zorgen. De bedrijfscontinuïteit van Klesch is volledig afhankelijk van de hoogspanningsleiding. Wanneer deze wordt onderbroken dan dient dit binnen 4 uur hersteld te worden om te voorkomen dat het productieproces onherstelbare schade oploopt. Feitelijk is deze situatie dusdanig ernstig dat een volledig einde van de fabriek als meest waarschijnlijke scenario moet worden gezien. Wij vinden	Op grond van het Activiteitenbesluit zijn binnen de 10⁻⁵ contour van windturbines geen beperkt kwetsbare objecten toegestaan. Beperkt kwetsbare objecten worden gedefinieerd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Onder die definitie vallen onder meer: <i>objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of elektriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval.</i> Deze definitie in het Bevi is niet limitatief. In het ontwerpbestemmingsplan voor het bedrijventerrein Oosterhorn is voor de definitie van beperkt kwetsbaar object aangesloten bij het Bevi en is bovendien een invulling gegeven aan het begrip 'object met een hoge met infrastructurele waarde'. De definitie in artikel 1.16 luidt als volgt: <i>een beperkt kwetsbaar object als bedoeld in artikel 1 lid 1 onder b van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, en waarbij voor een object van hoge infrastructurele waarde de</i>	Nee

	het niet acceptabel dat de voorgenomen plaatsing van een windturbine in de nabijheid van onze hoogspanningsleiding leidt tot het verhogen van de veiligheidsrisico's en daarmee tot een scenario, zoals hierboven genoemd. De voorgenomen plaatsing van twee windturbines aan de westzijde van Klesch is dusdanig dat er een verhoogde veiligheidsrisico geldt voor mens en installatie cq. bedrijfscontinuïteit. Hal 2 van onze afdeling Elektrolyse ligt binnen de 200 meter zone van de windturbine. Ook hier geldt dat zich een scenario kan voordoen waarbij de stroomleiding door toedoen van de windturbine wordt verbroken en waarbij deze niet binnen 4 uur kan worden hersteld. Wij verzoeken u de voorgenomen plaatsing van deze windturbines in heroverweging te nemen om daarmee een bijdrage te leveren aan de bedrijfscontinuïteit en daarmee samenhangende werkgelegenheid van Klesch.	<i>volgende invulling wordt gegeven:</i> <i>'een nuts- of communicatievoorziening waarvan het onderbreken van de continuïteit tot gevolg heeft dat een deel van de maatschappij in haar dagelijks functioneren wordt belemmerd'</i> In het rapport 'Externe veiligheid Oosterhorn, onderzoeken ten behoeve van MER en bestemmingsplan' van Antea Group d.d. 10 december 2016 (dit rapport is een bijlage van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Deelrapport thema Externe Veiligheid' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016) wordt bij de bovenstaande definitie van een object met een hoge infrastructurele waarde nog de volgende toelichting gegeven: <i>Voorbeelden hiervan zijn hoogspanningsverbindingen of internetkabels waarbij het onderbreken van de continuïteit tot gevolg heeft dat een deel van het achterliggend gebied geen elektriciteit of internet meer heeft. Het betreft objecten waarvan het belang van goed functioneren groter is dan het belang van enkele personen of enkele bedrijven.</i> De hoogspanningsleiding waar door Klesch in de zienswijze aan wordt gerefereerd is een 'klantkabel' en is dus geen object met een hoge infrastructurele waarde. Hiermee is de leiding ook geen beperkt kwetsbaar object en is de regel ten aanzien van de 10^{-5} contour uit het Bevi ook niet van toepassing. Hiermee bestaat er geen belemmering om één turbine (OH09) binnen 75 meter (= de 10^{-5} contour) van de hoogspanningsleiding van Klesch te plaatsen. In het bestemmingsplan Oosterhorn is derhalve al een afweging gemaakt over het belang van de hoogspanningsleiding van Klesch: die wordt niet gezien als een object met een hoge infrastructurele waarde. De vergunning wordt verleend op basis van het voorbereidingsbesluit voor het bedrijventerrein Oosterhorn. Hierin is bepaald dat voor het gebied een nieuw bestemmingsplan wordt voorbereid. Op grond van dit voorbereidingsbesluit is het verboden het gebruik van de gronden of bouwwerken binnen het gebied te wijzigen. Het is mogelijk van dit verbod af te wijken middels een omgevingsvergunning, mits dat gebruik past binnen het in ontwikkeling zijnde bestemmingsplan of binnen reeds vast gestelde kaders. Gezien de regel uit het voorbereidingsbesluit is bij de vergunningverlening getoetst of wordt voldaan aan de regels uit het bestemmingsplan. Hieruit volgt dat er geen redenen zijn om de vergunning te weigeren. Ten aanzien van de hoogspanningsleiding van Klesch zijn wij dus aangesloten bij de afweging die over die leiding is gemaakt in het kader van het bestemmingsplan Oosterhorn. Ter aanvulling wordt nog gemeld dat in het Handboek Risicozonering Windturbines (herziene versie 3.1. september 2014) ook een hoofdstuk is opgenomen over hoogspanningsinfrastructuur. De stroomleidingen waar Klesch in de zienswijze aan refereert valt onder de in het handboek opgenomen 'andere boven- of ondergrondse lijnen of kabels zoals kabels voor telecom en centrale antenne en midden- of laagspanningsinfrastructuur'. Hiervoor bestaan, ook conform het handboek, geen risicocriteria waaraan getoetst hoeft te worden. Voor de volledigheid wordt nog gemeld dat Klesch en Millenergy naar aanleiding van het eerdere gesprek op 30 mei nog wel met elkaar in gesprek zijn over het toepassen van maatregelen.	

			Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	

Zienswijze 6. Inwoner Borgsweer 1				
Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	Tegen de huidige opstelling van de windturbines heb ik 2 bezwaren: 1) De lampen bovenop de turbines veroorzaken zowel overdag als 's avonds overlast. Bezwaarlijk is het licht zelf + het geknipper.	Wat betreft de verlichting van de windturbines geldt dat in het kader van de luchtvaartveiligheid voor sommige windturbines lichtvoering wettelijk verplicht is. Er is onderzoek gedaan naar de effecten van deze verlichting (zie hoofdstuk 14 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016). Deze effecten zijn betrokken in de besluitvorming en ruimtelijk aanvaardbaar gevonden. Deze verlichting kan als hinderlijk worden ervaren, dus zetten wij ons ervoor in om deze lichthinder zoveel als mogelijk te beperken (zie paragraaf 14.7 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016). Verlichting op de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden zal conform de regeling van het ministerie van Infrastructuur & Milieu worden uitgevoerd, zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/11/15/aanduiding-van-windturbines-en-windparken-op-het-nederlandse-vasteland. Deze regeling geeft regels over verlichting van windturbines in het kader van de vliegveiligheid. De initiatiefnemer van het windpark dient op grond van deze regeling een verlichtingsplan op te stellen dat goedgekeurd dient te worden door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Op grond van de regeling geldt het volgende voor de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden: Daglichtperiode⁴: - op alle windturbines wordt een wit flitsend obstakellicht aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 20.000 cd (candela); - de initiatiefnemer synchroniseert de knipperende obstakelverlichting voor de windturbines welke onderdeel uitmaken van Windpark Delfzijl-Midden. Voor de schemer- en nachtlichtperiode⁵ gelden twee mogelijke scenario's: Scenario 1. vastbrandende verlichting: - op alle windturbines wordt een rood, vast brandend, obstakellicht op gondelhoogte aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 cd; - op alle windturbines wordt op 1/3e hoogte en op 2/3e hoogte van de mast rode vastbrandende obstakelverlichting aangebracht met lage intensiteit (50 cd); - indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 5.000 meter, mag de gemiddelde lichtintensiteit van de obstakellichten op de gondel tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 30% worden verlaagd. Indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 10 kilometer mag de intensiteit tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 10% worden verlaagd. Dit wordt geregeld met een automatische voorziening. Scenario 2. knipperende verlichting: - op een deel van de windturbines wordt een rood, flitsend, obstakellicht op	Ja

⁴ De daglichtperiode is het deel van een etmaal met een omgevingslichtsterkte groter of gelijk aan 500 cd/m².

⁵ De schemerlichtperiode is het deel van een etmaal met omgevingslichtsterkte tussen de 50 en 500 cd/m². De nachtlichtperiode is het deel van een etmaal met omgevingslichtsterkte minder of gelijk aan 50 cd/m².

			gondelhoogte aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 cd (20-60 flitsen per minuut); - windturbines die van obstakelverlichting worden voorzien zijn: • gelegen op de hoekpunten van het windpark; • gelegen op de rand van het windpark op meer dan 900 meter tussen de twee eerstvolgende naastgelegen windturbines; - de initiatiefnemer synchroniseert de knipperende obstakelverlichting voor de windturbines behorende bij Windpark Delfzijl-Midden; - op alle windturbines waarop obstakelverlichting benodigd is wordt op 1/3e hoogte en op 2/3e hoogte van de mast rode vastbrandende obstakelverlichting aangebracht met lage intensiteit (50 cd); - indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 5.000 meter, mag de gemiddelde lichtintensiteit van de obstakellichten op de gondel tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 30% worden verlaagd. Indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 10 kilometer mag de intensiteit tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 10% worden verlaagd. Het verlagen van de lichtintensiteit wordt geregeld per deelgebied. Verlichting die reageert op radarsignalen van luchtvaart zijn nog niet toegestaan. Wel biedt de regeling een mogelijkheid om af te wijken indien uit een studie blijkt dat de veiligheid van het luchtverkeer niet in gevaar wordt gebracht. Er loopt in dit kader voor de windturbineverlichting in de Eemshaven momenteel ook een pilot in samenwerking met de ministeries en ILT om turbineverlichting tot een minimum te beperken, door wellicht gebruik te maken van een radarsysteem. Er kan echter nog niet worden voorgesorteerd op de uitkomst. <u>Om mogelijke overlast zo veel als mogelijk te beperken verbinden wij naar aanleiding van deze zienswijze een voorschrift aan de vergunning dat inhoudt dat indien windturbines worden voorzien van obstakellichten er in de schemerlichtperiode en in de nachtlichtperiode gebruik gemaakt dient te worden van vastbrandende verlichting.</u>	
2	1	2) De slagschaduw. Als de zon door de wieken schijnt, ontstaat een soort knippereffect. Zowel 's winters (lage zon) als 's zomers (ondergaande, lage zon). Eigenlijk zouden de turbines verder weg van Borgsweer moeten staan.	Het Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit) geeft normen voor slagschaduw. In artikel 3.14, onder 4 van het Activiteitenbesluit staat het volgende: - <i>Bij het inwerking hebben van een windturbine worden ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschildering de bij ministeriële regeling te stellen maatregelen toegepast.</i> Deze ministeriële regeling is de Activiteitenregeling milieubeheer. In deze regeling staat in artikel 3.12 het volgende: - <i>Ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschildering is de windturbine voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voorzover de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden en voorzover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van gevoelige gebouwen of woonwagens ramen bevinden. De afstand geldt van een punt op ashoogte van de windturbine tot de gevel van het gevoelige object.</i> In het rapport 'Onderzoek naar slagschaduwhinder windpark Oosterhorn' van Pondera	Nee

			Consult d.d. 19 april 2017 is onderzocht of wordt voldaan aan de wettelijke normen voor slagschaduw. Hierbij is gerekend met een turbine met de maximale afmetingen zoals aangevraagd voor de omgevingsvergunning. Deze worst-case turbine is een turbine met een rotordiameter van 145 meter en een ashoogte van 145 meter. In dit onderzoek is uitgegaan van een strengere beoordeling dan volgens het Activiteitenbesluit. Conform het Activiteitenbesluit is een stilstandsvoorziening nodig als de gemiddelde duur van hinderlijke schaduw meer is dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag. In het onderzoek is gerekend met een streefwaarde van gemiddeld zes uren slagschaduw per jaar. Dit onderzoek komt tot de volgende conclusie: - <i>Bij een 7-tal rekenpunten wordt de voorgestelde norm van maximaal 6 uur verwachte slagschaduw per jaar overschreden door de windturbines van windpark Oosterhorn. De hinderduren per turbine die meer dan zes uur bedragen, of de hinderduren die cumulatief meer dan zes uur hinder veroorzaken zullen worden teruggebracht tot binnen de normstelling door stilstandregeling.</i> Hiermee wordt voor slagschaduw dus voldaan aan de wettelijke normen. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	

Zienswijze 7. Generaldirektion Wasserstraßen und Schifffahrt - Dezernat Wasserstraßenüberwachung				
Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	Bedankt dat u mij heeft betrokken bij bovengenoemd voornemen. Na bestudering van de op internet beschikbare documenten vraag ik u om vanuit het oogpunt van de Wasserstraßen- und Schifffahrtsverwaltung des Bundes (WSV) om het opnemen van een bepaling op grond waarvan de voor de luchtvaart noodzakelijke windturbineverlichting niet leidt tot verblinding voor de scheepvaart op de Eems. Tevens dient voorkomen te worden dat de windturbineverlichting niet leidt tot verwisseling met scheepvaartmarkeringen. Dit geldt ook indien de lichtemissie van het industriegebied in bepaalde delen sterker is dan de verlichting van de windturbines. Ik verzoek om in het verdere proces betrokken te worden.	Aangaande verlichting en scheepvaart gelden de volgende reglementen: - het Havenreglement en de Havenbeheersverordening; - het Binnenvaart Politierglement; - het Internationale Scheepvaart Reglement Eemsmonding. De laatste twee reglementen stellen vooral eisen aan schepen. Het Havenreglement en de Havenbeheersverordening zien onder meer op het borgen van de (nautische) veiligheid. De Havenmeester is daarbij de autoriteit. Er gelden geen normen. De windturbines zullen voldoen aan bovenstaande reglementen en de verlichting zal worden vermeld op de (haven)kaarten. Daarnaast staan er momenteel reeds 19 windturbines op de Schermdijk/Pier van Oterdum. Deze staan tussen het Zeehavenkanaal en de Eems, ten noorden van het industrieterrein Oosterhorn en derhalve ook ten noorden van de te realiseren windturbines van het windpark Delfzijl-Midden. Deze bestaande windturbines vormen geen belemmering voor de scheepvaart. Wat betreft het opnemen van een bepaling ten aanzien van het voorkomen van verblinding van de scheepvaart geldt het volgende. In het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn van de gemeente Delfzijl zijn regels opgenomen ter voorkoming van verblinding van het scheepvaartverkeer en ter voorkoming van de belemmering van de zichtbaarheid van navigatietekens. Deze regel is opgenomen in artikel 23.1 en luidt als volgt: - <i>tot een strijdig gebruik wordt in ieder geval gerekend de opstelling van lichtbronnen zodanig dat scheepvaartverkeer kan worden verblind of de zichtbaarheid of kenbaarheid van navigatietekens voor scheepvaartverkeer wordt belemmerd.</i> Deze regel is nieuw ten opzichte van het voorontwerpbestemmingsplan. De initiatiefnemer heeft ten behoeve van deze nieuwe regel een verlichtingsplan opgesteld. Dit verlichtingsplan is voor advies voorgelegd aan de Havenmeester. Uit het advies van de Havenmeester volgt dat	Nee

			aan de regel uit het bestemmingsplan kan worden voldaan. Hiermee is het plan uitvoerbaar. Over de nadere uitwerking van de verlichting vindt nog overleg plaats tussen Millenergy en de Havenmeester. Het Dezernat Wasserstraßenüberwachung wordt in het verdere proces betrokken: de antwoordnota wordt toegezonden en het Dezernat Wasserstraßenüberwachung wordt op de hoogte gesteld van de terinzagelegging van de verleende vergunning. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	

Zienswijze 8. Landkreis Aurich

Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	Vanuit toeristisch oogpunt geeft de Landkreis Aurich de volgende reactie: De toenemende industriële ontwikkeling in de omgeving van op toeristisch gebied belangrijke eilanden en kusten, evenals de met deze ontwikkeling gepaard gaande gevaren voor natuur en milieu, baart de bevolking en de personen die verantwoordelijk zijn voor het toerisme grote zorgen. De geplande uitbreiding en ontwikkeling van Nederlandse industriegebieden in de directe omgeving van de kust van de provincie Groningen wordt derhalve uit toeristisch oogpunt afgewezen.	Allereest is van belang dat de vergunning alleen ziet op de realisering van 18 windturbines, inclusief bijbehorende voorzieningen. Voor het overige maakt deze vergunning geen industriële ontwikkelingen mogelijk. Uit het milieueffectrapport en de passende beoordeling die zijn opgesteld voor het bestemmingsplan Oosterhorn (waar het windpark Delfzijl-Midden onderdeel van uitmaakt) en de voor deze vergunning opgestelde aanvullingen blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling van 18 windturbines past binnen de beschikbare milieugebruiksruimte. Verder geldt dat het bedrijventerrein Oosterhorn in nationaal, provinciaal en regionaal beleid is aangewezen als een locatie voor de concentratie van industrie en energie. Het bedrijventerrein Oosterhorn vormt voor de provincie Groningen, de gemeente Delfzijl en het Rijk een belangrijke economische kernzone. In dit gebied is ruimte beschikbaar voor havengeboden bedrijvigheid, voor de vestiging van zware (chemische) industrie en windenergie. De doorontwikkeling van dit gebied wordt met de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl en het provinciaal Milieuplan aan duidelijke milieugrenzen gebonden. Hiermee is in eerder beleid reeds een belangenafweging gemaakt tussen uiteenlopende functies. Deze vergunning is een uitwerking van deze eerdere keuzes. De activiteit 'Windpark' is dus reeds jaren geleden voorzien als passend op het industrieterrein Oosterhorn. Voor de volledigheid wordt nog gemeld dat het hier alleen de omgevingsvergunning voor het windpark betreft en niet het bestemmingsplan Oosterhorn. Voor dat bestemmingsplan geldt echter ook dat dit plan slechts een ontwikkelingssituatie juridisch opnieuw bevestigt en geen uitbreiding betreft. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee

Zienswijze 9. Inwoner Borgsweer 2

Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	Ik ben het niet eens met de plannen voor het windpark Delfzijl Midden. We hebben al genoeg windmolens in de omgeving staan. Het uitzicht word er voor ons dorp niet beter van. Als ik in de winter naar buiten kijk zie ik alleen maar windmolens.	Om het landschap te beschermen kiezen wij ervoor om de grootschalige productie van windenergie te concentreren in een aantal windturbineparken. Daarnaast zien wij de opwekking van windenergie als een industriële activiteit die thuishoort op of nabij industrieterreinen. Op basis van dit beleid is het industrieterrein Oosterhorn aangewezen als 'concentratiegebied grootschalige windenergie'. De aanwijzing van de omgeving van Delfzijl voor windenergie gaat terug tot 1994, want al in het Streekplan van de provincie uit 1994 is bepaald dat bij Delfzijl windturbineparken zijn toegestaan. Op basis van onder andere het windaanbod, het omgevingskarakter en de	Nee

			capaciteit van het elektriciteitsnet werd de omgeving van dit zeehavengebied geschikt geacht voor de ontwikkeling van windturbineparken. Sinds 1994 is dit beleid bestendigd en is het 'concentratiegebied grootschalige windenergie' bij Delfzijl aan de west- en zuidzijde uitgebreid. Dit beleid, inclusief de concentratiegedachte, is nog eens bekrachtigd in de op 1 juni 2016 vastgestelde Omgevingsvisie Provincie Groningen 2016 - 2020. De Omgevingsvisie meldt daarover het volgende: <i>Het Rijk heeft met alle provincies afgesproken dat zij ruimte reserveren voor de plaatsing van 6.000 MW windenergie op land in 2020. Wij hebben een taakstelling om in onze provincie een gezamenlijk vermogen van maximaal 855,5 MW te plaatsen. Bij de ruimtelijke inpassing van deze taakstelling kiezen wij voor concentratie in de vorm van drie grootschalige windparken. Vanuit zuinig ruimtegebruik wijzen wij alleen de planologische ruimte aan die nodig is voor het behalen van de taakstelling. Binnen deze gebieden streven wij naar een optimaal energetisch vermogen met daarbij nadrukkelijk aandacht voor het minimaliseren van de nadelige effecten op mens en omgeving.</i> Het klopt dat er al meer windturbines in de omgeving staan. Onder meer om de effecten van al deze windturbines te onderzoeken is de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl opgesteld. Deze Structuurvisie is een ruimtelijke visie voor het Eemsdeltagebied. Hierin zijn 15 grote plannen en projecten, waaronder het windpark Delfzijl-Midden op het bedrijventerrein Oosterhorn, beoordeeld op haalbaarheid. Tevens is nagegaan of deze projecten, zowel individueel als gezamenlijk, passen binnen de beschikbare milieugebruiksruimte. De ontwikkelingen kunnen gezamenlijk belastend zijn voor mens, natuur en milieu en in cumulatie met elkaar een groter deel van de milieugebruiksruimte innemen. Daarbij kan het voorkomen dat ontwikkelingen onderling strijdigheden vertonen, waardoor (bovenregionale) keuzes moeten worden gemaakt. Doel van de Structuurvisie is het bepalen van een ruimtelijk kader en milieubeleidsregels voor verder planvorming met het uitgangspunt dat de omgevingseffecten van de projecten individueel en cumulatief passen binnen de beschikbare milieugebruiksruimte waarbij er nog steeds sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Voor de structuurvisie is een apart planMER opgesteld en is aan de Commissie voor de m.e.r. advies gevraagd. De Commissie voor de m.e.r. constateert in het advies dat de provincie erin is geslaagd aan te tonen dat de plannen en projecten passen binnen de milieugebruiksruimte. De Commissie voor de m.e.r. is verder van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over de Structuurvisie waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen. Provinciale Staten hebben de Structuurvisie vastgesteld op 19 april 2017. Voor de windprojecten, waaronder het windpark Delfzijl-Midden op het bedrijventerrein Oosterhorn, geeft de Structuurvisie normen op het gebied van geluid en externe veiligheid. De ontwikkeling van het windpark Delfzijl-Midden voldoet aan deze normen. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
2	1	Het woongenot wordt een stuk minder hier , terwijl ik hier prachtig woon. Ik verzoek U de windmolens niet te plaatsen.	Het bedrijventerrein Oosterhorn in nationaal, provinciaal en regionaal beleid is aangewezen als een locatie voor de concentratie van industrie en energie. Het bedrijventerrein Oosterhorn vormt voor de provincie Groningen, de gemeente Delfzijl en het Rijk een belangrijke economische kernzone. In dit gebied is ruimte beschikbaar voor havengeboden bedrijvigheid, voor de vestiging van zware (chemische) industrie en windenergie. De doorontwikkeling van dit gebied wordt met de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl en het provinciaal Milieuplan aan duidelijke milieugrenzen gebonden. Hiermee is in eerder beleid reeds een belangenafweging	Nee

			gemaakt tussen uiteenlopende functies. Deze vergunning is een uitwerking van deze eerdere keuzes. De activiteit 'Windpark' is dus reeds jaren geleden voorzien als passend op het industrieterrein Oosterhorn. Verder wordt verwezen naar het antwoord onder opmerking 1 over de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl. Ten aanzien van het woongenot is daarnaast van belang dat er geen recht bestaat op een onbelemmerd uitzicht. Wel bestaat er in verband met een toename van de belemmering van het uitzicht de mogelijkheid tot het indienen van een verzoek om planschade zoals geregeld in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Het 'planschade-artikel' 6.1 van de Wro is bedoeld voor schade die kan ontstaan wanneer bijvoorbeeld een besluit omtrent een omgevingsvergunning, zoals in deze voor het windpark Delfzijl-Midden, wordt genomen. Door dit besluit kan omliggende bebouwing, in planologisch opzicht, in een verslechterde positie komen te verkeren en ten gevolge daarvan kan de waarde van een onroerende zaak worden aangetast. Er dient dus sprake te zijn van een planologisch nadeel. Voor eigenaren van omliggende woningen kan de realisering van een windpark in beginsel nadelige gevolgen hebben voor de aspecten uitzicht, situeringswaarde, geluid- en of (slag)schaduwwerking. Ter compensatie van deze schade kan een planschadeverzoek worden ingediend. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt rekening gehouden met een normaal maatschappelijk risico van 2% (artikel 6.2, lid 1, van de Wro). Dit betekent dat in ieder geval vermindering van 2% van de waarde van de onroerende zaak, of 2% van het inkomen, voor eigen rekening is. Een ander eigen risico is de voorzienbaarheid. Als de ontwikkeling reeds lang in beleid was aangekondigd, zal er geen planschade worden vergoed als de eigenaar het onroerend goed daarna verworven heeft. Een verzoek om planschade kan pas worden ingediend nadat de omgevingsvergunning onherroepelijk is. Dit wil zeggen dat het planologische besluit niet meer kan worden gewijzigd door een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het verzoek om planschade moet binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning worden ingediend, anders verjaart de schadeclaim. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	

Zienswijze 10. ESD-SIC bv				
Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	Met interesse hebben wij kennis genomen van het ontwerpbesluit. ESD-SIC wil benadrukken dat zij als grootverbruiker van elektriciteit een voorstanders is van verdere vergroening en ontwikkeling van de opwekking van duurzame elektriciteit in de regio. Voorwaarde hierbij is dat dit de internationale concurrentiepositie van de energie-intensieve industrie zoals bij ESD-SIC niet wordt geschaad als gevolg van hogere elektriciteitsprijzen. Ook dient de vestiging van windmolens in een bestaand industriegebied eventuele uitbreidingsplannen van industriële activiteiten niet te belemmeren (<i>voetnoot: Bij de totstandkoming van de Structuurvisie Eemshaven Delfzijl is een fonds ingericht en zijn afspraken gemaakt die het mogelijk verplaatsen van windmolens ten faveure van de industrie en de werkgelegenheid mogelijk maakt</i>), alsmede dat de bedrijfscontinuïteit in het geding komt door calamiteiten met nabij gelegen windmolens.	Wij waarderen het dat ESD-SIC onze keuze voor groene energie op het bedrijventerrein Oosterhorn onderschrijft. De opmerking over de hogere elektriciteitsprijzen hebben wij, omdat wij hier geen invloed op kunnen uitoefenen, voor kennisgeving aangenomen. Wat betreft de uitbreidingsmogelijkheden van industriële activiteiten geldt het volgende: De vergunning wordt verleend op basis van het voorbereidingsbesluit voor het bedrijventerrein Oosterhorn. Hierin is bepaald dat voor het gebied een nieuw bestemmingsplan wordt voorbereid. Op grond van dit voorbereidingsbesluit is het verboden het gebruik van de gronden of bouwwerken binnen het gebied te wijzigen. Het is mogelijk van dit verbod af te wijken middels een omgevingsvergunning, mits dat gebruik past binnen het in	Nee

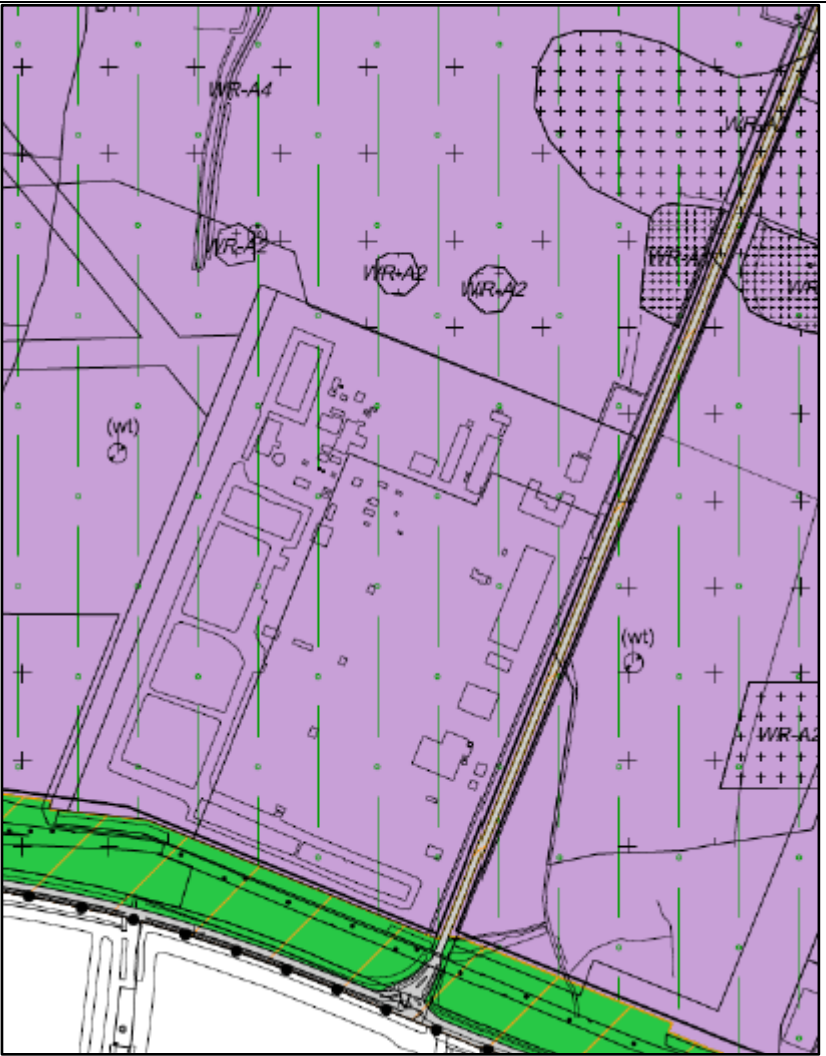
			ontwikkeling zijnde bestemmingsplan of binnen reeds vast gestelde kaders. Het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn is inmiddels door de gemeente Delfzijl gepubliceerd. Hierin wordt de combinatie van windturbines en bedrijven mogelijk gemaakt, en dit bestemmingsplan kent ook een regeling ten aanzien van de uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven in de omgeving van windturbines. Gezien de regel uit het voorbereidingsbesluit is bij de vergunningverlening getoetst of wordt voldaan aan de regels uit het bestemmingsplan. Hieruit volgt dat er geen redenen zijn om de vergunning te weigeren. Daarnaast biedt naar onze mening de regeling zoals opgenomen in het bestemmingsplan Oosterhorn voldoende mogelijkheden voor bedrijven om in de toekomst nog uit te kunnen breiden. De regeling zoals opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn wordt hieronder toegelicht. In het bestemmingsplan worden in de regels twee afstandsnormen gegeven ten aanzien van de combinatie windenergie en bedrijvigheid. In artikel 3.5, sub b en sub c is bepaald dat het volgende gebruik wordt gerekend tot een gebruik strijdig met de bestemming: - <i>het gebruik van gronden of gebouwen voor andere dan niet-kwetsbare objecten binnen een afstand van 75 m uit het midden van de windturbine, of zolang er geen windturbine is gebouwd, 75 m uit de aanduiding 'windturbine' (artikel 3.5, sub b);</i> - <i>het gebruik van gronden voor risicovolle inrichtingen binnen een afstand van 217,5 m uit het midden van de windturbine of, zolang er geen windturbine is gebouwd, 217,5 m uit de aanduiding 'windturbine' (artikel 3.5, sub c).</i> De signaleringsafstand van 217,5 meter geldt alleen voor 'risicovolle inrichtingen'. Deze 'risicovolle inrichtingen' zijn in artikel 1.56 van het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn als volgt gedefinieerd: - <i>een inrichting, waarvoor ofwel op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, of wel op grond van het vuurwerkbesluit vanwege de verwerking of opslag van verpakt of onverpakt professioneel vuurwerk, al dan niet in samenhang met consumentenvuurwerk, een grenswaarde, richtwaarde voor het risico cq. een risico- of veiligheidsafstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van beperkt kwetsbare objecten of een inrichting zoals bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer waarbij een veiligheidsafstand van tenminste 30 meter van toepassing is, exclusief windturbines.</i> De signaleringsafstand vormt hiermee geen belemmering voor inrichtingen die niet onder deze definitie vallen. Indien de nog te plannen uitbreiding wel onder de definitie van 'risicovolle inrichting' valt is van belang dat het ontwerpbestemmingsplan voor Oosterhorn in artikel 3.6, sub b ook nog de volgende mogelijkheid kent om van de regel in artikel 3.5, sub c af te wijken: - <i>het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.5 sub c onder de voorwaarde dat de inrichting 'slim' wordt ontworpen, zoals bedoeld in Bijlage 14 MER deelrapport externe veiligheid van de toelichting. Berekening van het (toegevoegd) risico van de windturbine vindt plaats met het luchtkrachtenmodel, zoals omschreven in het Handboek risicozonering windturbines.</i> Op grond van deze regel kan er eventueel dus ook een 'risicovolle inrichting' worden opgericht binnen de signaleringsafstand. Hiervoor dient deze inrichting dan echter wel 'slim' te worden ontworpen. Het slim ontwerpen is een (technisch) proces dat de aanvrager van de vergunning moet doorlopen om aan de vergunningverlener aannemelijk te maken dat hij alle redelijkerwijs te nemen maatregelen om de trefkans te beperken heeft genomen. Daarbij gelden, in het kort, de volgende kaders:	

		- 10% als ondergrens: in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen geldt dat wanneer het additionele risico lager is dan 10%, dit in principe verwaarloosbaar geacht wordt. Echter, er kunnen vanuit goed veiligheidsmanagement alsnog maatregelen worden getroffen. - Optimaliseren bedrijfslayout: slim ontwerpen kan door het plaatsen van risicovolle installaties op een zo groot mogelijke afstand van de windturbine. Over het algemeen geldt hoe verder van de turbine af, hoe lager de trefkans. - Bouwkundige maatregelen: wanneer de bedrijfslayout niet verder geoptimaliseerd kan worden, bijvoorbeeld om logistieke of financiële redenen, is het mogelijk risicovolle installaties te beschermen met bouwkundige maatregelen. - Brede veiligheidsafweging: het proces van slim ontwerpen is een proces van gezond verstand. Belangrijk hierbij is dat veiligheid in zijn geheel wordt beschouwd. Zo heeft plaatsing van een risicovolle installatie buiten de aandachtsgebieden in principe de voorkeur. Maar als dit betekent dat de installatie dan op de perceelgrens komt te staan en een grote PR 10^{-5} contour over het contour van het buurbedrijf heeft, geniet dit uiteraard niet de voorkeur. Wij hebben het bedrijventerrein Oosterhorn aangewezen als een concentratiegebied voor windenergie. Wij zijn ons er daarbij van bewust dat er een belangrijke relatie is tussen bedrijvigheid en windenergie. Daarom is er, onder meer in het kader van de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl, het bestemmingsplan Oosterhorn en de voorliggende vergunning onderzocht of de combinatie wind en bedrijvigheid mogelijk is. Hieruit volgt dat bij deze combinatie aan de wettelijke eisen wordt voldaan. Om te verzekeren dat ook in de toekomst aan de wettelijke eisen wordt voldaan en om bedrijven de mogelijkheid te bieden om ook in de toekomst nog uit kunnen breiden is in het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn de hiervoor genoemde regeling opgenomen. Wellicht ten overvloede melden wij nogmaals dat de regels over de combinatie van windturbines en bedrijvigheid niet worden vastgelegd door middel van deze vergunning, maar in het bestemmingsplan Oosterhorn van de gemeente Delfzijl. In het kader van de Structuurvisie Eemsmond Delfzijl is geen fonds ingericht voor het mogelijk verplaatsen van windmolens te faveure van de industrie en de werkgelegenheid. In de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl wordt alleen gesproken over het windfonds en het energiefonds. Het windfonds volgt uit het beleidskader Sanering en opschaling, gebiedsfonds en participatie en houdt in dat de ontwikkelaar van het windpark per jaar €1050,- per megawatt in een fonds stort gedurende de looptijd van het windpark. Het geld in dit fonds is bedoeld voor omwonenden. Over het energiefonds staat het volgende in de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl: <i>De negatieve effecten door uitstoot van broeikasgassen kunnen allereerst worden bestreden door het verbruik van energie te verminderen. Het industrieel cluster in de Eemsdelta is energie-intensief en daarmee is het besparingspotentieel groot.</i> <i>De Wet Milieubeheer schrijft voor dat bedrijven met een bepaald energieverbruik energiemaatregelen moeten nemen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Wij ontwikkelen een aanpak om bedrijven te stimuleren energiebesparende maatregelen te nemen. We richten een Energiefonds zodanig in dat ook bedrijven hiervoor een lening kunnen krijgen. Dit hebben wij nader uitgewerkt in het Programma Energietransitie 2016-2019.</i>

			Beide fondsen zijn niet bedoeld voor het mogelijk verplaatsen van windmolens ten faveure van de industrie en de werkgelegenheid. Een dergelijk fonds is ook niet bij wet verplicht en vormt hiermee ook geen toetsingscriterium voor de omgevingsvergunning. Wat betreft calamiteiten met windturbines en de eventuele invloed op de bedrijfscontinuïteit wordt verwezen naar hetgeen hierover staat vermeld op bladzijde 22 van de ontwerp-omgevingsvergunning: <i>Ten behoeve van het voorkomen dan wel zoveel als mogelijk beperken van risico's voor de omgeving is in artikel 3.14, lid 5, van het Activiteitenbesluit bepaald dat windturbines moeten voldoen aan artikel 3.14, lid 1, van de Activiteitenregeling. In dit artikel is bepaald dat een windturbine aan de veiligheidseisen moet voldoen die zijn opgenomen in NEN-EN-IEC 61400-1, NEN-EN-IEC 61400-2 en NEN-EN-IEC 61400-3⁶.</i> <i>In artikel 3.14, lid 3, van de Activiteitenregeling is bepaald dat hier in ieder geval aan voldaan wordt indien de windturbines zijn gecertificeerd door een daarvoor geaccrediteerde instantie. Het certificaat van de op te richten windturbines zal uiterlijk drie maanden voor aanvang van de bouw aan het bevoegd gezag worden overlegd. Hiermee wordt bevestigd dat windturbines zijn ontworpen voor een levensduur van tenminste 20 jaar. De windturbines voldoen hiermee aan de eisen die worden gesteld aan de materialen om de levensduur te waarborgen. De veiligheidssystemen zijn zodanig ontworpen dat windturbines in alle weersomstandigheden veilig functioneren. In geval van storing aan een windturbine zorgen veiligheidssystemen ervoor dat de windturbine stil wordt gezet. De werking van de veiligheidssystemen wordt zowel autonoom door de windturbine (softwarematig) als door de periodieke inspectie- en onderhoudsbeurten gecontroleerd. De aansturing van de windturbine vindt automatisch plaats door computersturing. Het functioneren van de windturbine en de prestatie kan op afstand gevolgd worden en indien wenselijk bijgestuurd worden. Daarnaast kan de windturbine handmatig gestopt worden met de aanwezige start/stop-schakelaar en de diverse noodstopschakelaars.</i> Door middel van de bovenstaande wet- en regelgeving is het veilig functioneren van de windturbines geborgd. Dit is ook geborgd in de voorschriften van de omgevingsvergunning. Daarin staat onder meer dat in verband met de definitieve keuze van de windturbintype uiterlijk drie maanden voorafgaand aan de start van de bouw ontwerpcertificaat IEC 61400-1 aangeleverd dient te worden aan het bevoegd gezag. Op het bedrijventerrein Oosterhorn is daarnaast een aantal bedrijven gevestigd waarop het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van toepassing is, de zogenaamde Bevi-bedrijven. In paragraaf 3.4.2 van het rapport 'Externe veiligheid Oosterhorn, onderzoeken ten behoeve van MER en bestemmingsplan' van Antea Group d.d. 10 december 2016 (dit rapport is een bijlage van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Deelrapport thema Externe Veiligheid' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016) zijn de opstellingsvarianten van de windturbines (waaronder de variant waarvoor thans vergunning is aangevraagd) getoetst aan de geldende externe veiligheidsnormen. Dit rapport is als bijlage aan de vergunningsaanvraag toegevoegd. Vanwege kleinschalige locatie kenmerken zijn de nu aangevraagde turbines iets verschoven ten opzichte van de in het MER gepresenteerde voorkeursvariant. Het betreft hierbij een verschuiving van hooguit tien meter. Ten behoeve van de verschuiving is aanvullend externe veiligheidsonderzoek uitgevoerd. Dit aanvullende onderzoek (Memo 'Verschuiving windturbines Delfzijl: Beoordeling Externe Veiligheid' van Antea Group d.d. 22 februari 2017) is eveneens als bijlage aan de vergunningsaanvraag

⁶ Ter verduidelijking wordt hier gemeld dat deel 2 (NEN-EN-IEC 61400-2) gaat over kleine Windturbines en deel 3 (NEN-EN-IEC 61400-3) over offshore windturbines. Deze delen zijn beide niet relevant voor de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden.

			toegevoegd. In de bovengenoemde externe veiligheidsonderzoeken is onder andere getoetst aan toegevoegd risico op bestaande Bevi-bedrijven. Geconcludeerd is dat Bevi-relevante installaties geen significante faalkansverhoging ondervinden. Hiermee is de veiligheidssituatie van bestaande risicovolle bedrijven geborgd. Uit het bovenstaande volgt dat er in het kader van de regelgeving en het beleid op het gebied van externe veiligheid bepaalde normen (plaatsgebonden risico en groepsrisico) en veiligheidsafstanden gelden, en zijn te beschermen objecten (kwetsbaar en beperkt kwetsbaar) aangewezen. Uit deze systematiek volgt de manier waarop en welke inrichtingen beschermd worden en waar een restrisico acceptabel wordt geacht. De windturbines voldoen aan deze normen en leiden daarnaast niet tot een significante faalkansverhoging bij installaties van nabijgelegen bedrijven. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
2	1/2	Voorafgaand aan de publicatie van dit ontwerpbesluit hebben wij onze zorg omtrent de vestiging van windmolens reeds op 14 februari dit jaar uitgesproken in onze zienswijze gericht op het voorontwerp van de herziening van het bestemmingsplan Oosterhorn. Onze zorg heeft betrekking op het voornemen om twee windmolens gelijk aan de perceelgrens van ESD-SIC te willen plaatsen. Ondanks dat ESD-SIC geen BRZO inrichting is en externe veiligheid minder in het geding is, hebben wij daarmee willen benadrukken dat wij ons sterk zorgen maken over de interne veiligheid van onze processen en onze werknemers. ESD-SIC is een zogenaamde RIE-4 inrichting, waar zich dagelijks circa 80 mensen bevinden. Onze zorg ging uit naar de positionering van de windmolens en of hierbij rekening was gehouden met de ligging en procesvoering van ons bedrijf. De risico's die wij lopen, zouden wij dan met berekeningen onderbouwd willen zien. Naar aanleiding van onze zienswijze op het voorontwerp van het bestemmingsplan hebben wij inmiddels een gesprek gehad met Eneco en de Antea groep. Tijdens dit gesprek is toegelicht hoe de positionering van de windmolens en de berekende risicocontouren en effectafstanden zich verhouden. Hieruit blijkt dat de 200 m contour, ofwel de signaleringsafstand, voor een deel onze kritische bedrijfsinstallaties overlapt en dat de 300 m contour, ofwel de maximale effect afstand, een groot deel van onze locatie bestrijkt.	Op grond van het Activiteitenbesluit zijn binnen de 10^{-5} contour van windturbines geen beperkt kwetsbare objecten toegestaan en binnen de 10^{-6} contour geen kwetsbare objecten. In het kader van het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Oosterhorn is getoetst of aan deze normen is voldaan. Dat is het geval. Zie hiervoor het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Deelrapport thema Externe Veiligheid' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016. Het ontwerpbestemmingsplan voor het bedrijventerrein Oosterhorn is inmiddels ook ter inzage gelegd door de gemeente Delfzijl. Voor de volledigheid herhalen wij hier het antwoord dat in dat kader is gegeven op de door ESD-SIC aangehaalde zienswijze: <i>De turbines staan niet op de perceelgrens van ESD-SIC, maar op enige afstand van het terrein van ESD-SIC, zie onderstaande afbeelding. Verder geldt: ESD-SIC is buiten de 10^{-5} veiligheidscontouren gehouden. Delen van het terrein liggen binnen de indicatieve 10^{-6} veiligheidscontour. Kwetsbare objecten (scholen, ziekenhuizen, e.d.) zijn binnen die contour niet toegestaan. Millenergy, de initiatiefnemer van het windpark, neemt contact op met ESD-SIC om e.e.a. nader toe te lichten.</i> Ook uit het bovenstaande antwoord volgt dat wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving.	Nee

			Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
3	2	Over de hinderaspecten geluid en slagschaduw is ook gesproken met Eneco en de Antea groep. Onze zorg gaat uit naar het psychisch welbevinden van onze medewerkers in relatie tot de slagschaduw en het continue geluid. De beoordeling van de slagschaduw heeft uitsluitend plaatsgevonden voor omwonenden. Met Eneco is evenwel afgesproken dat indien slagschaduw als hinderlijk wordt ervaren er mitigerende maatregelen bespreekbaar zijn. Onze vraag is of de hinderaspecten geluid en slagschaduw voor de nabij gelegen bedrijven alsnog kunnen worden getoetst en afspraken hieromtrent kunnen worden vastgelegd in de omgevingsvergunning.	In het milieueffectrapport dat is opgesteld voor het bestemmingsplan Oosterhorn (Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016)) is het voornemen van het bestemmingsplan, zowel windenergie als industrie, getoetst aan de relevante vigerende wet- en regelgeving en beleid met betrekking tot ruimtelijke plannen en milieu. Er is daarin geen aanleiding om de effecten op de gezondheid van werknemers in Oosterhorn apart te beoordelen. Specifiek voor slagschaduw en geluid voor windturbines geldt dat de normen die worden gegeven in de wet- en regelgeving (Activiteitenbesluit) niet van toepassing zijn op bedrijfsgebouwen. Aangezien er hier sprake is van windturbines op een industrieterrein met zware bedrijvigheid, waar vanwege de industriële activiteiten een hogere omgevingsbelasting, mits passend binnen alle normen, acceptabel wordt geacht, zien wij geen aanleiding om extra afspraken vast te leggen in de omgevingsvergunning. Dit laat onverlet dat het ESD-SIC en Millenergy vrij staat om hier gezamenlijk een afspraak over te maken. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
4	2	Omtrent ijs aangroei en ijsafslag vinden wij niets terug in de vergunning. Wij vinden het raadzaam om dit aspect in het besluit te behandelen.	In bijlage 1 bij de omgevingsvergunning (Bijlage 1, toelichting op aanvraag omgevingsvergunning windpark Delfzijl Midden, Oosterhorn van Pondera Consult d.d. 17 mei 2017). Staat in paragraaf 3.6.19 het volgende:	Nee

			Windturbines welke geëxploiteerd worden in Nederland zijn gecertificeerd door een daarvoor geaccrediteerde instantie conform de IEC 61400-1. Op grond van deze norm bevat de windturbine diverse veiligheidssystemen om ervoor te zorgen dat bij falen van onderdelen of bij extreme weersomstandigheden de windturbine niet beschadigd. Onder andere bevat de windturbine een remsysteem dat ervoor zorgt dat de rotorbladen uit de wind worden gedraaid bij te hoge windsnelheden. Daarnaast bevat de windturbine een bliksembeveiliging die ervoor zorgt draagt dat inslaande bliksem buiten kwetsbare delen van de windturbine naar de grond wordt geleid. Ook worden de windturbines uitgerust met een ijsdetectiesysteem en een stilstand voorziening om ijsafval te voorkomen. Het certificaat van de op te richten windturbinecertificaten zal uiterlijk drie weken voor de start van de bouw aan het bevoegd gezag worden verstrekt. Hiermee worden de risico's aanvaardbaar geacht en wordt er voldaan aan de regels van het Activiteitenbesluit. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
5	2	Met Eneco is afgesproken dat bij ESD-SIC per kritisch object het risico wordt bepaald. Onze insteek hierbij is dat het plaatsen van windmolens op geen enkele wijze mag leiden tot een verandering in zowel de interne als externe veiligheidssituatie bij ESD-SIC. Hierover zal nog geen duidelijkheid zijn binnen de huidige inzagetermijn dat een zienswijze kan worden ingediend. Daarom zijn wij genoodzaakt om onze zorgpunten middels deze zienswijze te benadrukken.	Wij dienen bij de te verlenen omgevingsvergunning voor het windpark Delfzijl-Midden te toetsen of het voornemen past binnen de vigerende wet- en regelgeving. Zoals uit het voorgaande blijkt is dat het geval. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee

Zienswijze 11. Inwoner Borgsweer 3

Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	Hierbij dien ik een zienswijze in nav bovenstaande ontwerpbesluit. Het voornemen voor het plaatsen van windmolens van extreme hoogte vind ik van dermate impact voor het dorp Borgsweer dat het mij verbaasd dat de communicatie hierover met de inwoners niet via een bijeenkomst heeft plaats gevonden.	In verband met de terinzagelegging van de ontwerp omgevingsvergunning is op maandag 3 juli 2017 een inloopavond georganiseerd in Delfzijl. Daarnaast zijn op eerdere momenten de volgende inloopbijeenkomsten georganiseerd waar de ontwikkeling van het windpark Delfzijl-Midden op het bedrijventerrein Oosterhorn ook aan de orde is gekomen: - 10 juni 2013, informatieavond in Borgsweer naar aanleiding van de verkennende windstudie Oosterhorn; - 20 mei 2015, inloopavond in Termunten over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het bestemmingsplan Oosterhorn; - 17 mei 2016, informatiemarkt in Woldendorp over alle windparken in de gemeente Delfzijl; - 23 mei 2016, informatiemarkt in Wagenborgen over alle windparken in de gemeente Delfzijl; - 18 januari 2017, inloopavond in Termunterzijl over het voorontwerpbestemmingsplan Oosterhorn. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
2	1	Ervan uitgaande dat de windmolens geplaatst gaan worden vraag ik mij af of windmolens van deze hoogte het landschap "vervuilen" in combinatie met de windmolens die er al staan. Er staan dan 3 groepen molens die mi niet in harmonie zijn met elkaar. Ik begrijp dat het rendement belangrijk is maar ook de omgeving waarin ik woon met daarbij horende uitstraling is belangrijk.	Om het landschap te beschermen kiezen wij ervoor om de grootschalige productie van windenergie te concentreren in een aantal windturbineparken. Daarnaast zien wij de opwekking van windenergie als een industriële activiteit die thuishoort op of nabij industrieterreinen. Op basis van dit beleid is het industrieterrein Oosterhorn aangewezen als 'concentratiegebied grootschalige windenergie'. De aanwijzing van de omgeving van Delfzijl voor windenergie gaat terug tot 1994, want al in het Streekplan van de provincie uit 1994 is bepaald dat bij Delfzijl windturbineparken zijn	Nee

		toegestaan. Op basis van onder andere het windaanbod, het omgevingskarakter en de capaciteit van het elektriciteitsnet werd de omgeving van dit zeehavengebied geschikt geacht voor de ontwikkeling van windturbineparken. Sinds 1994 is dit beleid bestendigd en is het 'concentratiegebied grootschalige windenergie' bij Delfzijl aan de west- en zuidzijde uitgebreid. Dit beleid, inclusief de concentratiegedachte, is nog eens bekrachtigd in de op 1 juni 2016 vastgestelde Omgevingsvisie Provincie Groningen 2016 - 2020. De Omgevingsvisie meldt daarover het volgende: <i>Het Rijk heeft met alle provincies afgesproken dat zij ruimte reserveren voor de plaatsing van 6.000 MW windenergie op land in 2020. Wij hebben een taakstelling om in onze provincie een gezamenlijk vermogen van maximaal 855,5 MW te plaatsen. Bij de ruimtelijke inpassing van deze taakstelling kiezen wij voor concentratie in de vorm van drie grootschalige windparken. Vanuit zuinig ruimtegebruik wijzen wij alleen de planologische ruimte aan die nodig is voor het behalen van de taakstelling. Binnen deze gebieden streven wij naar een optimaal energetisch vermogen met daarbij nadrukkelijk aandacht voor het minimaliseren van de nadelige effecten op mens en omgeving.</i> Het klopt dat er al meer windturbines in de omgeving staan. Onder meer om de effecten van al deze windturbines te onderzoeken is de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl opgesteld. Deze Structuurvisie is een ruimtelijke visie voor het Eemsdeltagebied. Hierin zijn 15 grote plannen en projecten, waaronder het windpark Delfzijl-Midden op het bedrijventerrein Oosterhorn, beoordeeld op haalbaarheid. Tevens is nagegaan of deze projecten, zowel individueel als gezamenlijk, passen binnen de beschikbare milieugebruiksruimte. De ontwikkelingen kunnen gezamenlijk belastend zijn voor mens, natuur en milieu en in cumulatie met elkaar een groter deel van de milieugebruiksruimte innemen. Daarbij kan het voorkomen dat ontwikkelingen onderling strijdigheden vertonen, waardoor (bovenregionale) keuzes moeten worden gemaakt. Doel van de Structuurvisie is het bepalen van een ruimtelijk kader en milieubeleidsregels voor verder planvorming met het uitgangspunt dat de omgevingseffecten van de projecten individueel en cumulatief passen binnen de beschikbare milieugebruiksruimte waarbij er nog steeds sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Voor de structuurvisie is een apart planMER opgesteld en is aan de Commissie voor de m.e.r. advies gevraagd. De Commissie voor de m.e.r. constateert in het advies dat de provincie erin is geslaagd aan te tonen dat de plannen en projecten passen binnen de milieugebruiksruimte. De Commissie voor de m.e.r. is verder van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over de Structuurvisie waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen. Provinciale Staten hebben de Structuurvisie vastgesteld op 19 april 2017. Voor de windprojecten, waaronder het windpark Delfzijl-Midden op het bedrijventerrein Oosterhorn, geeft de Structuurvisie normen op het gebied van geluid en externe veiligheid. De ontwikkeling van het windpark Delfzijl-Midden voldoet aan deze normen. Bovendien is er voor het windpark onderzoek gedaan naar het thema landschap. Dit onderzoek komt tot de volgende conclusie ten aanzien van de windturbines (zie paragraaf 9.6 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Onderzoek thema landschap' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016): <i>Alle varianten voor windenergie en het voorkeursalternatief zijn uitvoerbaar gelet op de (wettelijke) beleidskaders voor landschap.</i>	

			De Commissie voor de m.e.r. is tevens om advies gevraagd. Voor windenergie is van belang dat de Commissie voor de m.e.r. in het voorlopig advies van 30 maart 2017 het volgende zegt: <i>Wat is de doelstelling voor het windvermogen op Oosterhorn en welke (on)mogelijkheden biedt deze doelstelling voor optimalisatie van alternatieven ten aanzien van energieopbrengst, landschap en leefomgeving?</i> Deze vraag is beantwoord in het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Aanvulling bij de milieueffectrapportage, Doelstelling windenergie' van Witteveen+Bos d.d. 7 april 2017. Over landschap staat onder meer het volgende in die aanvulling: <i>Bij landschap komt het MER tot de conclusie dat de windturbines een negatief effect op het bestaande landschap hebben. Enerzijds heeft variant 1, met meer maar kleinere turbines, minder impact op het open landschap, anderzijds leidt variant 3, met minder maar grotere turbines, tot meer visuele rust.</i> <i>Qua landschap blijkt dat de opstelling in Oosterhorn tot een wat rommelig landschapsbeeld leidt, wat het gevolg is van de noodzaak om het windpark in te passen in de bestaande situatie op het bedrijventerrein.</i> <i>Dit is vooraf onderkend door het bouwheerschap van de provincie Groningen, dat de volgende leidraad heeft afgegeven voor de inrichting van de windparken in Delfzijl:</i> <i>'Het regionale windpark Delfzijl krijgt gestalte door de ontwikkeling van een viertal min of meer zelfstandige windparken. We onderscheiden van noord naar zuid de clusters Schermdijk/Oterdum, Oosterhorn, Delfzijl-Zuid en Geefsweer. Zoals gezegd zijn het 'zelfstandige' windparken, waarmee wordt bedoeld dat elk park zijn eigen identiteit/plaatsingsmodel kent en dat in beginsel geen ruimtelijke dwarsverbanden worden gelegd in die zin dat bijvoorbeeld lijnopstellingen van het ene park in het andere park worden doorgezet. Elk park kent zijn eigen vorm.'</i> Voor het windpark Oosterhorn noteert het bouwheerschap: <i>'Oosterhorn: zwermopstelling. De plaatsbepaling van de molens is de resultante van de mogelijkheden en onmogelijkheden van de aanwezige bedrijvigheid.'</i> <i>Bovenstaande leidraad schetst de optimalisatieruimte inzake landschap: die wordt begrensd door de ruimtelijke randvoorwaarden op Oosterhorn. Naast bedrijvigheid, betreft dit ook infrastructuur zoals wegen, het kanaal, gasleidingen en hoogspanningsleidingen.</i> De Commissie voor de m.e.r. heeft op 16 mei 2017 advies uitgebracht over deze aanvulling. In dat advies zegt de Commissie voor de m.e.r. onder meer het volgende: <i>De aanvullende informatie over windenergie geeft volgens de Commissie voldoende argumentatie over de opbrengstmaximalisatie van de windvarianten. Daarbij is duidelijk onderbouwd dat hier weinig milieuwinst valt te behalen door kleinere varianten uit te werken. De bijgevoegde belemmeringenkaart ondersteunt dit verhaal en bevat waardevolle informatie over de mogelijkheden en onmogelijkheden voor plaatsing van windturbines in het plangebied bedrijventerrein Oosterhorn.</i> Vervolgens komt de Commissie voor de m.e.r. tot de volgende conclusie: <i>De Commissie concludeert dat met de informatie uit de aanvullingen windenergie en geur voor deze onderdelen de milieuinformatie voor besluitvorming beschikbaar is.</i> Samenvattend geldt dus dat de provincie op grond van haar beleid de windturbineparken concentreert in drie gebieden, maar dat binnen het concentratiegebied bij Delfzijl er sprake is van verschillende windparken die ieder hun eigen identiteit hebben. Tevens volgt uit de

			onderzoeken dat het windpark uitvoerbaar is gelet op de wettelijke beleidskaders. Deze conclusie wordt onderschreven door de Commissie voor de m.e.r. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
3	1	Bovendien maak ik mij zorgen over het feit dat tussen de extreme hoge windmolens nog ruimte is voor mogelijke toekomstige industrie???. Ik hoop dat u bovenstaande meeneemt in de besluitvorming.	Op het bedrijventerrein Oosterhorn is een aantal bedrijven gevestigd waarop het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van toepassing is, de zogenaamde Bevi-bedrijven. In paragraaf 3.4.2 van het rapport 'Externe veiligheid Oosterhorn, onderzoeken ten behoeve van MER en bestemmingsplan' van Antea Group d.d. 10 december 2016 (dit rapport is een bijlage van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Deelrapport thema Externe Veiligheid' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016) zijn de opstellingsvarianten van de windturbines (waaronder de variant waarvoor thans vergunning is aangevraagd) getoetst aan de geldende externe veiligheidsnormen. Dit rapport is als bijlage aan de vergunningsaanvraag toegevoegd. Vanwege kleinschalige locatie kenmerken zijn de nu aangevraagde turbines iets verschoven ten opzichte van de in het MER gepresenteerde voorkeursvariant. Het betreft hierbij een verschuiving van hooguit tien meter. Ten behoeve van de verschuiving is aanvullend externe veiligheidsonderzoek uitgevoerd. Dit aanvullende onderzoek (Memo 'Verschuiving windturbines Delfzijl: Beoordeling Externe Veiligheid' van Antea Group d.d. 22 februari 2017) is eveneens als bijlage aan de vergunningsaanvraag toegevoegd. In de bovengenoemde externe veiligheidsonderzoeken is onder andere getoetst aan toegevoegd risico op bestaande Bevi-bedrijven. Geconcludeerd is dat Bevi-relevante installaties geen significante faalkansverhoging ondervinden. Hiermee is de veiligheidssituatie van bestaande risicovolle bedrijven geborgd. Voor bedrijven die zich in de toekomst willen vestigen op het bedrijventerrein Oosterhorn is het bestemmingsplan Oosterhorn van de gemeente Delfzijl relevant. Het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn is door de gemeente Delfzijl inmiddels ter inzage gelegd. In dat bestemmingsplan worden in de regels twee afstandsnormen gegeven ten aanzien van de combinatie windenergie en bedrijvigheid. In artikel 3.5, sub b en sub c is bepaald dat het volgende gebruik wordt gerekend tot een gebruik strijdig met de bestemming: - <i>het gebruik van gronden of gebouwen voor andere dan niet-kwetsbare objecten binnen een afstand van 75 m uit het midden van de windturbine, of zolang er geen windturbine is gebouwd, 75 m uit de aanduiding 'windturbine' (artikel 3.5, sub b);</i> - <i>het gebruik van gronden voor risicovolle inrichtingen binnen een afstand van 217,5 m uit het midden van de windturbine of, zolang er geen windturbine is gebouwd, 217,5 m uit de aanduiding 'windturbine' (artikel 3.5, sub c).</i> Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.5 sub c onder de voorwaarde dat de inrichting 'slim' wordt ontworpen. Op grond hiervan kan er eventueel dus ook een 'risicovolle inrichting' worden opgericht binnen de signaleringsafstand. Hiervoor dient deze inrichting dan echter wel 'slim' te worden ontworpen. Het slim ontwerpen is een (technisch) proces dat de aanvrager van de vergunning moet doorlopen om aan de vergunningverlener aannemelijk te maken dat hij alle redelijkerwijs te nemen maatregelen om de trefkans te beperken heeft genomen. Daarbij gelden, in het kort, de volgende kaders: - 10% als ondergrens: in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen geldt dat wanneer het additionele risico lager is dan 10%, dit in principe verwaarloosbaar geacht wordt. Echter, er kunnen vanuit goed veiligheidsmanagement alsnog maatregelen worden getroffen. - Optimaliseren bedrijfslayout:	Nee

			slim ontwerpen kan door het plaatsen van risicovolle installaties op een zo groot mogelijke afstand van de windturbine. Over het algemeen geldt hoe verder van de turbine af, hoe lager de trefkans. - Bouwkundige maatregelen: wanneer de bedrijfslayout niet verder geoptimaliseerd kan worden, bijvoorbeeld om logistieke of financiële redenen, is het mogelijk risicovolle installaties te beschermen met bouwkundige maatregelen. - Brede veiligheidsafweging: het proces van slim ontwerpen is een proces van gezond verstand. Belangrijk hierbij is dat veiligheid in zijn geheel wordt beschouwd. Zo heeft plaatsing van een risicovolle installatie buiten de aandachtsgebieden in principe de voorkeur. Maar als dit betekent dat de installatie dan op de perceelgrens komt te staan en een grote PR 10-5 contour over het contour van het buurbedrijf heeft, geniet dit uiteraard niet de voorkeur. Wij hebben het bedrijventerrein Oosterhorn aangewezen als een concentratiegebied voor windenergie. Wij zijn ons er daarbij van bewust dat er een belangrijke relatie is tussen bedrijvigheid en windenergie. Daarom is er, onder meer in het kader van de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl, het bestemmingsplan Oosterhorn en de voorliggende vergunning onderzocht of de combinatie wind en bedrijvigheid mogelijk is. Hieruit volgt dat bij deze combinatie aan de wettelijke eisen wordt voldaan. Om te verzekeren dat ook in de toekomst aan de wettelijke eisen wordt voldaan en om bedrijven de mogelijkheid te bieden om ook in de toekomst nog uit kunnen breiden is in het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn de hiervoor genoemde regeling opgenomen. Wellicht ten overvloede melden wij nogmaals dat de regels over de combinatie van windturbines en bedrijvigheid niet worden vastgelegd door middel van deze vergunning, maar in het bestemmingsplan Oosterhorn van de gemeente Delfzijl. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	

Zienswijze 12. KBM Master Alloys B.V.				
Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1/2/3	In opdracht van KBM Master Alloys B.V., is Tebodin Netherlands B.V. gevraagd om een zienswijze op te stellen aangaande de ontwerpbeschikking omgevingsvergunning voor het oprichten en het in werking hebben van het windpark Delfzijl Midden (Oosterhorn), met zaaknummer Z2017-00008705. Het ontwerpbesluit voor het oprichten en het in werking hebben van het windpark Delfzijl Midden (Oosterhorn) is 6 juni 2017 digitaal bekend gemaakt op de website van de provincie Groningen en de gemeente Delfzijl en zal gedurende 6 weken ter inzage liggen in het Provinciehuis en het gemeentehuis van de gemeente Delfzijl. In het ontwerpbesluit omgevingsvergunning, zijn onder paragraaf 1.1 de coördinaten van de windturbine OH08 opgenomen (x: 261056 / y: 591789). Deze windturbine zal ten oosten van de inrichting van KBM worden gerealiseerd. Recent heeft KBM een stuk terrein geruild met Groningen Seaports, waardoor KBM nu rechthebbende is op een stuk terrein, oostelijk van de bestaande inrichting. KBM wil in de toekomst de mogelijkheid houden om uit te breiden in deze oostelijke richting. In navolgend figuur	Er ligt bij deze zienswijze een relatie met het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Oosterhorn van de gemeente Delfzijl. KBM Master Alloys B.V. verwijst in de zienswijze naar een 10⁻⁵ contour van 75 meter. Deze contour is opgenomen in artikel 3.5 van het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn van de gemeente Delfzijl. In dit artikel staat dat tot een gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval wordt gerekend: - <i>het gebruik van gronden of gebouwen voor andere dan niet-kwetsbare objecten binnen een afstand van 75 m uit het midden van de windturbine of, zolang er geen windturbine is gebouwd, 75 m uit de aanduiding 'windturbine'.</i> Het deel van het terrein van KBM Master Alloys B.V. dat binnen deze contour van 75 meter ligt kan derhalve alleen nog worden gebruikt voor niet-kwetsbare objecten. Deze zijn in artikel 1.49 van het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn als volgt gedefinieerd: - <i>Een object - geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object zijnde - dat niet bestemd is voor het verblijf van personen, anders dan dat die incidenteel en kortstondig aanwezig zijn, en waarin geen gevaarlijke stoffen worden opgeslagen, uitgezonderd werkvoorraden.</i>	Nee

is de bestaande inrichting van KBM weergegeven (met blauwe strepen), als ook het nieuw verworven stuk terrein (met rode strepen).

Figuur 1: Overzicht nieuw terrein KBM

In de gepubliceerde plannen (Document: Bijlage 23: Deelrapport Externe Veiligheid Windpark Delfzijl Midden), wordt gezegd dat de windturbines een overdraai / 10^{-5} contour hebben van 75 meter. Hierbinnen zijn geen beperkt kwetsbare objecten toegestaan.

Door gebruik te maken van de risicokaart, zijn de coördinaten x: 261056 / y: 591789 opgezocht, en vanuit daar is een straal van 75 meter getrokken. Dit resulteert in een 10^{-5} contour van de nieuw te realiseren windturbine OH08, zoals navolgend weergegeven.

Voor KBM Master Alloys B.V. bestaat de mogelijkheid om een planschade-verzoek in te dienen. Het 'planschade-artikel' 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is bedoeld voor schade die kan ontstaan wanneer bijvoorbeeld een besluit omtrent een omgevingsvergunning, zoals in deze voor het windpark Delfzijl-Midden, wordt genomen. Door dit besluit kunnen omliggende terreinen, in planologisch opzicht, in een verslechterde positie komen te verkeren en ten gevolge daarvan kan de waarde van een onroerende zaak worden aangetast. Er dient dus sprake te zijn van een planologisch nadeel.

Ter compensatie van deze schade kan een planschadeverzoek worden ingediend.

Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt rekening gehouden met een normaal maatschappelijk risico van 2% (artikel 6.2, lid 1, van de Wro). Dit betekent dat in ieder geval vermindering van 2% van de waarde van de onroerende zaak, of 2% van het inkomen, voor eigen rekening is.

Een ander eigen risico is de voorzienbaarheid. Als de ontwikkeling reeds lang in beleid was aangekondigd, zal er geen planschade worden vergoed als de eigenaar het onroerend goed daarna verworven heeft.

Een verzoek om planschade kan pas worden ingediend nadat de omgevingsvergunning onherroepelijk is. Dit wil zeggen dat het planologische besluit niet meer kan worden gewijzigd door een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het verzoek om planschade moet binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning worden ingediend, anders verjaart de schadeclaim.

Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.

Figuur 2: 10⁻⁵ risicocontour van de voorgenumen windturbine

Zoals weergegeven in figuur 2 valt deze 10⁻⁵ contour over het nieuwe stuk terrein van KBM. Hierdoor wordt KBM belemmerd in mogelijk toekomstige uitbreiding, omdat het bedrijf niet meer in staat zal zijn hier te bouwen. KBM ziet zich daarom als belanghebbende conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en wil gebruik maken van haar mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze.

KBM wil graag benadrukken dat ze niet tegen de realisatie van het windpark is, maar dat zij wil voorkomen dat er een belemmering is voor haar toekomstige ontwikkeling. Graag ziet KBM dat windturbine OH08 wordt verplaatst, zodat de 10⁻⁵ contour niet meer over het nieuw aangeschaft stuk terrein (rood aangegeven stuk in figuur 1) valt.

Zienswijze 13. Levanto Netherlands I, II & III B.V.				
Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1/2/3	Levanto is eigenaar van 14 windturbines gelegen in windpark Delfzijl Zuid, deze windturbines liggen ten zuiden van het geplande windpark Delfzijl-Midden (Oosterhorn). Levanto geeft aan dat een aantal turbines van het windpark Delfzijl-Midden op een afstand van circa 550 meter van haar windturbines in het windpark Delfzijl Zuid komen te staan. Levanto is van mening dat er door de realisatie van Windpark Oosterhorn een vermindering van de opbrengst van haar eigen windpark zal optreden. Indien er turbines staan binnen een afstand van 800 meter van een bestaande windturbine, dan treedt er verstoring en vermindering van de productie op. Een lagere productie resulteert in een lagere opbrengst in energie en in omzet voor Levanto.	Voor Levanto bestaat de mogelijkheid om een planschade-verzoek in te dienen. Het 'planschade-artikel' 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is bedoeld voor schade die kan ontstaan wanneer bijvoorbeeld een besluit omtrent een omgevingsvergunning, zoals in deze voor het windpark Delfzijl-Midden, wordt genomen. Door dit besluit kunnen omliggende terreinen (in dit geval een bestaand windpark), in planologisch opzicht, in een verslechterde positie komen te verkeren en ten gevolge daarvan kan de waarde van een onroerende zaak worden aangetast. Er dient dus sprake te zijn van een planologisch nadeel. Er kan door de realisering van het windpark Delfzijl-Midden eventueel sprake zijn van een productieverlies voor het bestaande windpark. Indien dit het geval is kan ter compensatie van deze schade een planschadeverzoek worden ingediend. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt rekening gehouden met een normaal maatschappelijk risico van 2% (artikel 6.2, lid 1, van de Wro). Dit betekent dat in ieder geval vermindering van 2% van de waarde van de onroerende zaak, of 2% van het inkomen, voor eigen rekening is.	Nee

			Een ander eigen risico is de voorzienbaarheid. Als de ontwikkeling reeds lang in beleid was aangekondigd, zal er geen planschade worden vergoed als de eigenaar het onroerend goed daarna verworven heeft. Een verzoek om planschade kan pas worden ingediend nadat de omgevingsvergunning onherroepelijk is. Dit wil zeggen dat het planologische besluit niet meer kan worden gewijzigd door een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het verzoek om planschade moet binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning worden ingediend, anders verjaart de schadeclaim. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
2	3	Ook zal de realisatie van Windpark Oosterhorn nadelige gevolgen hebben voor toekomstige ontwikkelingen van het Levanto windpark, zoals een herontwikkeling (re-powering) van de Levanto turbines of een uitbreiding van het aantal turbines. De nieuwe locaties van windpark Oosterhorn zullen bij een herontwikkeling en / of uitbreiding van het Levanto windpark verstorend werken. De uitbreiding van het windpark Delfzijl Zuid (waartoe ook de Levanto turbines behoren) is reeds in gang gezet door de gemeente Delfzijl, die voor de locatie Delfzijl Zuid (waaronder ook het Levanto windpark) een voorbereidingsbesluit heeft genomen. Hierdoor zal er voor mei 2018 al een nieuw plan moeten liggen voor de herontwikkeling van Delfzijl Zuid. Het plan is daarmee een ontwikkeling waar rekening mee gehouden zal moeten worden in de ontwikkeling van Windpark Oosterhorn.	Ten aanzien van de nadelige gevolgen van de ontwikkeling van het windpark Delfzijl-Midden op het herontwikkeling van de Levanto turbines wordt verwezen naar het antwoord op de voorgaande opmerking. Wat betreft het rekening houden met de herontwikkeling van het bestaande windpark Delfzijl Zuid wordt verwezen naar de definitie van autonome ontwikkeling zoals verwoord in het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016. Autonome ontwikkelingen zijn daarin gedefinieerd als: 'activiteiten die zijn vergund en op korte termijn, voor 1 januari 2017, zijn gerealiseerd'. De herontwikkeling van het bestaande windpark Delfzijl Zuid valt niet onder deze definitie en is derhalve niet meegenomen bij deze omgevingsvergunning. Wel is rekening gehouden met het reeds bestaande windpark Delfzijl Zuid (34 windturbines). Het voorbereidingsbesluit waar naar wordt verwezen is genomen op 25 april 2017. Dit besluit heeft echter nog niet geleid tot het ter inzage leggen van een (voor)ontwerpbestemmingsplan. Thans is dus geen sprake van een zodanig concreet en vergevorderd initiatief voor de herontwikkeling van het windpark Delfzijl Zuid dat hiermee bij de huidige besluitvorming rekening moet worden gehouden. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
3	4	Indien windpark Oosterhorn wordt gerealiseerd zal dat een herontwikkeling van windpark Delfzijl zuid en daarmee het Levanto windpark dwarsbomen, vanwege de inname van de ruimte voor vogel- en vleermuislachtoffers. De verwachte mortaliteit per kwalificerende soort per jaar overschrijdt ten aanzien van de Bruine kiekendief en de Visdief de 1 % norm indien windpark Oosterhorn wordt gerealiseerd (zie onderstaande tabel uit de MER, Witteveen+Bos & Arcadis, p 17).	Ecologische aspecten van oprichting en in werking hebben van een windpark worden primair gereguleerd vanuit een ander wettelijk kader, de Wet natuurbescherming (Wnb). Binnen dat kader worden aanvragen voor vergunningverlening in volgorde van ontvangst afgedaan, waarbij steeds per aanvraag beoordeeld moet worden of vergunningverlening mogelijk is. Reservering van ecologische ruimte, zoals door de indiener van de zienswijze beoogd, is daarbij niet aan de orde. In het kader van de omgevingsvergunning speelt het aantal vogelslachtoffers geen rol. Verder heeft indiener geen feiten en omstandigheden aangevoerd op basis waarvan getwijfeld moet worden aan de juistheid of bruikbaarheid van de onderzoeken naar de ecologische effecten. Thans is ook geen sprake van een zodanig concreet en vergevorderd initiatief voor de herontwikkeling van het windpark Delfzijl Zuid dat hiermee bij de huidige besluitvorming rekening moet worden gehouden. Hoewel de zienswijze enkel is gericht tegen de omgevingsvergunning en niet tevens gericht tegen de vergunning onder de Wnb, wordt niettemin geheel onverplicht en enkel ter informatie erop gewezen dat ook binnen de Wnb geen grond bestaat voor de stelling dat ecologische ruimte moet worden gereserveerd voor toekomstige ontwikkelingen. Daargelaten dat de zienswijze zich niet richt tot de vergunning onder de Wnb, moet dus ook worden geconcludeerd dat dit geen gebrek van de Wnb zou behelzen.	Nee

Tabel 3.4 Verwachte mortaliteit per kwalificerende soort per jaar, voor de verschillende varianten. Data met correctie voor turbinegrootte. De oranje markering geeft overschrijding van de 1%-norm weer.

Soort	Var 1.1	Var 1.2	Var 2.1	Var 2.2	Var 3.1	Var 3.2
Aalscholver	1,5	2,2	1,7	2,5	1,9	2,5
Bergeend	5,3	8,0	6,1	8,8	6,8	8,8
Bruine kiekendief	3,6	5,4	3,8	5,5	3,9	5,0
Goudplevier	1,5	2,3	1,5	2,2	1,4	1,8
Grauwe gans	1,5	2,2	1,6	2,3	1,6	2,1
Kievit	3,5	5,2	4,0	5,7	4,5	5,7
Kleine mantelmeeuw	5,9	9,0	6,4	9,3	6,6	8,5
Kluut	0,7	1,1	0,8	1,2	0,9	1,2
Krakeend	0,6	0,9	0,6	0,8	0,5	0,6
Scholekster	3,2	4,8	3,7	5,3	4,1	5,3
Smient	1,7	2,6	2,0	2,8	2,2	2,8
Visdief	5,7	8,7	6,1	8,8	6,2	7,9
Wilde eend	25,7	38,9	25,8	37,3	23,5	30,1
Wulp	2,9	4,4	3,2	4,7	3,5	4,5

Uit de analyse van het cumulatieve aantal verwachte slachtoffers onder de kwalificerende vogelsoorten voor de Waddenzee berekend van alle geplande nieuwe turbines rond de bestaande windparken Eemshaven en Delfzijl tezamen volgt dat bij alle uitbreidingsplannen gezamenlijk enkele soorten boven de 1 % norm van de natuurlijke sterfte uitkomen, namelijk Aalscholver, Bontbekplevier, Bruine kiekendief, Fuut, Grutto, Krakeend, Steenloper, Visdief en Wilde eend. Van deze soorten zijn Aalscholver, Bruine kiekendief, Krakeend, Visdief en Wilde eend relevant voor de uitbreiding van Windpark Oosterhorn (zie MER Witteveen + Bos & Arcadis, p 19 e.v.). De ruimte die nog overblijft voor een uitbreiding of repowering (voetnoot: Bij re-powering zouden bestaande turbines aangepast kunnen worden om de capaciteit te vergroten. Deze aanpassingen zouden voor meer vogel- en vleermuislachtoffers kunnen zorgen) van het Levanto park is op basis van de hiervoor beschreven geprognoseerde mortaliteit zeer beperkt.

Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.

4 4 Conclusie
De huidige exploitatie en de uitbreidings- en / of re-poweringsmogelijkheden van het Levanto windpark zullen negatief worden beïnvloed door de realisatie van het windpark Oosterhorn. Het Ontwerpbesluit houdt ten onrechte geen rekening met de belangen van Levanto.

Namens Levanto verzoek ik u mij op de hoogte te houden van het vervolg.

Deze opmerking vormt de conclusie van de zienswijze. De verschillende opmerkingen zijn hierboven van een antwoord voorzien. Geen van deze opmerkingen vormen aanleiding om de vergunning aan te passen.

Levanto wordt in het verdere proces betrokken: de antwoordnota wordt toegezonden en Levanto wordt op de hoogte gesteld van de terinzagelegging van de verleende vergunning.

Nee

Zienswijze 14. Inwoners Borgsweer 4				
Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	1. De combinatie windpark industrieterrein is een gevaarlijke keuze.	Wat betreft risico's van windturbines voor de omgeving wordt verwezen naar hetgeen hierover staat vermeld op bladzijde 22 van de ontwerp-omgevingsvergunning: <i>Ten behoeve van het voorkomen dan wel zoveel als mogelijk beperken van risico's voor de omgeving is in artikel 3.14, lid 5, van het Activiteitenbesluit bepaald dat windturbines moeten voldoen aan artikel 3.14, lid 1, van de Activiteitenregeling. In dit artikel is bepaald dat een windturbine aan de veiligheidseisen moet voldoen die zijn opgenomen in NEN-EN-IEC 61400-1,</i>	Nee

			<i>NEN-EN-IEC 61400-2 en NEN-EN-IEC 61400-3⁷.</i> <i>In artikel 3.14, lid 3, van de Activiteitenregeling is bepaald dat hier in ieder geval aan voldaan wordt indien de windturbines zijn gecertificeerd door een daarvoor geaccrediteerde instantie. Het certificaat van de op te richten windturbines zal uiterlijk drie maanden voor aanvang van de bouw aan het bevoegd gezag worden overlegd. Hiermee wordt bevestigd dat windturbines zijn ontworpen voor een levensduur van tenminste 20 jaar. De windturbines voldoen hiermee aan de eisen die worden gesteld aan de materialen om de levensduur te waarborgen.</i> <i>De veiligheidssystemen zijn zodanig ontworpen dat windturbines in alle weersomstandigheden veilig functioneren. In geval van storing aan een windturbine zorgen veiligheidssystemen ervoor dat de windturbine stil wordt gezet.</i> <i>De werking van de veiligheidssystemen wordt zowel autonoom door de windturbine (softwarematig) als door de periodieke inspectie- en onderhoudsbeurten gecontroleerd. De aansturing van de windturbine vindt automatisch plaats door computersturing. Het functioneren van de windturbine en de prestatie kan op afstand gevolgd worden en indien wenselijk bijgestuurd worden. Daarnaast kan de windturbine handmatig gestopt worden met de aanwezige start/stop-schakelaar en de diverse noodstop-schakelaars.</i> Door middel van de bovenstaande wet- en regelgeving is het veilig functioneren van de windturbines geborgd. Dit is ook geborgd in de voorschriften van de omgevingsvergunning. Daarin staat onder meer dat in verband met de definitieve keuze van de windturbintype uiterlijk drie maanden voorafgaand aan de start van de bouw ontwerpcertificaat IEC 61400-1 aangeleverd dient te worden aan het bevoegd gezag. Op het bedrijventerrein Oosterhorn is daarnaast een aantal bedrijven gevestigd waarop het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van toepassing is, de zogenaamde Bevi-bedrijven. In paragraaf 3.4.2 van het rapport 'Externe veiligheid Oosterhorn, onderzoeken ten behoeve van MER en bestemmingsplan' van Antea Group d.d. 10 december 2016 (dit rapport is een bijlage van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Deelrapport thema Externe Veiligheid' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016) zijn de opstellingsvarianten van de windturbines (waaronder de variant waarvoor thans vergunning is aangevraagd) getoetst aan de geldende externe veiligheidsnormen. Dit rapport is als bijlage aan de vergunningsaanvraag toegevoegd. Vanwege kleinschalige locatie kenmerken zijn de nu aangevraagde turbines iets verschoven ten opzichte van de in het MER gepresenteerde voorkeursvariant. Het betreft hierbij een verschuiving van hooguit tien meter. Ten behoeve van de verschuiving is aanvullend externe veiligheidsonderzoek uitgevoerd. Dit aanvullende onderzoek (Memo 'Verschuiving windturbines Delfzijl: Beoordeling Externe Veiligheid' van Antea Group d.d. 22 februari 2017) is eveneens als bijlage aan de vergunningsaanvraag toegevoegd. In de bovengenoemde externe veiligheidsonderzoeken is onder andere getoetst aan toegevoegd risico op bestaande Bevi-bedrijven. Geconcludeerd is dat Bevi-relevante installaties geen significante faalkansverhoging ondervinden. Hiermee is de veiligheidssituatie van bestaande risicovolle bedrijven geborgd. Uit het voorgaande volgt dat in het kader van de vergunning is onderzocht of de combinatie wind en bedrijvigheid mogelijk is op grond van de bestaande wet- en regelgeving. Uit dit onderzoek blijkt dat aan de normen wordt voldaan. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
2	1	2. Plaats en hoogte van de molens gaat een enorme overlast geven in Borgsweer.	In het kader van de omgevingsvergunning en in het kader van het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Oosterhorn, waar het windpark Delfzijl-Midden onderdeel van uitmaakt, is	Nee

⁷ Ter verduidelijking wordt hier gemeld dat deel 2 (NEN-EN-IEC 61400-2) gaat over kleine Windturbines en deel 3 (NEN-EN-IEC 61400-3) over offshore windturbines. Deze delen zijn beide niet relevant voor de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden.

		onderzocht of de 18 turbines van het windpark Delfzijl-Midden op het bedrijventerrein Oosterhorn voldoen aan de wet- en regelgeving. Uit dat onderzoek volgt dat hieraan wordt voldaan. Indiener geeft niet aan welke overlast specifiek wordt bedoeld. Bekend is dat over het algemeen wordt gedoeld op overlast door geluid en slagschaduw. Geluid is gereguleerd in het Activiteitenbesluit milieubeheer. In artikel 3.14, onder 1 staat het volgende: - <i>Een windturbine of een combinatie van windturbines voldoet ten behoeve van het voorkomen of beperken van geluidhinder aan de norm van ten hoogste 47 dB Lden en aan de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van gevoelige gebouwen, tenzij deze zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein, en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein.</i> In het rapport 'Memo: oplegnotie geluid - aanvulling op onderzoek voor het MER/bestemmingsplan Oosterhorn' van Antea group d.d. 20 april 2017 is onderzocht of voor het windpark Delfzijl-Midden wordt voldaan aan deze wettelijke normen. Hierin staat de volgende conclusie: - <i>Uit de resultaten blijkt dat ter hoogte van omliggende woningen het geluidsniveau Lden lager is dan 47 dB. Tegelijk blijkt dat het geluidsniveau Lnight overal lager is dan 41 dB. Er wordt voldaan aan de geluidgrenswaarden die volgen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.</i> In het rapport is gerekend met een windturbine van het type Lagerwey L136. De Lagerwey L136 is representatief voor windturbines met vergelijkbare dimensies. Omdat het definitieve windturbintype nog niet bekend is, kent de omgevingsvergunning een voorschrift dat bepaald dat uiterlijk drie maanden voor de start van de bouw een akoestische rapportage moet worden overlegd waarin wordt aangetoond dat het definitieve windturbintype ook aan de wettelijke normen voldoet. Hiermee wordt voor geluid dus voldaan aan de wettelijke normen. Het Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit) geeft normen voor slagschaduw. In artikel 3.14, onder 4 van het Activiteitenbesluit staat het volgende: - <i>Bij het inwerking hebben van een windturbine worden ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschildering de bij ministeriële regeling te stellen maatregelen toegepast.</i> Deze ministeriële regeling is de Activiteitenregeling milieubeheer. In deze regeling staat in artikel 3.12 het volgende: - <i>Ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschildering is de windturbine voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voorzover de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden en voorzover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van gevoelige gebouwen of woonwagens ramen bevinden. De afstand geldt van een punt op ashoogte van de windturbine tot de gevel van het gevoelige object.</i> In het rapport 'Onderzoek naar slagschaduw-hinder windpark Oosterhorn' van Pondera Consult d.d. 19 april 2017 is onderzocht of wordt voldaan aan de wettelijke normen voor

			slagschaduw. Hierbij is gerekend met een turbine met de maximale afmetingen zoals aangevraagd voor de omgevingsvergunning. Deze worst-case turbine is een turbine met een rotordiameter van 145 meter en een ashoogte van 145 meter. In dit onderzoek is uitgegaan van een strengere beoordeling dan volgens het Activiteitenbesluit. Conform het Activiteitenbesluit is een stilstandsvoorziening nodig als de gemiddelde duur van hinderlijke schaduw meer is dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag. In het onderzoek is gerekend met een streefwaarde van gemiddeld zes uren slagschaduw per jaar. Dit onderzoek komt tot de volgende conclusie: - Bij een 7-tal rekenpunten wordt de voorgestelde norm van maximaal 6 uur verwachte slagschaduw per jaar overschreden door de windturbines van windpark Oosterhorn. De hinderduren per turbine die meer dan zes uur bedragen, of de hinderduren die cumulatief meer dan zes uur hinder veroorzaken zullen worden teruggebracht tot binnen de normstelling door stilstandregeling. Hiermee wordt voor slagschaduw dus voldaan aan de wettelijke normen. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
3	1	3. Onduidelijk is welk merk en type windmolens er komen alleen hoogte en wiekdiameter en dimensie van fundering is niet genoeg er is duidelijk onderscheid in overlast geluid etc tussen de verschillende merken windmolens. Die krenge kunnen wel rood met witte stippen krijgen. Ik vind dit zeer vreemd dat men een vergunning wil verlenen zonder dat men precies weet wat er komt een wiek/twee wieken /drie wieken / vier wieken enz. een vierkante gondel een ronde gondel een ronde mast een vierkante mast een vakwerk mast enz. Alles is mogelijk met deze vergunning, te gek voor woorden.	Het klopt dat het merk en het type windmolen momenteel nog niet bekend zijn. In de vergunning zijn echter wel al een aantal zaken vastgelegd. Ten aanzien van hetgeen door de indiener wordt genoemd zijn de volgende aspecten van belang: - kleur: de kleurstelling van mast, bladen en gondel is lichtgrijs; - wieken: alle turbines hebben drie rotorbladen; - tiphoogte: maximaal 217,5 meter (boven maaiveld); - ashoogte: maximaal 145 meter (boven maaiveld); - rotordiameter: maximaal 145 meter; - afmeting mastvoet: diameter is minimaal 3 en maximaal 25 meter. Het nadere uiterlijk van de gondel en de mast zijn niet vastgelegd in de vergunning, wel is opgenomen dat het materiaal van de mast beton of staal is of een combinatie van die beide. Hiermee is de aanvraag voldoende bepaald. Dit blijkt ook uit jurisprudentie. Wat betreft het onderscheid in geluid tussen de verschillende merken windturbines geldt dat is gerekend met een windturbine van het type Lagerwey L136. De Lagerwey L136 is representatief voor windturbines met vergelijkbare dimensies. Omdat het definitieve windturbintype nog niet bekend is, kent de omgevingsvergunning een voorschrift dat bepaald dat uiterlijk drie maanden voor de start van de bouw een akoestische rapportage moet worden overlegd waarin wordt aangetoond dat het definitieve windturbintype aan de wettelijke normen voldoet. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
4	1	4. De te verwachten bakenverlichting zal ons veel overlast bezorgen dit is de grootste probleem met de reeds bestaande molens op de schermduijk, in de vergunning moet volgens mij worden opgenomen dat de verlichting niet zichtbaar is voor de huizen die er het dichtsbij staan.(afschermingseis)	Deze procedure heeft geen betrekking op de reeds gerealiseerde turbines op de Schermdijk. Wat betreft de verlichting van de nieuwe windturbines geldt dat in het kader van de luchtvaartveiligheid voor sommige windturbines lichtvoering wettelijk verplicht is. Er is onderzoek gedaan naar de effecten van deze verlichting (zie hoofdstuk 14 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016). Deze effecten zijn betrokken in de besluitvorming en ruimtelijk aanvaardbaar gevonden. Deze verlichting kan als hinderlijk worden ervaren, dus zetten wij ons ervoor in om deze lichthinder zoveel als mogelijk te beperken (zie paragraaf 14.7 van het	Ja

		rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016). Verlichting op de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden zal conform de regeling van het ministerie van Infrastructuur & Milieu worden uitgevoerd, zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/11/15/aanduiding-van-windturbines-en-windparken-op-het-nederlandse-vasteland. Deze regeling geeft regels over verlichting van windturbines in het kader van de vliegveiligheid. De initiatiefnemer van het windpark dient op grond van deze regeling een verlichtingsplan op te stellen dat goedgekeurd dient te worden door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Op grond van de regeling geldt het volgende voor de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden: Daglichtperiode⁸: - op alle windturbines wordt een wit flitsend obstakellicht aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 20.000 cd (candela); - de initiatiefnemer synchroniseert de knipperende obstakelverlichting voor de windturbines welke onderdeel uitmaken van Windpark Delfzijl-Midden. Voor de schemer- en nachtlichtperiode⁹ gelden twee mogelijke scenario's: Scenario 1. vastbrandende verlichting: - op alle windturbines wordt een rood, vast brandend, obstakellicht op gondelhoogte aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 cd; - op alle windturbines wordt op 1/3e hoogte en op 2/3e hoogte van de mast rode vastbrandende obstakelverlichting aangebracht met lage intensiteit (50 cd); - indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 5.000 meter, mag de gemiddelde lichtintensiteit van de obstakellichten op de gondel tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 30% worden verlaagd. Indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 10 kilometer mag de intensiteit tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 10% worden verlaagd. Dit wordt geregeld met een automatische voorziening. Scenario 2. knipperende verlichting: - op een deel van de windturbines wordt een rood, flitsend, obstakellicht op gondelhoogte aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 cd (20-60 flitsen per minuut); - windturbines die van obstakelverlichting worden voorzien zijn: • gelegen op de hoekpunten van het windpark; • gelegen op de rand van het windpark op meer dan 900 meter tussen de twee eerstvolgende naastgelegen windturbines; - de initiatiefnemer synchroniseert de knipperende obstakelverlichting voor de windturbines behorende bij Windpark Delfzijl-Midden; - op alle windturbines waarop obstakelverlichting benodigd is wordt op 1/3e hoogte en op 2/3e hoogte van de mast rode vastbrandende obstakelverlichting aangebracht met lage intensiteit (50 cd); - indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt

⁸ De daglichtperiode is het deel van een etmaal met een omgevingslichtsterkte groter of gelijk aan 500 cd/m².

⁹ De schemerlichtperiode is het deel van een etmaal met omgevingslichtsterkte tussen de 50 en 500 cd/m². De nachtlichtperiode is het deel van een etmaal met omgevingslichtsterkte minder of gelijk aan 50 cd/m².

			dan 5.000 meter, mag de gemiddelde lichtintensiteit van de obstakellichten op de gondel tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 30% worden verlaagd. Indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 10 kilometer mag de intensiteit tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 10% worden verlaagd. Het verlagen van de lichtintensiteit wordt geregeld per deelgebied. Verlichting die reageert op radarsignalen van luchtvaart zijn nog niet toegestaan. Wel biedt de regeling een mogelijkheid om af te wijken indien uit een studie blijkt dat de veiligheid van het luchtverkeer niet in gevaar wordt gebracht. Er loopt in dit kader voor de windturbineverlichting in de Eemshaven momenteel ook een pilot in samenwerking met de ministeries en ILT om turbineverlichting tot een minimum te beperken, door wellicht gebruik te maken van een radarsysteem. Er kan echter nog niet worden voorgesorteerd op de uitkomst. <u>Om mogelijke overlast zo veel als mogelijk te beperken verbinden wij naar aanleiding van deze zienswijze een voorschrift aan de vergunning dat inhoudt dat indien windturbines worden voorzien van obstakellichten er in de schemerlichtperiode en in de nachtlichtperiode gebruik gemaakt dient te worden van vastbrandende verlichting.</u>	
5	1	5. Behalve dat de molens de horizon zullen vervuilen zullen zij ook een enorme slagschaduw opleveren onder ander op de huizen B10-B11 (afstand tot de molens 905 meter) en dat niet alleen op gezette tijden zullen de gondels een zonsverduistering(door de gondels) in de woningen veroorzaken wat het plezier in het leven in Borgsweer er niet beter op zal maken. In de vergunning dient te worden opgenomen dat als de molens de normen (slagschaduw) overschrijden dat dan de molen dient te worden afgebroken (gedoogbeleid achteraf is een is hier reeds te vaak voorgekomen)	In het rapport 'Onderzoek naar slagschaduw hinder windpark Oosterhorn' van Pondera Consult d.d. 19 april 2017 is onderzocht of wordt voldaan aan de wettelijke normen voor slagschaduw. Hierbij is gerekend met een turbine met de maximale afmetingen zoals aangevraagd voor de omgevingsvergunning. Deze worst-case turbine is een turbine met een rotordiameter van 145 meter en een ashoopte van 145 meter. In dit onderzoek is uitgegaan van een strengere beoordeling dan volgens het Activiteitenbesluit. Conform het Activiteitenbesluit is een stilstandsvoorziening nodig als de gemiddelde duur van hinderlijke schaduw meer is dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag. In het onderzoek is gerekend met een streefwaarde van gemiddeld zes uren slagschaduw hinder per jaar. Dit onderzoek komt tot de volgende conclusie: - Bij een 7-tal rekenpunten wordt de voorgestelde norm van maximaal 6 uur verwachte slagschaduw hinder per jaar overschreden door de windturbines van windpark Oosterhorn. De hinderduren per turbine die meer dan zes uur bedragen, of de hinderduren die cumulatief meer dan zes uur hinder veroorzaken zullen worden teruggebracht tot binnen de normstelling door stilstandregeling. Hiermee wordt voor slagschaduw dus voldaan aan de wettelijke normen. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
6	1	6. Bij de windparken uitbreiding windpark zuid en windpark geefsweer zijn er onderhandelingen gaande tussen inwoners en de overheid met betrekking tot compensatie van de te lijden schade dit is hier in Borgsweer niet aan de orde mijns inziens een rechtsongelijkheid (In het verleden zijn er besprekingen geweest tussen wethouder/gedeputeerd en een delegatie van het dorp Borgsweer die zij met de komst van de norm een bepaald bedrag per molen in een fonds afgebroken) Nu wordt in de andere dorpen gesproken over compensatie buiten het fonds om dit dient mijns inziens ook te gebeuren met de bewoners direct grenzend aan het windpark.	In het kader van de voorliggende besluitvorming is een evenredige verdeling van lasten en lasten geen mee te wegen aspect. Wel hebben wij beleid opgesteld ten aanzien van compensatie bij de ontwikkeling van windparken. Dit beleid is vastgelegd in het beleidskader 'Sanering en opschaling, gebiedsfonds en participatie'. Op grond van dit beleidskader hebben wij, samen met de gemeente Delfzijl, met de ontwikkelaar van het windpark Delfzijl-Midden (Millenergy) de afspraak gemaakt dat gedurende de exploitatie van het windpark ieder jaar €1050 per megawatt in een gebiedsfonds wordt gestort. De verdere uitwerking van dit gebiedsfonds is nog onderwerp van gesprek. Wel zeker is dat het geld dat vanuit het windpark Delfzijl-Midden in het gebiedsfonds wordt gestort ten goede dient te komen aan de directe omgeving.	Nee

			Met de bijdrage van €1050 per megawatt wordt derhalve voldaan aan het beleid. Voor de volledigheid wordt echter benadrukt dat voorgaande financiële bijdrage geen bij de besluitvorming te betrekken aspect is. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
7	1/2	7. Het dorp Borgsweer heeft reeds veel overlast van de industrie en de windmolens met dit park wordt het laatste stukje horizon in de westelijke richting ook nog verpest , woningen zullen sterk in waarde dalen , planschade is een slecht instrument om dit te compenseren , bij verlening van de vergunning dient er voor gezorgd te worden dat de inwoners behalve in leef genot er niet ook nog financieel op achteruit gaan (woningwaarde) noem het maar de Borgsweer regeling en geen moerdijk want dat willen we helemaal niet.	Ten aanzien van de invloed op de horizon is van belang dat er geen recht bestaat op een onbelemmerd uitzicht. Wel bestaat er in verband met een toename van de belemmering van het uitzicht de mogelijkheid tot het indienen van een verzoek om planschade zoals geregeld in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Het 'planschade-artikel' 6.1 van de Wro is bedoeld voor schade die kan ontstaan wanneer bijvoorbeeld een besluit omtrent een omgevingsvergunning, zoals in deze voor het windpark Delfzijl-Midden, wordt genomen. Door dit besluit kan omliggende bebouwing, in planologisch opzicht, in een verslechterde positie komen te verkeren en ten gevolge daarvan kan de waarde van een onroerende zaak worden aangetast. Er dient dus sprake te zijn van een planologisch nadeel. Voor eigenaren van omliggende woningen kan de realisering van een windpark in beginsel nadelige gevolgen hebben voor de aspecten uitzicht, situeringswaarde, geluid- en of (slag)schaduwwerking. Ter compensatie van deze schade kan een planschadeverzoek worden ingediend. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt rekening gehouden met een normaal maatschappelijk risico van 2% (artikel 6.2, lid 1, van de Wro). Dit betekent dat in ieder geval vermindering van 2% van de waarde van de onroerende zaak, of 2% van het inkomen, voor eigen rekening is. Een ander eigen risico is de voorzienbaarheid. Als de ontwikkeling reeds lang in beleid was aangekondigd, zal er geen planschade worden vergoed als de eigenaar het onroerend goed daarna verworven heeft. Een verzoek om planschade kan pas worden ingediend nadat de omgevingsvergunning onherroepelijk is. Dit wil zeggen dat het planologische besluit niet meer kan worden gewijzigd door een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het verzoek om planschade moet binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning worden ingediend, anders verjaart de schadeclaim. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
8	2	8. Resumerend een gemeente en ook de provincie dient er voor haar inwoners te zijn en dat geldt tevens voor haar ambtenaren. Er is een grens aan wat inwoners kunnen verdragen. En dit plan overschrijdt duidelijk deze grens . Kortom overheid ga achter je inwoners staan.	Deze opmerking is een samenvatting van de voorgaande opmerkingen en is daarom voor kennisgeving aangenomen en vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee

Zienswijze 15. Innogy Windpower Netherlands B.V.

Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	Innogy Windpower Netherlands BV meldt dat zij een aanvraag heeft ingediend voor een Waterwetvergunning vergunning voor drie turbines op de primaire kering aan de noordzijde van het bedrijventerrein Oosterhorn. Innogy is betrokken bij dit plan en is van mening dat dit plan als redelijk alternatief voor een gedeelte van het windpark Delfzijl-Midden kan dienen. Het gaat om een project op de primaire kering, dat dusdanig concreet en haalbaar is, dat dit in de MER beoordeeld dient te worden. Zo kan benutting van de kering industrieel binnenterrein meer open houden voor andere ontwikkelingen, en op een maatschappelijke manier een bijdrage leveren doordat de grondvergoedingen aan een	Er is in kader van de invulling van het industrieterrein Oosterhorn voor wat betreft de taakstelling Wind op Land van meet af aan in dit proces vanuit gegaan dat aldaar één partij initiatiefnemer is en dat is Millenergy. Er is in het proces ook steeds duidelijk gemaakt dat er drie inrichtingsalternatieven/varianten in het MER zouden worden onderzocht op basis waarvan uiteindelijk een voorkeursalternatief zal worden gekozen dat in het bestemmingsplan zal worden opgenomen en waarvoor tevens een omgevingsvergunning zal worden aangevraagd. In meerdere momenten van het bestemmingsplanproces en de daarbij doorlopen m.e.r.-procedure is dit ook duidelijk extern gecommuniceerd, onder andere via de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), die vanaf 4 juni 2015 tot en met 15 juli 2015 ter	Nee

	waterschap (en indirect haar inwoners) ten goede komen. Voor wat betreft het alternatievenonderzoek zijn de voorliggende stukken ook gebrekkig omdat in de MER studies niet helder is weergegeven welke alternatieven onderzocht zijn, en daarmee kan feitelijk ook niet goed beoordeeld worden of de primaire kering al dan niet is onderzocht (en indien wel, op welke criteria deze locaties zijn afgevallen). Innogy dringt er dan ook op aan om haar alternatief mee te nemen in de overwegingen en beter inzichtelijk te maken welke alternatieven onderzocht zijn, en waarom voorliggend alternatief de voorkeur verdient boven de andere varianten.	inzage heeft gelegen, en het voorontwerpbestemmingsplan Oosterhorn, dat vanaf 5 januari tot en met 15 februari 2017 ter inzage heeft gelegen. In beide procedures is geen reactie van Innogy ontvangen. Ook het waterschap Hunze en Aa's heeft, als grondeigenaar van de primaire waterkering, niet aangegeven dat het gewenst was om ook een variant met windturbines op haar grond te onderzoeken. Innogy stelt nu derhalve voor het eerst in dit proces dat zij bij het plan voor de ontwikkeling van wind op Delfzijl-Midden betrokken is en dat een door haar geopperd alternatief tot plaatsing van drie turbines op de primaire kering aan de noordzijde als redelijk alternatief kan gelden voor een deel van de windopgave van Delfzijl-Midden en dus in het MER onderzocht dient te worden. Gezien de reacties op de NRD en het voorontwerpbestemmingsplan waren er geen redenen om ook de variant die nu door Innogy is aangedragen te onderzoeken. Wij zien momenteel dan ook geen aanleiding om alsnog ook de variant van Innogy te onderzoeken. Het feit dat Innogy inmiddels een Waterwetvergunning heeft aangevraagd doet hier niets aan af, omdat een dergelijke aanvraag nog niet maakt dat er sprake is van een concreet initiatief. Hiervoor dient sprake te zijn van een aanvraag om omgevingsvergunning. Ten overvloede wordt nog gemeld dat dit ook blijkt uit het ontwerpbestemmingsplan voor Oosterhorn dat ter inzage is gelegd: daarin is alleen het initiatief van Millenergy vastgelegd. Bovendien bestaat er bij het nu voorliggende initiatief van Millenergy zekerheid over de uitvoerbaarheid qua grondposities. Bij het initiatief van Innogy ontbreekt deze duidelijkheid, omdat niet is aangetoond dat Innogy beschikt over een akkoord met het waterschap Hunze en Aa's over het realiseren van windturbines op de gronden van het waterschap. Wat betreft de onderzochte alternatieven en de keuze van het voorkeursalternatief wordt verwezen naar het milieueffectrapport (rapport 'rapport Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016'). Hierin zijn drie inrichtingsvarianten voor het windpark Delfzijl-Midden onderzocht. De varianten onderscheiden zich door: - hun rotordiameter; - hun ashoogten; - hun aantal; - hun posities. In het milieueffectrapport zijn in paragraaf 5.3 3 kaarten van de verschillende varianten opgenomen. Op die kaarten staan de posities van de windturbines. Zoals uit deze kaarten valt af te leiden staan in geen van deze varianten turbines op de primaire waterkering. In het milieueffectrapport wordt in hoofdstuk 21 de keuze voor het voorkeursalternatief toegelicht. De keuze voor het VKA is gebaseerd op: - de onderzochte milieueffecten; - de technische haalbaarheid; - de energieproductie; - de rentabiliteit; - het ruimtebeslag. Afweging van de drie varianten op deze aspecten heeft geleid tot het voorkeursalternatief dat is opgenomen in de omgevingsvergunning. De onderbouwing voor de keuze van het voorkeursalternatief is duidelijk in het MER verwoord en het MER als zodanig is inmiddels in zijn geheel positief beoordeeld en getoetst door de Commissie voor de m.e.r. Wij zien daarom geen aanleiding om op die afwegingen terug te komen.	

			Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
2	1	Innogy ontwikkelt bij de Eemshaven momenteel een windpark op de Oostpolderdijk, tevens een primaire zeekering. Voor dit project heeft Innogy uiterste zorgvuldigheid betracht en vele studies gedaan naar de gevolgen van een windturbine op de waterveiligheid. Hierbij is zowel gekeken naar de ondergrondse effecten van een windturbine, als ook de bovengrondse effecten waarbij door het potentieel falen van (delen van) de windturbine de dijk beschadigd raakt en de waterveiligheid negatief beïnvloed wordt. Innogy constateert nu dat waterveiligheid blijkbaar niet altijd of overal even belangrijk wordt gevonden. Ondanks dat schrijvers constateren dat <i>“Hoewel het nieuwe wettelijk toetsinstrumentarium (WTI) en het ontwerpinstrumentarium (OI) nog niet zijn vastgesteld zullen de normen voor de zeekering langs Oosterhorn hierdoor zeker strenger worden. Dit zal er naar verwachting toe leiden dat de huidige primaire kering langs Oosterhorn in volgende toetsrondes op meer aspecten afgekeurd zal worden dan in de toetsing van 2010. Om aan de aangescherpte normen te voldoen, zal er voor de kering meer ruimtebeslag nodig zijn. Aangezien de nieuwe normen en uitwerking daarvan in toetsing en aanpassingsontwerpen nu nog niet beschikbaar zijn kan nu nog niet worden gepreciseerd hoeveel extra ruimtebeslag er nodig zal zijn. Maar, in analogie met de verbetering van de primaire kering tussen Delfzijl en Eemshaven, is te verwachten dat de benodigde verbreding tientallen meters zal kunnen beslaan.”</i> (Bijlage 24 – Hoofdrapport MER, paragraaf 3.1.7, p. 19). Daarnaast wordt geconstateerd: <i>“Waterschap Hunze en Aa’s is voornemens om de primaire waterkering langs het bedrijventerrein Oosterhorn te versterken. Ook voor de secundaire regionale waterkeringen van onder andere het Oosterhornkanaal bestaan plannen om deze te versterken. Deze plannen zijn geen onderdeel van bestemmingsplan Oosterhorn en zijn primair de verantwoordelijkheid van het waterschap Hunze en Aa’s en de provincie Groningen.”</i> (Bijlage 24 – Hoofdrapport MER, paragraaf 6.2.1, p. 48). Ondanks deze constatering wordt nergens meer ingegaan op mogelijke effecten op waterveiligheid. Blijkbaar is de constatering <i>“De realisatie van windturbines heeft geen impact op het thema water, ervan uitgaande dat de turbines buiten waterkeringszones van primaire waterkeringen worden gerealiseerd.”</i> (Bijlage 24 - Hoofdrapport MER, paragraaf 20.2, p. 183) voldoende om geen aandacht te hoeven geven aan mogelijke consequenties voor de waterveiligheid. Overigens ter illustratie, in geval gekozen wordt voor een windturbine van het type L136 van Lagerwey, staat de mast weliswaar buiten de beschermingszone, de bladen zwaaien wel tot bijna 70 meter over de beschermingszone heen, en komen dus tot zo’n 30 m van de kernzone af. In ieder geval kan gesteld worden dat bij falen van (delen van) de windturbines met nummers 14 en 15 het goed denkbaar is dat de kernzone van de primaire kering geraakt zal worden. Hiervoor dient aangetoond te worden op welke wijze de waterveiligheid geborgd zal blijven. Waterschappen werken momenteel aan beleid waarmee windturbines op primaire keringen, maar ook in de invloedssferen van deze keringen, beoordeeld zouden moeten worden. Deze invloedssfeer is met de huidige stand der techniek van windturbines beduidend meer dan de 100m beschermingszone is gedefinieerd. Nu dit beleid er nog niet is, zou het beeld kunnen ontstaan dat bouwwerken buiten de beschermingszone per definitie geen invloed hebben op de waterveiligheid en daarom op dit aspect geen watervergunning behoeven. Overigens, afgaande op onze kennis en ervaring mede uit het project Windpark Oostpolderdijk zien wij voldoende mogelijkheden om, rekening houdend met de waterveiligheid, windturbines te realiseren in of bij kernzone en beschermingszone. Daar is dan wel gedegen onderzoek voor nodig. Concluderend: In het ontwerp besluit en onderliggende stukken ontbreekt het aan motivering betreffende de wijze waarop in het besluit met waterveiligheid is omgegaan. In deze vorm kan het	Zoals Innogy ook aangeeft is het Waterschap Hunze en Aa's primair verantwoordelijk voor de waterkeringen. In verband met het behartigen van haar belangen is het Waterschap Hunze en Aa's gewezen op de ter inzage legging van de omgevingsvergunning. Dit heeft niet tot een reactie van het waterschap geleid. Voor de volledigheid wordt ook nog gemeld dat de 18 turbines van het windpark Delfzijl-Midden ook al onderdeel uitmaakten van het voorontwerpbestemmingsplan voor het bedrijventerrein Oosterhorn van de gemeente Delfzijl. Op dat bestemmingsplan is door het waterschap Hunze en Aa's wel een reactie ingediend, maar niet op het aspect waterveiligheid. Aangezien het Waterschap Hunze en Aa's de autoriteit is op het gebied van waterveiligheid, zien wij geen reden om te twijfelen aan de conclusies over waterveiligheid zoals verwoord in het milieueffectrapport. Wij merken hierbij tenslotte nog op dat het Waterschap Hunze en Aa's ook verantwoordelijk is voor een eventueel benodigde watervergunning. De omstandigheid dat er turbines nabij een waterkering worden gerealiseerd, is in deze situatie geen reden om de omgevingsvergunning te weigeren. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee

		besluit dan ook niet worden vastgesteld. Innogy verzoekt het college de waterveiligheid net zo serieus te nemen als zij beogen, en er op toe te zien dat afdoende maatregelen worden getroffen dat bij falen van de windturbine de waterveiligheid geborgd is.		
3	1	Innogy heeft er begrip voor dat de plannen onder een hoge tijdsdruk tot stand zijn gekomen. Innogy is echter van mening dat bij de studies naar een windpark in Delfzijl Midden bepaalde aspecten niet of onvoldoende zijn onderzocht. Deze tijdsdruk mag er niet toe leiden dat kansrijke alternatieven niet worden meegenomen. Als sprekend voorbeeld in de directe omgeving, verwijzen we naar Windpark N33, met de uitbreiding in Eekerpolder. Door uw provincie is in dat proces een aanvulling op de MER geëist, dit heeft uiteindelijk geleid tot een beter plan.	Ten aanzien van de opmerking dat de plannen onder hoge tijdsdruk tot stand zijn gekomen en daardoor naar het oordeel van Innogy bepaalde aspecten niet of onvoldoende zijn onderzocht merken wij op dat wij dit een onjuiste weergave van het doorlopen proces vinden. Er is zeer zorgvuldig en stapsgewijs aan de hand van de door de initiatiefnemer voorgelegde alternatieven op basis van meerdere in het MER beschreven criteria gekeken welk inrichtingsalternatief voor plaatsing van windturbines de voorkeur zou dienen te hebben. Daarbij is zowel gekeken naar de belangen van de initiatiefnemer, als ook naar de belangen van de (leef)omgeving. Dit blijkt ook uit het feit dat de Commissie voor de m.e.r. in het op 16 mei 2017 uitgebrachte 'Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvullingen wind en geur' tot de conclusie komt ' <i>dat met de informatie uit de aanvullingen windenergie en geur voor deze onderdelen de milieuinformatie voor besluitvorming beschikbaar is.</i> ' De door Innogy gemaakte vergelijking met de procedure rond de N33 achten wij in dit kader niet relevant omdat het proces rond het windpark bij de N33 inhoudelijk volstrekt niet vergelijkbaar is met deze procedure. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
4	1	Innogy meldt dat primaire keringen technisch haalbaar zijn, maatschappelijk interessant vanwege het verdienmodel voor de waterschappen en de afstand tot omwonenden, en uitvoerbaar, omdat de wil er is bij waterschappen in Groningen om hier het voortouw in te nemen. Innogy gaat graag met de provincie het gesprek aan om deze toekomstige windlocaties verder door te spreken.	Deze opmerking heeft geen betrekking op de onderhavige procedure en is daarom voor kennisgeving aangenomen en vormt daarmee geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee

Zienswijze 16. Inwoner Borgsweer 5

Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	1. De combinatie windpark industrieterrein is een gevaarlijke keuze.	Wat betreft risico's van windturbines voor de omgeving wordt verwezen naar hetgeen hierover staat vermeld op bladzijde 22 van de ontwerp-omgevingsvergunning: <i>Ten behoeve van het voorkomen dan wel zoveel als mogelijk beperken van risico's voor de omgeving is in artikel 3.14, lid 5, van het Activiteitenbesluit bepaald dat windturbines moeten voldoen aan artikel 3.14, lid 1, van de Activiteitenregeling. In dit artikel is bepaald dat een windturbine aan de veiligheidseisen moet voldoen die zijn opgenomen in NEN-EN-IEC 61400-1, NEN-EN-IEC 61400-2 en NEN-EN-IEC 61400-3¹⁰. In artikel 3.14, lid 3, van de Activiteitenregeling is bepaald dat hier in ieder geval aan voldaan wordt indien de windturbines zijn gecertificeerd door een daarvoor geaccrediteerde instantie. Het certificaat van de op te richten windturbines zal uiterlijk drie maanden voor aanvang van de bouw aan het bevoegd gezag worden overlegd. Hiermee wordt bevestigd dat windturbines zijn ontworpen voor een levensduur van tenminste 20 jaar. De windturbines voldoen hiermee aan de eisen die worden gesteld aan de materialen om de levensduur te waarborgen. De veiligheidssystemen zijn zodanig ontworpen dat windturbines in alle weersomstandigheden veilig functioneren. In geval van storing aan een windturbine zorgen veiligheidssystemen ervoor dat de windturbine stil wordt gezet. De werking van de veiligheidssystemen wordt zowel autonoom door de windturbine (softwarematig) als door de periodieke inspectie- en onderhoudsbeurten gecontroleerd. De</i>	Nee

¹⁰ Ter verduidelijking wordt hier gemeld dat deel 2 (NEN-EN-IEC 61400-2) gaat over kleine Windturbines en deel 3 (NEN-EN-IEC 61400-3) over offshore windturbines. Deze delen zijn beide niet relevant voor de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden.

			<i>aansturing van de windturbine vindt automatisch plaats door computersturing. Het functioneren van de windturbine en de prestatie kan op afstand gevolgd worden en indien wenselijk bijgestuurd worden. Daarnaast kan de windturbine handmatig gestopt worden met de aanwezige start/stop-schakelaar en de diverse noodstop-schakelaars.</i> Door middel van de bovenstaande wet- en regelgeving is het veilig functioneren van de windturbines geborgd. Dit is ook geborgd in de voorschriften van de omgevingsvergunning. Daarin staat onder meer dat in verband met de definitieve keuze van de windturbintype uiterlijk drie maanden voorafgaand aan de start van de bouw ontwerpcertificaat IEC 61400-1 aangeleverd dient te worden aan het bevoegd gezag. Op het bedrijventerrein Oosterhorn is daarnaast een aantal bedrijven gevestigd waarop het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van toepassing is, de zogenaamde Bevi-bedrijven. In paragraaf 3.4.2 van het rapport 'Externe veiligheid Oosterhorn, onderzoeken ten behoeve van MER en bestemmingsplan' van Antea Group d.d. 10 december 2016 (dit rapport is een bijlage van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Deelrapport thema Externe Veiligheid' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016) zijn de opstellingsvarianten van de windturbines (waaronder de variant waarvoor thans vergunning is aangevraagd) getoetst aan de geldende externe veiligheidsnormen. Dit rapport is als bijlage aan de vergunningsaanvraag toegevoegd. Vanwege kleinschalige locatie kenmerken zijn de nu aangevraagde turbines iets verschoven ten opzichte van de in het MER gepresenteerde voorkeursvariant. Het betreft hierbij een verschuiving van hooguit tien meter. Ten behoeve van de verschuiving is aanvullend externe veiligheidsonderzoek uitgevoerd. Dit aanvullende onderzoek (Memo 'Verschuiving windturbines Delfzijl: Beoordeling Externe Veiligheid' van Antea Group d.d. 22 februari 2017) is eveneens als bijlage aan de vergunningsaanvraag toegevoegd. In de bovengenoemde externe veiligheidsonderzoeken is onder andere getoetst aan toegevoegd risico op bestaande Bevi-bedrijven. Geconcludeerd is dat Bevi-relevante installaties geen significante faalkansverhoging ondervinden. Hiermee is de veiligheidssituatie van bestaande risicovolle bedrijven geborgd. Uit het voorgaande volgt dat in het kader van de vergunning is onderzocht of de combinatie wind en bedrijvigheid mogelijk is op grond van de bestaande wet- en regelgeving. Uit dit onderzoek blijkt dat aan de normen wordt voldaan. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
2	1	2. Plaats en hoogte van de molens gaat een enorme overlast geven in Borgsweer.	In het kader van de omgevingsvergunning en in het kader van het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Oosterhorn, waar het windpark Delfzijl-Midden onderdeel van uitmaakt, is onderzocht of de 18 turbines van het windpark Delfzijl-Midden op het bedrijventerrein Oosterhorn voldoen aan de wet- en regelgeving. Uit dat onderzoek volgt dat hieraan wordt voldaan. Indiener geeft niet aan welke overlast specifiek wordt bedoeld. Bekend is dat over het algemeen wordt bedoeld op overlast door geluid en slagschaduw. Geluid is gereguleerd in het Activiteitenbesluit milieubeheer. In artikel 3.14, onder 1 staat het volgende: - Een windturbine of een combinatie van windturbines voldoet ten behoeve van het voorkomen of beperken van geluidhinder aan de norm van ten hoogste 47 dB Lden en aan de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van gevoelige gebouwen, tenzij deze zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein, en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein.	Nee

		In het rapport 'Memo: oplegnotie geluid - aanvulling op onderzoek voor het MER/bestemmingsplan Oosterhorn' van Antea group d.d. 20 april 2017 is onderzocht of voor het windpark Delfzijl-Midden wordt voldaan aan deze wettelijke normen. Hierin staat de volgende conclusie: - <i>Uit de resultaten blijkt dat ter hoogte van omliggende woningen het geluidsniveau Lden lager is dan 47 dB. Tegelijk blijkt dat het geluidsniveau Lnight overal lager is dan 41 dB. Er wordt voldaan aan de geluidgrenswaarden die volgen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.</i> In het rapport is gerekend met een windturbine van het type Lagerwey L136. De Lagerwey L136 is representatief voor windturbines met vergelijkbare dimensies. Omdat het definitieve windturbintetype nog niet bekend is, kent de omgevingsvergunning een voorschrift dat bepaald dat uiterlijk drie maanden voor de start van de bouw een akoestische rapportage moet worden overlegd waarin wordt aangetoond dat het definitieve windturbintetype ook aan de wettelijke normen voldoet. Hiermee wordt voor geluid dus voldaan aan de wettelijke normen. Het Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit) geeft normen voor slagschaduw. In artikel 3.14, onder 4 van het Activiteitenbesluit staat het volgende: - <i>Bij het inwerking hebben van een windturbine worden ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering de bij ministeriële regeling te stellen maatregelen toegepast.</i> Deze ministeriële regeling is de Activiteitenregeling milieubeheer. In deze regeling staat in artikel 3.12 het volgende: - <i>Ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering is de windturbine voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voorzover de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden en voorzover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van gevoelige gebouwen of woonwagens ramen bevinden. De afstand geldt van een punt op ashoogte van de windturbine tot de gevel van het gevoelige object.</i> In het rapport 'Onderzoek naar slagschaduwhinder windpark Oosterhorn' van Pondera Consult d.d. 19 april 2017 is onderzocht of wordt voldaan aan de wettelijke normen voor slagschaduw. Hierbij is gerekend met een turbine met de maximale afmetingen zoals aangevraagd voor de omgevingsvergunning. Deze worst-case turbine is een turbine met een rotordiameter van 145 meter en een ashoogte van 145 meter. In dit onderzoek is uitgegaan van een strengere beoordeling dan volgens het Activiteitenbesluit. Conform het Activiteitenbesluit is een stilstandsvoorziening nodig als de gemiddelde duur van hinderlijke schaduw meer is dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag. In het onderzoek is gerekend met een streefwaarde van gemiddeld zes uren slagschaduwhinder per jaar. Dit onderzoek komt tot de volgende conclusie: - <i>Bij een 7-tal rekenpunten wordt de voorgestelde norm van maximaal 6 uur verwachte slagschaduwhinder per jaar overschreden door de windturbines van windpark Oosterhorn. De hinderduren per turbine die meer dan zes uur bedragen, of de hinderduren die cumulatief meer dan zes uur hinder veroorzaken zullen worden</i>

			<i>teruggebracht tot binnen de normstelling door stilstandregeling.</i> Hiermee wordt voor slagschaduw dus voldaan aan de wettelijke normen. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
3	1	3. Onduidelijk is welk merk en type windmolens er komen alleen hoogte en wiekdiameter en dimensie van fundering is niet genoeg er is duidelijk onderscheid in overlast geluid etc tussen de verschillende merken windmolens. Die kringen kunnen wel rood met witte stippen krijgen. Ik vind dit zeer vreemd dat men een vergunning wil verlenen zonder dat men precies weet wat er komt een wiek/twee wieken /drie wieken / vier wieken enz. een vierkante gondel een ronde gondel een ronde mast een vierkante mast een vakwerk mast enz. Alles is mogelijk met deze vergunning, te gek voor woorden.	Het klopt dat het merk en het type windmolen momenteel nog niet bekend zijn. In de vergunning zijn echter wel al een aantal zaken vastgelegd. Ten aanzien van hetgeen door de indiener wordt genoemd zijn de volgende aspecten van belang: - kleur: de kleurstelling van mast, bladen en gondel is lichtgrijs; - wieken: alle turbines hebben drie rotorbladen; - tiphoogte: maximaal 217,5 meter (boven maaiveld); - ashoogte: maximaal 145 meter (boven maaiveld); - rotordiameter: maximaal 145 meter; - afmeting mastvoet: diameter is minimaal 3 en maximaal 25 meter. Het nadere uiterlijk van de gondel en de mast zijn niet vastgelegd in de vergunning, wel is opgenomen dat het materiaal van de mast beton of staal is of een combinatie van die beide. Hiermee is de aanvraag voldoende bepaald. Dit blijkt ook uit jurisprudentie. Wat betreft het onderscheid in geluid tussen de verschillende merken windturbines geldt dat is gerekend met een windturbine van het type Lagerwey L136. De Lagerwey L136 is representatief voor windturbines met vergelijkbare dimensies. Omdat het definitieve windturbintype nog niet bekend is, kent de omgevingsvergunning een voorschrift dat bepaald dat uiterlijk drie maanden voor de start van de bouw een akoestische rapportage moet worden overlegd waarin wordt aangetoond dat het definitieve windturbintype aan de wettelijke normen voldoet. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
4	1	4. De te verwachten bakenverlichting zal ons veel overlast bezorgen dit is de grootste probleem met de reeds bestaande molens op de scherm dijck, in de vergunning moet volgens mij worden opgenomen dat de verlichting niet zichtbaar is voor de huizen die er het dichtsbij staan.(afschermingseis)	Deze procedure heeft geen betrekking op de reeds gerealiseerde turbines op de Schermdijk. Wat betreft de verlichting van de nieuwe windturbines geldt dat in het kader van de luchtvaartveiligheid voor sommige windturbines lichtvoering wettelijk verplicht is. Er is onderzoek gedaan naar de effecten van deze verlichting (zie hoofdstuk 14 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016). Deze effecten zijn betrokken in de besluitvorming en ruimtelijk aanvaardbaar gevonden. Deze verlichting kan als hinderlijk worden ervaren, dus zetten wij ons ervoor in om deze lichthinder zoveel als mogelijk te beperken (zie paragraaf 14.7 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016). Verlichting op de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden zal conform de regeling van het ministerie van Infrastructuur & Milieu worden uitgevoerd, zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/11/15/aanduiding-van-windturbines-en-windparken-op-het-nederlandse-vasteland. Deze regeling geeft regels over verlichting van windturbines in het kader van de vliegveiligheid. De initiatiefnemer van het windpark dient op grond van deze regeling een verlichtingsplan op te stellen dat goedgekeurd dient te worden door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Op grond van de regeling geldt het volgende voor de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden:	Ja

		Daglichtperiode¹¹: - op alle windturbines wordt een wit flitsend obstakellicht aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 20.000 cd (candela); - de initiatiefnemer synchroniseert de knipperende obstakelverlichting voor de windturbines welke onderdeel uitmaken van Windpark Delfzijl-Midden. Voor de schemer- en nachtlichtperiode¹² gelden twee mogelijke scenario's: Scenario 1. vastbrandende verlichting: - op alle windturbines wordt een rood, vast brandend, obstakellicht op gondelhoogte aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 cd; - op alle windturbines wordt op 1/3e hoogte en op 2/3e hoogte van de mast rode vastbrandende obstakelverlichting aangebracht met lage intensiteit (50 cd); - indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 5.000 meter, mag de gemiddelde lichtintensiteit van de obstakellichten op de gondel tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 30% worden verlaagd. Indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 10 kilometer mag de intensiteit tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 10% worden verlaagd. Dit wordt geregeld met een automatische voorziening. Scenario 2. knipperende verlichting: - op een deel van de windturbines wordt een rood, flitsend, obstakellicht op gondelhoogte aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 cd (20-60 flitsen per minuut); - windturbines die van obstakelverlichting worden voorzien zijn: • gelegen op de hoekpunten van het windpark; • gelegen op de rand van het windpark op meer dan 900 meter tussen de twee eerstvolgende naastgelegen windturbines; - de initiatiefnemer synchroniseert de knipperende obstakelverlichting voor de windturbines behorende bij Windpark Delfzijl-Midden; - op alle windturbines waarop obstakelverlichting benodigd is wordt op 1/3e hoogte en op 2/3e hoogte van de mast rode vastbrandende obstakelverlichting aangebracht met lage intensiteit (50 cd); - indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 5.000 meter, mag de gemiddelde lichtintensiteit van de obstakellichten op de gondel tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 30% worden verlaagd. Indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 10 kilometer mag de intensiteit tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 10% worden verlaagd. Het verlagen van de lichtintensiteit wordt geregeld per deelgebied. Verlichting die reageert op radarsignalen van luchtvaart zijn nog niet toegestaan. Wel biedt de regeling een mogelijkheid om af te wijken indien uit een studie blijkt dat de veiligheid van het luchtverkeer niet in gevaar wordt gebracht. Er loopt in dit kader voor de windturbineverlichting in de Eemshaven momenteel ook een pilot in samenwerking met de ministeries en ILT om turbineverlichting tot een minimum te beperken, door wellicht gebruik te maken van een radarsysteem. Er kan echter nog niet worden voorgesorteerd op de

¹¹ De daglichtperiode is het deel van een etmaal met een omgevingslichtsterkte groter of gelijk aan 500 cd/m².

¹² De schemerlichtperiode is het deel van een etmaal met omgevingslichtsterkte tussen de 50 en 500 cd/m². De nachtlichtperiode is het deel van een etmaal met omgevingslichtsterkte minder of gelijk aan 50 cd/m².

			uitkomst. <u>Om mogelijke overlast zo veel als mogelijk te beperken verbinden wij naar aanleiding van deze zienswijze een voorschrift aan de vergunning dat inhoudt dat indien windturbines worden voorzien van obstakellichten er in de schemerlichtperiode en in de nachtlichtperiode gebruik gemaakt dient te worden van vastbrandende verlichting.</u>	
5	1	5. Behalve dat de molens de horizon zullen vervuilen zullen zij ook een enorme slagschaduw opleveren onder ander op de huizen B10-B11 (afstand tot de molens 905 meter) en dat niet alleen op gezette tijden zullen de gondels een zonsverduistering(door de gondels) in de woningen veroorzaken wat het plezier in het leven in Borgsweer er niet beter op zal maken. In de vergunning dient te worden opgenomen dat als de molens de normen (slagschaduw) overschrijden dat dan de molen dient te worden afgebroken (gedoogbeleid achteraf is een is hier reeds te vaak voorgekomen)	In het rapport 'Onderzoek naar slagschaduw hinder windpark Oosterhorn' van Pondera Consult d.d. 19 april 2017 is onderzocht of wordt voldaan aan de wettelijke normen voor slagschaduw. Hierbij is gerekend met een turbine met de maximale afmetingen zoals aangevraagd voor de omgevingsvergunning. Deze worst-case turbine is een turbine met een rotordiameter van 145 meter en een ashoogte van 145 meter. In dit onderzoek is uitgegaan van een strengere beoordeling dan volgens het Activiteitenbesluit. Conform het Activiteitenbesluit is een stilstandsvoorziening nodig als de gemiddelde duur van hinderlijke schaduw meer is dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag. In het onderzoek is gerekend met een streefwaarde van gemiddeld zes uren slagschaduw hinder per jaar. Dit onderzoek komt tot de volgende conclusie: - Bij een 7-tal rekenpunten wordt de voorgestelde norm van maximaal 6 uur verwachte slagschaduw hinder per jaar overschreden door de windturbines van windpark Oosterhorn. De hinderduren per turbine die meer dan zes uur bedragen, of de hinderduren die cumulatief meer dan zes uur hinder veroorzaken zullen worden teruggebracht tot binnen de normstelling door stilstandregeling. Hiermee wordt voor slagschaduw dus voldaan aan de wettelijke normen. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
6	1	6. Bij de windparken uitbreiding windpark zuid en windpark geefsweer zijn er onderhandelingen gaande tussen inwoners en de overheid met betrekking tot compensatie van de te lijden schade dit is hier in Borgsweer niet aan de orde mijns inziens een rechtsongelijkheid (In het verleden zijn er besprekingen geweest tussen wethouder/gedeputeerd en een delegatie van het dorp Borgsweer die zij met de komst van de norm een bepaald bedrag per molen in een fonds afgebroken) Nu wordt in de andere dorpen gesproken over compensatie buiten het fonds om dit dient mijns inziens ook te gebeuren met de bewoners direct grenzend aan het windpark.	In het kader van de voorliggende besluitvorming is een evenredige verdeling van lusten en lasten geen mee te wegen aspect. Wel hebben wij beleid opgesteld ten aanzien van compensatie bij de ontwikkeling van windparken. Dit beleid is vastgelegd in het beleidskader 'Sanering en opschaling, gebiedsfonds en participatie'. Op grond van dit beleidskader hebben wij, samen met de gemeente Delfzijl, met de ontwikkelaar van het windpark Delfzijl-Midden (Millenergy) de afspraak gemaakt dat gedurende de exploitatie van het windpark ieder jaar €1050 per megawatt in een gebiedsfonds wordt gestort. De verdere uitwerking van dit gebiedsfonds is nog onderwerp van gesprek. Wel zeker is dat het geld dat vanuit het windpark Delfzijl-Midden in het gebiedsfonds wordt gestort ten goede dient te komen aan de directe omgeving. Met de bijdrage van €1050 per megawatt wordt derhalve voldaan aan het beleid. Voor de volledigheid wordt echter benadrukt dat voorgaande financiële bijdrage geen bij de besluitvorming te betrekken aspect is. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
7	1	7. Het dorp Borgsweer heeft reeds veel overlast van de industrie en de windmolens met dit park wordt het laatste stukje horizon in de westelijke richting ook nog verpest , woningen zullen sterk in waarde dalen , planschade is een slecht instrument om dit te compenseren , bij verlening van de vergunning dient er voor gezorgd te worden dat de inwoners behalve in leef genot er niet ook nog financieel op achteruit gaan (woningwaarde) noem het maar de Borgsweer regeling en geen moerdijk want dat willen we helemaal niet.	Ten aanzien van de invloed op de horizon is van belang dat er geen recht bestaat op een onbelemmerd uitzicht. Wel bestaat er in verband met een toename van de belemmering van het uitzicht de mogelijkheid tot het indienen van een verzoek om planschade zoals geregeld in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Het 'planschade-artikel' 6.1 van de Wro is bedoeld voor schade die kan ontstaan wanneer bijvoorbeeld een besluit omtrent een omgevingsvergunning, zoals in deze voor het windpark Delfzijl-Midden, wordt genomen. Door dit besluit kan omliggende bebouwing, in planologisch opzicht, in een verslechterde positie komen te verkeren en ten gevolge daarvan kan de	Nee

			waarde van een onroerende zaak worden aangetast. Er dient dus sprake te zijn van een planologisch nadeel. Voor eigenaren van omliggende woningen kan de realisering van een windpark in beginsel nadelige gevolgen hebben voor de aspecten uitzicht, situeringswaarde, geluid- en of (slag)schaduwwerking. Ter compensatie van deze schade kan een planschadeverzoek worden ingediend. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt rekening gehouden met een normaal maatschappelijk risico van 2% (artikel 6.2, lid 1, van de Wro). Dit betekent dat in ieder geval vermindering van 2% van de waarde van de onroerende zaak, of 2% van het inkomen, voor eigen rekening is. Een ander eigen risico is de voorzienbaarheid. Als de ontwikkeling reeds lang in beleid was aangekondigd, zal er geen planschade worden vergoed als de eigenaar het onroerend goed daarna verworven heeft. Een verzoek om planschade kan pas worden ingediend nadat de omgevingsvergunning onherroepelijk is. Dit wil zeggen dat het planologische besluit niet meer kan worden gewijzigd door een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het verzoek om planschade moet binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning worden ingediend, anders verjaart de schadeclaim. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
8	1	8. Resumerend een gemeente en ook de provincie dient er voor haar inwoners te zijn en dat geldt tevens voor haar ambtenaren. Er is een grens aan wat inwoners kunnen verdragen. En dit plan overschrijdt duidelijk deze grens .	Deze opmerking is een samenvatting van de voorgaande opmerkingen en is daarom voor kennisgeving aangenomen en vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee

Zienswijze 17. Inwoners Borgsweer 6				
Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	1. De combinatie windpark industrieterrein is een gevaarlijke keuze.	Wat betreft risico's van windturbines voor de omgeving wordt verwezen naar hetgeen hierover staat vermeld op bladzijde 22 van de ontwerp-omgevingsvergunning: <i>Ten behoeve van het voorkomen dan wel zoveel als mogelijk beperken van risico's voor de omgeving is in artikel 3.14, lid 5, van het Activiteitenbesluit bepaald dat windturbines moeten voldoen aan artikel 3.14, lid 1, van de Activiteitenregeling. In dit artikel is bepaald dat een windturbine aan de veiligheidseisen moet voldoen die zijn opgenomen in NEN-EN-IEC 61400-1, NEN-EN-IEC 61400-2 en NEN-EN-IEC 61400-3¹³.</i> <i>In artikel 3.14, lid 3, van de Activiteitenregeling is bepaald dat hier in ieder geval aan voldaan wordt indien de windturbines zijn gecertificeerd door een daarvoor geaccrediteerde instantie. Het certificaat van de op te richten windturbines zal uiterlijk drie maanden voor aanvang van de bouw aan het bevoegd gezag worden overlegd. Hiermee wordt bevestigd dat windturbines zijn ontworpen voor een levensduur van tenminste 20 jaar. De windturbines voldoen hiermee aan de eisen die worden gesteld aan de materialen om de levensduur te waarborgen.</i> <i>De veiligheidssystemen zijn zodanig ontworpen dat windturbines in alle weersomstandigheden veilig functioneren. In geval van storing aan een windturbine zorgen veiligheidssystemen ervoor dat de windturbine stil wordt gezet.</i> <i>De werking van de veiligheidssystemen wordt zowel autonoom door de windturbine (softwarematig) als door de periodieke inspectie- en onderhoudsbeurten gecontroleerd. De aansturing van de windturbine vindt automatisch plaats door computersturing. Het functioneren van de windturbine en de prestatie kan op afstand gevolgd worden en indien wenselijk bijgestuurd worden. Daarnaast kan de windturbine handmatig gestopt worden met</i>	Nee

¹³ Ter verduidelijking wordt hier gemeld dat deel 2 (NEN-EN-IEC 61400-2) gaat over kleine Windturbines en deel 3 (NEN-EN-IEC 61400-3) over offshore windturbines. Deze delen zijn beide niet relevant voor de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden.

			<i>de aanwezige start/stop-schakelaar en de diverse noodstop-schakelaars.</i> Door middel van de bovenstaande wet- en regelgeving is het veilig functioneren van de windturbines geborgd. Dit is ook geborgd in de voorschriften van de omgevingsvergunning. Daarin staat onder meer dat in verband met de definitieve keuze van de windturbintype uiterlijk drie maanden voorafgaand aan de start van de bouw ontwerpcertificaat IEC 61400-1 aangeleverd dient te worden aan het bevoegd gezag. Op het bedrijventerrein Oosterhorn is daarnaast een aantal bedrijven gevestigd waarop het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van toepassing is, de zogenaamde Bevi-bedrijven. In paragraaf 3.4.2 van het rapport 'Externe veiligheid Oosterhorn, onderzoeken ten behoeve van MER en bestemmingsplan' van Antea Group d.d. 10 december 2016 (dit rapport is een bijlage van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Deelrapport thema Externe Veiligheid' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016) zijn de opstellingsvarianten van de windturbines (waaronder de variant waarvoor thans vergunning is aangevraagd) getoetst aan de geldende externe veiligheidsnormen. Dit rapport is als bijlage aan de vergunningsaanvraag toegevoegd. Vanwege kleinschalige locatie kenmerken zijn de nu aangevraagde turbines iets verschoven ten opzichte van de in het MER gepresenteerde voorkeursvariant. Het betreft hierbij een verschuiving van hooguit tien meter. Ten behoeve van de verschuiving is aanvullend externe veiligheidsonderzoek uitgevoerd. Dit aanvullende onderzoek (Memo 'Verschuiving windturbines Delfzijl: Beoordeling Externe Veiligheid' van Antea Group d.d. 22 februari 2017) is eveneens als bijlage aan de vergunningsaanvraag toegevoegd. In de bovengenoemde externe veiligheidsonderzoeken is onder andere getoetst aan toegevoegd risico op bestaande Bevi-bedrijven. Geconcludeerd is dat Bevi-relevante installaties geen significante faalkansverhoging ondervinden. Hiermee is de veiligheidssituatie van bestaande risicovolle bedrijven geborgd. Uit het voorgaande volgt dat in het kader van de vergunning is onderzocht of de combinatie wind en bedrijvigheid mogelijk is op grond van de bestaande wet- en regelgeving. Uit dit onderzoek blijkt dat aan de normen wordt voldaan. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
2	1	2. Plaats en hoogte van de molens gaat een enorme overlast geven in Borgsweer.	In het kader van de omgevingsvergunning en in het kader van het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Oosterhorn, waar het windpark Delfzijl-Midden onderdeel van uitmaakt, is onderzocht of de 18 turbines van het windpark Delfzijl-Midden op het bedrijventerrein Oosterhorn voldoen aan de wet- en regelgeving. Uit dat onderzoek volgt dat hieraan wordt voldaan. Indiener geeft niet aan welke overlast specifiek wordt bedoeld. Bekend is dat over het algemeen wordt bedoeld op overlast door geluid en slagschaduw. Geluid is gereguleerd in het Activiteitenbesluit milieubeheer. In artikel 3.14, onder 1 staat het volgende: - <i>Een windturbine of een combinatie van windturbines voldoet ten behoeve van het voorkomen of beperken van geluidhinder aan de norm van ten hoogste 47 dB Lden en aan de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van gevoelige gebouwen, tenzij deze zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein, en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein.</i> In het rapport 'Memo: oplegnotie geluid - aanvulling op onderzoek voor het MER/bestemmingsplan Oosterhorn' van Antea group d.d. 20 april 2017 is onderzocht of voor het windpark Delfzijl-Midden wordt voldaan aan deze wettelijke normen. Hierin staat de	Nee

			volgende conclusie: - <i>Uit de resultaten blijkt dat ter hoogte van omliggende woningen het geluidsniveau Lden lager is dan 47 dB. Tegelijk blijkt dat het geluidsniveau Lnight overal lager is dan 41 dB. Er wordt voldaan aan de geluidgrenswaarden die volgen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.</i> In het rapport is gerekend met een windturbine van het type Lagerwey L136. De Lagerwey L136 is representatief voor windturbines met vergelijkbare dimensies. Omdat het definitieve windturbintype nog niet bekend is, kent de omgevingsvergunning een voorschrift dat bepaald dat uiterlijk drie maanden voor de start van de bouw een akoestische rapportage moet worden overlegd waarin wordt aangetoond dat het definitieve windturbintype ook aan de wettelijke normen voldoet. Hiermee wordt voor geluid dus voldaan aan de wettelijke normen. Het Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit) geeft normen voor slagschaduw. In artikel 3.14, onder 4 van het Activiteitenbesluit staat het volgende: - <i>Bij het inwerking hebben van een windturbine worden ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering de bij ministeriële regeling te stellen maatregelen toegepast.</i> Deze ministeriële regeling is de Activiteitenregeling milieubeheer. In deze regeling staat in artikel 3.12 het volgende: - <i>Ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering is de windturbine voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voorzover de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden en voorzover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van gevoelige gebouwen of woonwagens ramen bevinden. De afstand geldt van een punt op ashoogte van de windturbine tot de gevel van het gevoelige object.</i> In het rapport 'Onderzoek naar slagschaduwhinder windpark Oosterhorn' van Pondera Consult d.d. 19 april 2017 is onderzocht of wordt voldaan aan de wettelijke normen voor slagschaduw. Hierbij is gerekend met een turbine met de maximale afmetingen zoals aangevraagd voor de omgevingsvergunning. Deze worst-case turbine is een turbine met een rotordiameter van 145 meter en een ashoogte van 145 meter. In dit onderzoek is uitgegaan van een strengere beoordeling dan volgens het Activiteitenbesluit. Conform het Activiteitenbesluit is een stilstandsvoorziening nodig als de gemiddelde duur van hinderlijke schaduw meer is dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag. In het onderzoek is gerekend met een streefwaarde van gemiddeld zes uren slagschaduwhinder per jaar. Dit onderzoek komt tot de volgende conclusie: - <i>Bij een 7-tal rekenpunten wordt de voorgestelde norm van maximaal 6 uur verwachte slagschaduwhinder per jaar overschreden door de windturbines van windpark Oosterhorn. De hinderduren per turbine die meer dan zes uur bedragen, of de hinderduren die cumulatief meer dan zes uur hinder veroorzaken zullen worden teruggebracht tot binnen de normstelling door stilstandregeling.</i> Hiermee wordt voor slagschaduw dus voldaan aan de wettelijke normen.	

			Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
3	1	3. Onduidelijk is welk merk en type windmolens er komen alleen hoogte en wiekdiameter en dimensie van fundering is niet genoeg er is duidelijk onderscheid in overlast geluid etc tussen de verschillende merken windmolens. Die krenge kunnen wel rood met witte stippen krijgen. Ik vind dit zeer vreemd dat men een vergunning wil verlenen zonder dat men precies weet wat er komt een wiek/twee wieken /drie wieken / vier wieken enz. een vierkante gondel een ronde gondel een ronde mast een vierkante mast een vakwerk mast enz. Alles is mogelijk met deze vergunning, te gek voor woorden.	Het klopt dat het merk en het type windmolen momenteel nog niet bekend zijn. In de vergunning zijn echter wel al een aantal zaken vastgelegd. Ten aanzien van hetgeen door de indiener wordt genoemd zijn de volgende aspecten van belang: - kleur: de kleurstelling van mast, bladen en gondel is lichtgrijs; - wieken: alle turbines hebben drie rotorbladen; - tiphoogte: maximaal 217,5 meter (boven maaiveld); - ashoogte: maximaal 145 meter (boven maaiveld); - rotordiameter: maximaal 145 meter; - afmeting mastvoet: diameter is minimaal 3 en maximaal 25 meter. Het nadere uiterlijk van de gondel en de mast zijn niet vastgelegd in de vergunning, wel is opgenomen dat het materiaal van de mast beton of staal is of een combinatie van die beide. Hiermee is de aanvraag voldoende bepaald. Dit blijkt ook uit jurisprudentie. Wat betreft het onderscheid in geluid tussen de verschillende merken windturbines geldt dat is gerekend met een windturbine van het type Lagerwey L136. De Lagerwey L136 is representatief voor windturbines met vergelijkbare dimensies. Omdat het definitieve windturbintype nog niet bekend is, kent de omgevingsvergunning een voorschrift dat bepaald dat uiterlijk drie maanden voor de start van de bouw een akoestische rapportage moet worden overlegd waarin wordt aangetoond dat het definitieve windturbintype aan de wettelijke normen voldoet. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
4	1	4. De te verwachten bakenverlichting zal ons veel overlast bezorgen dit is de grootste probleem met de reeds bestaande molens op de schermduijk, in de vergunning moet volgens mij worden opgenomen dat de verlichting niet zichtbaar is voor de huizen die er het dichtsbij staan.(afschermingseis)	Deze procedure heeft geen betrekking op de reeds gerealiseerde turbines op de Schermdijk. Wat betreft de verlichting van de nieuwe windturbines geldt dat in het kader van de luchtvaartveiligheid voor sommige windturbines lichtvoering wettelijk verplicht is. Er is onderzoek gedaan naar de effecten van deze verlichting (zie hoofdstuk 14 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016). Deze effecten zijn betrokken in de besluitvorming en ruimtelijk aanvaardbaar gevonden. Deze verlichting kan als hinderlijk worden ervaren, dus zetten wij ons ervoor in om deze lichthinder zoveel als mogelijk te beperken (zie paragraaf 14.7 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Hoofdrapport' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016). Verlichting op de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden zal conform de regeling van het ministerie van Infrastructuur & Milieu worden uitgevoerd, zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/11/15/aanduiding-van-windturbines-en-windparken-op-het-nederlandse-vasteland. Deze regeling geeft regels over verlichting van windturbines in het kader van de vliegveiligheid. De initiatiefnemer van het windpark dient op grond van deze regeling een verlichtingsplan op te stellen dat goedgekeurd dient te worden door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Op grond van de regeling geldt het volgende voor de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden: Daglichtperiode¹⁴:	Ja

¹⁴ De daglichtperiode is het deel van een etmaal met een omgevingslichtsterkte groter of gelijk aan 500 cd/m².

		- op alle windturbines wordt een wit flitsend obstakellicht aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 20.000 cd (candela); - de initiatiefnemer synchroniseert de knipperende obstakelverlichting voor de windturbines welke onderdeel uitmaken van Windpark Delfzijl-Midden. Voor de schemer- en nachtlichtperiode¹⁵ gelden twee mogelijke scenario's: Scenario 1. vastbrandende verlichting: - op alle windturbines wordt een rood, vast brandend, obstakellicht op gondelhoogte aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 cd; - op alle windturbines wordt op 1/3e hoogte en op 2/3e hoogte van de mast rode vastbrandende obstakelverlichting aangebracht met lage intensiteit (50 cd); - indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 5.000 meter, mag de gemiddelde lichtintensiteit van de obstakellichten op de gondel tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 30% worden verlaagd. Indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 10 kilometer mag de intensiteit tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 10% worden verlaagd. Dit wordt geregeld met een automatische voorziening. Scenario 2. knipperende verlichting: - op een deel van de windturbines wordt een rood, flitsend, obstakellicht op gondelhoogte aangebracht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 cd (20-60 flitsen per minuut); - windturbines die van obstakelverlichting worden voorzien zijn: • gelegen op de hoekpunten van het windpark; • gelegen op de rand van het windpark op meer dan 900 meter tussen de twee eerstvolgende naastgelegen windturbines; - de initiatiefnemer synchroniseert de knipperende obstakelverlichting voor de windturbines behorende bij Windpark Delfzijl-Midden; - op alle windturbines waarop obstakelverlichting benodigd is wordt op 1/3e hoogte en op 2/3e hoogte van de mast rode vastbrandende obstakelverlichting aangebracht met lage intensiteit (50 cd); - indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 5.000 meter, mag de gemiddelde lichtintensiteit van de obstakellichten op de gondel tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 30% worden verlaagd. Indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtlichtperiode meer bedraagt dan 10 kilometer mag de intensiteit tijdens de schemer- en nachtlichtperiode tot 10% worden verlaagd. Het verlagen van de lichtintensiteit wordt geregeld per deelgebied. Verlichting die reageert op radarsignalen van luchtvaart zijn nog niet toegestaan. Wel biedt de regeling een mogelijkheid om af te wijken indien uit een studie blijkt dat de veiligheid van het luchtverkeer niet in gevaar wordt gebracht. Er loopt in dit kader voor de windturbineverlichting in de Eemshaven momenteel ook een pilot in samenwerking met de ministeries en ILT om turbineverlichting tot een minimum te beperken, door wellicht gebruik te maken van een radarsysteem. Er kan echter nog niet worden voorgesorteerd op de uitkomst. <i>Om mogelijke overlast zo veel als mogelijk te beperken verbinden wij naar aanleiding van deze</i>

¹⁵ De schemerlichtperiode is het deel van een etmaal met omgevingslichtsterkte tussen de 50 en 500 cd/m². De nachtlichtperiode is het deel van een etmaal met omgevingslichtsterkte minder of gelijk aan 50 cd/m².

			<u>zienswijze een voorschrift aan de vergunning dat inhoudt dat indien windturbines worden voorzien van obstakellichten er in de schemerlichtperiode en in de nachlichtperiode gebruik gemaakt dient te worden van vastbrandende verlichting.</u>	
5	1	5. Behalve dat de molens de horizon zullen vervuilen zullen zij ook een enorme slagschaduw opleveren onder ander op de huizen B10-B11 (afstand tot de molens 905 meter) en dat niet alleen op gezette tijden zullen de gondels een zonsverduistering(door de gondels) in de woningen veroorzaken wat het plezier in het leven in Borgsweer er niet beter op zal maken. In de vergunning dient te worden opgenomen dat als de molens de normen (slagschaduw) overschrijden dat dan de molen dient te worden afgebroken (gedoogbeleid achteraf is hier reeds te vaak voorgekomen).	In het rapport 'Onderzoek naar slagschaduw hinder windpark Oosterhorn' van Pondera Consult d.d. 19 april 2017 is onderzocht of wordt voldaan aan de wettelijke normen voor slagschaduw. Hierbij is gerekend met een turbine met de maximale afmetingen zoals aangevraagd voor de omgevingsvergunning. Deze worst-case turbine is een turbine met een rotordiameter van 145 meter en een ashoogte van 145 meter. In dit onderzoek is uitgegaan van een strengere beoordeling dan volgens het Activiteitenbesluit. Conform het Activiteitenbesluit is een stilstandsvoorziening nodig als de gemiddelde duur van hinderlijke schaduw meer is dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag. In het onderzoek is gerekend met een streefwaarde van gemiddeld zes uren slagschaduw hinder per jaar. Dit onderzoek komt tot de volgende conclusie: - Bij een 7-tal rekenpunten wordt de voorgestelde norm van maximaal 6 uur verwachte slagschaduw hinder per jaar overschreden door de windturbines van windpark Oosterhorn. De hinderduren per turbine die meer dan zes uur bedragen, of de hinderduren die cumulatief meer dan zes uur hinder veroorzaken zullen worden teruggebracht tot binnen de normstelling door stilstandregeling. Hiermee wordt voor slagschaduw dus voldaan aan de wettelijke normen. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
6	1	6. Bij de windparken uitbreiding windpark zuid en windpark Geefsweer zijn er onderhandelingen gaande tussen inwoners en de overheid met betrekking tot compensatie van de te lijden schade dit is hier in Borgsweer niet aan de orde mijns inziens een rechtsongelijkheid (In het verleden zijn er besprekingen geweest tussen wethouder/gedeputeerd en een delegatie van het dorp Borgsweer. Deze besprekingen zijn afgebroken toen erover vergoeding voor de overlast werd gesproken en er een bepaald bedrag per molen(1050 euro)in een gebiedsfonds zou worden gestort. Nu wordt in de andere dorpen gesproken over compensatie buiten het fonds om dit dient mijns inziens ook te gebeuren met de bewoners direct grenzend aan het windpark.	In het kader van de voorliggende besluitvorming is een evenredige verdeling van lusten en lasten geen mee te wegen aspect. Wel hebben wij beleid opgesteld ten aanzien van compensatie bij de ontwikkeling van windparken. Dit beleid is vastgelegd in het beleidskader 'Sanering en opschaling, gebiedsfonds en participatie'. Op grond van dit beleidskader hebben wij, samen met de gemeente Delfzijl, met de ontwikkelaar van het windpark Delfzijl-Midden (Millenergy) de afspraak gemaakt dat gedurende de exploitatie van het windpark ieder jaar €1050 per megawatt in een gebiedsfonds wordt gestort. De verdere uitwerking van dit gebiedsfonds is nog onderwerp van gesprek. Wel zeker is dat het geld dat vanuit het windpark Delfzijl-Midden in het gebiedsfonds wordt gestort ten goede dient te komen aan de directe omgeving. Met de bijdrage van €1050 per megawatt wordt derhalve voldaan aan het beleid. Voor de volledigheid wordt echter benadrukt dat voorgaande financiële bijdrage geen bij de besluitvorming te betrekken aspect is. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
7	1/2	7. Het dorp Borgsweer heeft reeds veel overlast van de industrie en de windmolens met dit park wordt het laatste stukje horizon in de westelijke richting ook nog verpest , woningen zullen sterk in waarde dalen , planschade is een slecht instrument om dit te compenseren , bij verlening van de vergunning dient er voor gezorgd te worden dat de inwoners behalve in leef genot er niet ook nog financieel op achteruit gaan (woningwaarde) noem het maar de Borgsweer- regeling en geen Moerdijk- regeling want dat willen we helemaal niet.	Ten aanzien van de invloed op de horizon is van belang dat er geen recht bestaat op een onbelemmerd uitzicht. Wel bestaat er in verband met een toename van de belemmering van het uitzicht de mogelijkheid tot het indienen van een verzoek om planschade zoals geregeld in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Het 'planschade-artikel' 6.1 van de Wro is bedoeld voor schade die kan ontstaan wanneer bijvoorbeeld een besluit omtrent een omgevingsvergunning, zoals in deze voor het windpark Delfzijl-Midden, wordt genomen. Door dit besluit kan omliggende bebouwing, in planologisch opzicht, in een verslechterde positie komen te verkeren en ten gevolge daarvan kan de waarde van een onroerende zaak worden aangetast. Er dient dus sprake te zijn van een planologisch nadeel. Voor eigenaren van omliggende woningen kan de realisering van een windpark in beginsel nadelige gevolgen hebben voor de aspecten uitzicht, situeringswaarde,	Nee

			geluid- en of (slag)schaduwwerking. Ter compensatie van deze schade kan een planschadeverzoek worden ingediend. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt rekening gehouden met een normaal maatschappelijk risico van 2% (artikel 6.2, lid 1, van de Wro). Dit betekent dat in ieder geval vermindering van 2% van de waarde van de onroerende zaak, of 2% van het inkomen, voor eigen rekening is. Een ander eigen risico is de voorzienbaarheid. Als de ontwikkeling reeds lang in beleid was aangekondigd, zal er geen planschade worden vergoed als de eigenaar het onroerend goed daarna verworven heeft. Een verzoek om planschade kan pas worden ingediend nadat de omgevingsvergunning onherroepelijk is. Dit wil zeggen dat het planologische besluit niet meer kan worden gewijzigd door een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het verzoek om planschade moet binnen 5 jaar na onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning worden ingediend, anders verjaart de schadeclaim. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
8	2	8. In de afgelopen periode heb ik vele malen de zgn. inloopbijeenkomsten m.b.t .plannen voor windparken bezocht, wat mij daar is opgevallen dat er geen enkele vorm van discussie mogelijk was over de plannen, het stond vast ben zo wordt het, punt uit. In plaats van dat de bewoners invloed uit konden oefenen over de invulling van hun leefomgeving veroorzaakten deze bijeenkomsten alleen maar ongeloof, irritatie en het gevoel "wij tellen niet ".Een gewillig oor voor de grieven van de inwoners was ver te zoeken. Dit gevoel werd het beste geïllustreerd door de bijdragen in de Ronde Tafel gesprek van de gemeente Delfzijl op 8 juni 2017.	Het Ronde Tafel gesprek van 8 juni 2017 waar aan wordt gerefereerd had geen betrekking op de omgevingsvergunning voor het windpark Delfzijl-Midden, maar ging over het windpark Delfzijl-Zuid-uitbreiding. Daarnaast klopt het dat er een aantal inloopbijeenkomsten zijn georganiseerd over onder meer de ontwikkeling van het windpark Delfzijl-Midden. Ten aanzien van de ontwikkeling van het windpark Delfzijl-Midden op het bedrijventerrein Oosterhorn gaat het om de volgende bijeenkomsten: - 10 juni 2013, informatieavond in Borgsweer naar aanleiding van de verkennende windstudie Oosterhorn; - 20 mei 2015, inloopavond in Termunten over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het bestemmingsplan Oosterhorn; - 17 mei 2016, informatiemarkt in Woldendorp over alle windparken in de gemeente Delfzijl; - 23 mei 2016, informatiemarkt in Wagenborgen over alle windparken in de gemeente Delfzijl; - 18 januari 2017, inloopavond in Termunterzijl over het voorontwerpbestemmingsplan Oosterhorn; - 3 juli 2017, inloopavond in Delfzijl over de ontwerp omgevingsvergunning voor het windpark Delfzijl-Midden. Alle deze bijeenkomsten waren bedoeld om inwoners en andere partijen te informeren over de ontwikkeling van (onder meer) het windpark Delfzijl-Midden. Wij betreuren het dat bij de indiener deze avonden een gevoel van ongenoegen hebben veroorzaakt. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
9	2	9. Samenvattend: De overheid(Rijk, Provincie en Gemeente)dient er voor haar inwoners te zijn, dit geldt evenzeer voor haar ambtenaren(Civil Servants). Er is een grens aan wat inwoners kunnen verdragen. En dit plan overschrijdt duidelijk deze grens . Kortom overheid ga achter je inwoners staan en laat je oor niet steeds hangen naar het economisch gewin.	Deze opmerking is een samenvatting van de voorgaande opmerkingen en is daarom voor kennisgeving aangenomen en vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee

Zienswijze 18. Inwoners Woldendorp

Reactie-	Pagina-	Zienswijze	Reactie	Wijziging

nummer	nr			besluit?
1	1	Hierbij maken wij u onze zienswijze kenbaar over Windpark Delfzijl Midden (Oosterhorn). 1. Dit windpark is een grote aantasting van het Groninger landschap	Er is voor het windpark onderzoek gedaan naar het thema landschap. Dit onderzoek komt tot de volgende conclusie ten aanzien van de windturbines (zie paragraaf 9.6 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Onderzoek thema landschap' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016): <i>Alle varianten voor windenergie en het voorkeursalternatief zijn uitvoerbaar gelet op de (wettelijke) beleidskaders voor landschap.</i> De Commissie voor de m.e.r. is tevens om advies gevraagd. Voor windenergie is van belang dat de Commissie voor de m.e.r. in het voorlopig advies van 30 maart 2017 het volgende zegt: <i>Wat is de doelstelling voor het windvermogen op Oosterhorn en welke (on)mogelijkheden biedt deze doelstelling voor optimalisatie van alternatieven ten aanzien van energieopbrengst, landschap en leefomgeving?</i> Deze vraag is beantwoord in het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Aanvulling bij de milieueffectrapportage, Doelstelling windenergie' van Witteveen+Bos d.d. 7 april 2017. Over landschap staat onder meer het volgende in die aanvulling: <i>Bij landschap komt het MER tot de conclusie dat de windturbines een negatief effect op het bestaande landschap hebben. Enerzijds heeft variant 1, met meer maar kleinere turbines, minder impact op het open landschap, anderzijds leidt variant 3, met minder maar grotere turbines, tot meer visuele rust.</i> <i>Qua landschap blijkt dat de opstelling in Oosterhorn tot een wat rommelig landschapsbeeld leidt, wat het gevolg is van de noodzaak om het windpark in te passen in de bestaande situatie op het bedrijventerrein.</i> <i>Dit is vooraf onderkend door het bouwheerschap van de provincie Groningen, dat de volgende leidraad heeft afgegeven voor de inrichting van de windparken in Delfzijl:</i> <i>'Het regionale windpark Delfzijl krijgt gestalte door de ontwikkeling van een viertal min of meer zelfstandige windparken. We onderscheiden van noord naar zuid de clusters Schermdijk/Oterdum, Oosterhorn, Delfzijl-Zuid en Geefswear. Zoals gezegd zijn het 'zelfstandige' windparken, waarmee wordt bedoeld dat elk park zijn eigen identiteit/plaatsingsmodel kent en dat in beginsel geen ruimtelijke dwarsverbanden worden gelegd in die zin dat bijvoorbeeld lijnopstellingen van het ene park in het andere park worden doorgezet. Elk park kent zijn eigen vorm.'</i> Voor het windpark Oosterhorn noteert het bouwheerschap: <i>'Oosterhorn: zwermopstelling. De plaatsbepaling van de molens is de resultante van de mogelijkheden en onmogelijkheden van de aanwezige bedrijvigheid.'</i> <i>Bovenstaande leidraad schetst de optimalisatieruimte inzake landschap: die wordt begrensd door de ruimtelijke randvoorwaarden op Oosterhorn. Naast bedrijvigheid, betreft dit ook infrastructuur zoals wegen, het kanaal, gasleidingen en hoogspanningsleidingen.</i> De Commissie voor de m.e.r. heeft op 16 mei 2017 advies uitgebracht over deze aanvulling. In dat advies zegt de Commissie voor de m.e.r. onder meer het volgende: <i>De aanvullende informatie over windenergie geeft volgens de Commissie voldoende argumentatie over de opbrengstmaximalisatie van de windvarianten. Daarbij is duidelijk onderbouwd dat hier weinig milieuwinst valt te behalen door kleinere varianten uit te werken.</i> <i>De bijgevoegde belemmeringenkaart ondersteunt dit verhaal en bevat waardevolle informatie over de mogelijkheden en onmogelijkheden voor plaatsing van windturbines in het plangebied bedrijventerrein Oosterhorn.</i>	Nee

			Vervolgens komt de Commissie voor de m.e.r. tot de volgende conclusie: <i>De Commissie concludeert dat met de aanvullingen windenergie en geur voor deze onderdelen de milieuginformatie voor besluitvorming beschikbaar is.</i> Samenvattend geldt derhalve dat uit de onderzoeken volgt dat het windpark uitvoerbaar is gelet op de wettelijke beleidskaders. Deze conclusie wordt onderschreven door de Commissie voor de m.e.r. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	
2	1	2. De molens krijgen een onaanvaardbare hoogte	Op grond van de omgevingsvergunning kunnen er windturbines worden geplaatst met een maximale ashoogte van 145 meter en een maximale rotordiameter van 145 meter. De maximale tiphoogte bedraagt daarmee (145 + 72,5 =) 217,5 meter. Deze afmetingen zijn ook de maximale afmetingen die voor de windturbines mogelijk worden gemaakt in het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn van de gemeente Delfzijl. In het kader van de voorliggende omgevingsvergunning en in het kader van het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Oosterhorn, waar het windpark Delfzijl-Midden onderdeel van uitmaakt, is onderzocht of windturbines met de hiervoor genoemde afmetingen voldoen aan de wet- en regelgeving. Uit die onderzoeken volgt dat aan de wet- en regelgeving wordt voldaan. Voor het landschappelijke aspect wordt verwezen naar het antwoord op de voorgaande opmerking. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
3	1	3. De overlast die dit met zich meebrengt is onaanvaardbaar groot	In het kader van de omgevingsvergunning en in het kader van het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Oosterhorn, waar het windpark Delfzijl-Midden onderdeel van uitmaakt, is onderzocht of de 18 turbines van het windpark Delfzijl-Midden op het bedrijventerrein Oosterhorn voldoen aan de wet- en regelgeving. Uit dat onderzoek volgt dat hieraan wordt voldaan. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee
4	1	4. Door dit windpark, wordt in combinatie met de andere geplande uitbreidingen, een van de grootste windparken op land van Nederland gecreeerd. Dit is een last die voor de omgeving onaanvaardbaar is.	Het klopt dat er al meer windturbines in de omgeving staan en er procedures lopen voor het realiseren van nieuwe windturbines (de windparken Geefsweer en Delfzijl-uitbreiding-Zuid). Onder meer om de effecten van al deze windturbines te onderzoeken is de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl opgesteld. Deze Structuurvisie is een ruimtelijke visie voor het Eemsdeltagebied. Hierin zijn 15 grote plannen en projecten, waaronder het windpark Delfzijl-Midden op het bedrijventerrein Oosterhorn, beoordeeld op haalbaarheid. Tevens is nagegaan of deze projecten, zowel individueel als gezamenlijk, passen binnen de beschikbare milieugebruiksruimte. De ontwikkelingen kunnen gezamenlijk belastend zijn voor mens, natuur en milieu en in cumulatie met elkaar een groter deel van de milieugebruiksruimte innemen. Daarbij kan het voorkomen dat ontwikkelingen onderling strijdigheden vertonen, waardoor (bovenregionale) keuzes moeten worden gemaakt. Doel van de Structuurvisie is het bepalen van een ruimtelijk kader en milieubeleidsregels voor verder planvorming met het uitgangspunt dat de omgevingseffecten van de projecten individueel en cumulatief passen binnen de beschikbare milieugebruiksruimte waarbij er nog steeds sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Voor de structuurvisie is een apart planMER opgesteld en is aan de Commissie voor de m.e.r. advies gevraagd. De Commissie voor de m.e.r. constateert in het advies dat de provincie erin is geslaagd aan te tonen dat de plannen en projecten passen binnen de milieugebruiksruimte.	Nee

			De Commissie voor de m.e.r. is verder van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over de Structuurvisie waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen. Provinciale Staten hebben de Structuurvisie vastgesteld op 19 april 2017. Voor de windprojecten, waaronder het windpark Delfzijl-Midden op het bedrijventerrein Oosterhorn, geeft de Structuurvisie normen op het gebied van geluid en externe veiligheid. De ontwikkeling van het windpark Delfzijl-Midden voldoet aan deze normen. In het kader van de voorliggende besluitvorming is een evenredige verdeling van lusten en lasten geen mee te wegen aspect. Wij zijn ons er echter ook van bewust dat de verdeling van lusten en lasten wel van belang is bij de ontwikkeling van windparken. Ons beleid op dit vlak is vastgelegd in het beleidskader 'Sanering en opschaling, gebiedsfonds en participatie'. Op grond van dit beleidskader hebben wij, samen met de gemeente Delfzijl, met de ontwikkelaar van het windpark Delfzijl-Midden (Millenergy) de afspraak gemaakt dat gedurende de exploitatie van het windpark ieder jaar €1050 per megawatt in een gebiedsfonds wordt gestort. De verdere uitwerking van dit gebiedsfonds is nog onderwerp van gesprek. Wel zeker is dat het geld dat vanuit het windpark Delfzijl-Midden in het gebiedsfonds wordt gestort ten goede dient te komen aan de directe omgeving. Met de bijdrage van €1050 per megawatt wordt derhalve voldaan aan het beleid. Voor de volledigheid wordt echter benadrukt dat voorgaande financiële bijdrage geen bij de besluitvorming te betrekken aspect is. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	

Zienswijze 19. Inwoner Borgsweer 7				
Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	Ik wil bezwaar maken tegen de nieuw te plaatsen hoge windmolens bij Borgsweer. Er zijn al veel windmolens geplaatst, hier heb ik geen problemen mee gehad maar het is nu genoeg en de molens die ze willen plaatsen zijn erg groot. Ik teken bezwaar aan!!!!	Op grond van de omgevingsvergunning kunnen er windturbines worden geplaatst met een maximale ashoogte van 145 meter en een maximale rotordiameter van 145 meter. De maximale tiphoogte bedraagt daarmee (145 + 72,5 =) 217,5 meter. Deze afmetingen zijn ook de maximale afmetingen die voor de windturbines mogelijk worden gemaakt in het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn van de gemeente Delfzijl. In het kader van de voorliggende omgevingsvergunning en in het kader van het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Oosterhorn, waar het windpark Delfzijl-Midden onderdeel van uitmaakt, is onderzocht of windturbines met de hiervoor genoemde afmetingen voldoen aan de wet- en regelgeving. Uit die onderzoeken volgt dat aan de wet- en regelgeving wordt voldaan. Specifiek voor het thema landschap komt het uitgevoerde onderzoek tot de volgende conclusie ten aanzien van de windturbines (zie paragraaf 9.6 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Onderzoek thema landschap' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016): <i>Alle varianten voor windenergie en het voorkeursalternatief zijn uitvoerbaar gelet op de (wettelijke) beleidskaders voor landschap.</i> De Commissie voor de m.e.r. is tevens om advies gevraagd. Voor windenergie is van belang dat de Commissie voor de m.e.r. in het voorlopig advies van 30 maart 2017 het volgende zegt: <i>Wat is de doelstelling voor het windvermogen op Oosterhorn en welke (on)mogelijkheden biedt deze doelstelling voor optimalisatie van alternatieven ten aanzien van energieopbrengst,</i>	Nee

			<i>landschap en leefomgeving?</i> Deze vraag is beantwoord in het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Aanvulling bij de milieueffectrapportage, Doelstelling windenergie' van Witteveen+Bos d.d. 7 april 2017. Over landschap staat onder meer het volgende in die aanvulling: <i>Bij landschap komt het MER tot de conclusie dat de windturbines een negatief effect op het bestaande landschap hebben. Enerzijds heeft variant 1, met meer maar kleinere turbines, minder impact op het open landschap, anderzijds leidt variant 3, met minder maar grotere turbines, tot meer visuele rust.</i> <i>Qua landschap blijkt dat de opstelling in Oosterhorn tot een wat rommelig landschapsbeeld leidt, wat het gevolg is van de noodzaak om het windpark in te passen in de bestaande situatie op het bedrijventerrein.</i> <i>Dit is vooraf onderkend door het bouwheerschap van de provincie Groningen, dat de volgende leidraad heeft afgegeven voor de inrichting van de windparken in Delfzijl:</i> <i>'Het regionale windpark Delfzijl krijgt gestalte door de ontwikkeling van een viertal min of meer zelfstandige windparken. We onderscheiden van noord naar zuid de clusters Schermdijk/Oterdum, Oosterhorn, Delfzijl-Zuid en Geefsweer. Zoals gezegd zijn het 'zelfstandige' windparken, waarmee wordt bedoeld dat elk park zijn eigen identiteit/plaatsingsmodel kent en dat in beginsel geen ruimtelijke dwarsverbanden worden gelegd in die zin dat bijvoorbeeld lijnopstellingen van het ene park in het andere park worden doorgezet. Elk park kent zijn eigen vorm.'</i> <i>Voor het windpark Oosterhorn noteert het bouwheerschap:</i> <i>'Oosterhorn: zwermopstelling. De plaatsbepaling van de molens is de resultante van de mogelijkheden en onmogelijkheden van de aanwezige bedrijvigheid.'</i> <i>Bovenstaande leidraad schetst de optimalisatieruimte inzake landschap: die wordt begrensd door de ruimtelijke randvoorwaarden op Oosterhorn. Naast bedrijvigheid, betreft dit ook infrastructuur zoals wegen, het kanaal, gasleidingen en hoogspanningsleidingen.</i> De Commissie voor de m.e.r. heeft op 16 mei 2017 advies uitgebracht over deze aanvulling. In dat advies zegt de Commissie voor de m.e.r. onder meer het volgende: <i>De aanvullende informatie over windenergie geeft volgens de Commissie voldoende argumentatie over de opbrengstmaximalisatie van de windvarianten. Daarbij is duidelijk onderbouwd dat hier weinig milieuwinst valt te behalen door kleinere varianten uit te werken.</i> <i>De bijgevoegde belemmeringenkaart ondersteunt dit verhaal en bevat waardevolle informatie over de mogelijkheden en onmogelijkheden voor plaatsing van windturbines in het plangebied bedrijventerrein Oosterhorn.</i> Vervolgens komt de Commissie voor de m.e.r. tot de volgende conclusie: <i>De Commissie concludeert dat met de informatie uit de aanvullingen windenergie en geur voor deze onderdelen de milieuinformatie voor besluitvorming beschikbaar is.</i> Samenvattend geldt derhalve dat uit de onderzoeken volgt dat het windpark uitvoerbaar is gelet op de wettelijke beleidskaders. Deze conclusie wordt onderschreven door de Commissie voor de m.e.r. Deze opmerking vormt geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	

Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	Bedankt voor het toesturen van de ontwerpvergunning en het bijbehorende milieueffectrapport voor het windpark Delfzijl-Midden (Oosterhorn). Omdat de MER-samenvatting met de titel 'SAMENVATTING AANVULLING MER OOSTERHORN', waarin wordt ingegaan op de gevolgen voor Duitsland/Nedersaksen, helaas alleen in het Nederlands beschikbaar is, wordt een uitgebreide beoordeling van het voornemen bemoeilijkt. Na controle van de documenten gaat de NLWKN (Betriebstellen Brake/Oldenburger en Aurich) ervan uit door het voornemen geen significante effecten ontstaan. Er zijn geen bezwaren tegen de bouw van het windpark, indien verzekerd is dat de maatregelen voor de vleermuizen (aanpassing van de startsnellheid van de windturbines) dwingend worden voorgeschreven. Graag ontvang ik de definitieve vergunning.	Bij de stukken die voor de terinzagelegging naar de Duitse partners zijn toegestuurd is ook het document met de titel 'ZUSAMMENFASSUNG ERGÄNZUNG UVS OOSTERHORN' meegezonden. Dit is de Duitse vertaling van het document dat in het Nederlands de titel 'SAMENVATTING AANVULLING MER OOSTERHORN' heeft. Ecologische aspecten van oprichting en in werking hebben van een windpark, waaronder maatregelen voor vleermuizen, worden primair gereguleerd vanuit een ander wettelijk kader, de Wet natuurbescherming (Wnb). Binnen dat kader worden aanvragen voor vergunningverlening in volgorde van ontvangst afgedaan, waarbij steeds per aanvraag beoordeeld moet worden of vergunningverlening mogelijk is. De aanvraag voor de Wnb is ingediend voor de aanvraag omgevingsvergunning, en daarmee niet aangehaakt bij de omgevingsvergunning. Eventuele maatregelen voor vleermuizen maken derhalve geen onderdeel uit van deze omgevingsvergunning. Dergelijke maatregelen kunnen onderdeel uitmaken van de vergunning onder de Wnb. De NLWKN wordt in het verdere proces betrokken: de antwoordnota wordt toegezonden en NLWKN wordt op de hoogte gesteld van de terinzagelegging van de verleende vergunning. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	Nee

Zienswijze 21. Gemeinde Jemgum

Reactie-nummer	Pagina-nr	Zienswijze	Reactie	Wijziging besluit?
1	1	Bedankt voor de mogelijkheid om te reageren op de ontwerpvergunning. Ik verwijs naar mijn advies (zienswijze) van 2 maart 2017 over het bestemmingsplan. Dit advies hou ik inhoudelijk geheel overeind. Een beantwoording van de punten uit het bovengenoemde advies is niet gevonden. Hier wordt nadrukkelijk om gevraagd. Daarnaast wordt erop gewezen dat het dorp Ditzum een landelijk erkend recreatiecentrum is. Bijna 100.000 gasten bezoeken ieder jaar de gemeente Jemgum. Daarom is het vanuit landschappelijk en toeristisch oogpunt vereist, dat de windparken Geefsweer en Oosterhorn geen afbreuk doen aan de plaatsen aan de Dollard. Mijn advies van 2 maart 2017 is als bijlage bij deze zienswijze gevoegd.	Het advies van 2 maart 2017 heeft betrekking op het voorontwerpbestemmingsplan Oosterhorn. Het klopt dat dit advies niet beantwoord is in de onderhavige procedure. Het gaat immers om twee verschillende procedures. Aangegeven wordt dat de zienswijze tegen het voorontwerpbestemmingsplan Oosterhorn van de gemeente Delfzijl overeind wordt gehouden. In die zienswijze worden geen aspecten naar voren gebracht die betrekking hebben op de realisering van de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden. Voor de beantwoording van die zienswijze wordt derhalve verwezen naar het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn dat inmiddels door de gemeente Delfzijl ter inzage is gelegd. In het kader van dat ontwerpbestemmingsplan wordt ook antwoord gegeven op de zienswijze van de gemeente Jemgum. Ten aanzien van landschap en toerisme geldt het volgende. Er is voor het windpark onderzoek gedaan naar het thema landschap. Dit onderzoek komt tot de volgende conclusie ten aanzien van de windturbines (zie paragraaf 9.6 van het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport, Onderzoek thema landschap' van Witteveen+Bos d.d. 13 december 2016): <i>Alle varianten voor windenergie en het voorkeursalternatief zijn uitvoerbaar gelet op de (wettelijke) beleidskaders voor landschap.</i> De Commissie voor de m.e.r. is tevens om advies gevraagd. Voor windenergie is van belang dat de Commissie voor de m.e.r. in het voorlopig advies van 30 maart 2017 het volgende zegt: <i>Wat is de doelstelling voor het windvermogen op Oosterhorn en welke (on)mogelijkheden biedt deze doelstelling voor optimalisatie van alternatieven ten aanzien van energieopbrengst,</i>	Nee

			<i>landschap en leefomgeving?</i> Deze vraag is beantwoord in het rapport 'Bestemmingsplan Oosterhorn, Aanvulling bij de milieueffectrapportage, Doelstelling windenergie' van Witteveen+Bos d.d. 7 april 2017. Over landschap staat onder meer het volgende in die aanvulling: <i>Bij landschap komt het MER tot de conclusie dat de windturbines een negatief effect op het bestaande landschap hebben. Enerzijds heeft variant 1, met meer maar kleinere turbines, minder impact op het open landschap, anderzijds leidt variant 3, met minder maar grotere turbines, tot meer visuele rust.</i> <i>Qua landschap blijkt dat de opstelling in Oosterhorn tot een wat rommelig landschapsbeeld leidt, wat het gevolg is van de noodzaak om het windpark in te passen in de bestaande situatie op het bedrijventerrein.</i> <i>Dit is vooraf onderkend door het bouwheerschap van de provincie Groningen, dat de volgende leidraad heeft afgegeven voor de inrichting van de windparken in Delfzijl:</i> <i>'Het regionale windpark Delfzijl krijgt gestalte door de ontwikkeling van een viertal min of meer zelfstandige windparken. We onderscheiden van noord naar zuid de clusters Schermdijk/Oterdum, Oosterhorn, Delfzijl-Zuid en Geefsweer. Zoals gezegd zijn het 'zelfstandige' windparken, waarmee wordt bedoeld dat elk park zijn eigen identiteit/plaatsingsmodel kent en dat in beginsel geen ruimtelijke dwarsverbanden worden gelegd in die zin dat bijvoorbeeld lijnopstellingen van het ene park in het andere park worden doorgezet. Elk park kent zijn eigen vorm.'</i> <i>Voor het windpark Oosterhorn noteert het bouwheerschap:</i> <i>'Oosterhorn: zwermopstelling. De plaatsbepaling van de molens is de resultante van de mogelijkheden en onmogelijkheden van de aanwezige bedrijvigheid.'</i> <i>Bovenstaande leidraad schetst de optimalisatieruimte inzake landschap: die wordt begrensd door de ruimtelijke randvoorwaarden op Oosterhorn. Naast bedrijvigheid, betreft dit ook infrastructuur zoals wegen, het kanaal, gasleidingen en hoogspanningsleidingen.</i> De Commissie voor de m.e.r. heeft op 16 mei 2017 advies uitgebracht over deze aanvulling. In dat advies zegt de Commissie voor de m.e.r. onder meer het volgende: <i>De aanvullende informatie over windenergie geeft volgens de Commissie voldoende argumentatie over de opbrengstmaximalisatie van de windvarianten. Daarbij is duidelijk onderbouwd dat hier weinig milieuwinst valt te behalen door kleinere varianten uit te werken.</i> <i>De bijgevoegde belemmeringenkaart ondersteunt dit verhaal en bevat waardevolle informatie over de mogelijkheden en onmogelijkheden voor plaatsing van windturbines in het plangebied bedrijventerrein Oosterhorn.</i> Vervolgens komt de Commissie voor de m.e.r. tot de volgende conclusie: <i>De Commissie concludeert dat met de informatie uit de aanvullingen windenergie en geur voor deze onderdelen de milieuinformatie voor besluitvorming beschikbaar is.</i> Samenvattend geldt derhalve dat uit de onderzoeken volgt dat het windpark uitvoerbaar is gelet op de wettelijke beleidskaders. Deze conclusie wordt onderschreven door de Commissie voor de m.e.r. Verder geldt dat het bedrijventerrein Oosterhorn in nationaal, provinciaal en regionaal beleid is aangewezen als een locatie voor de concentratie van industrie en energie. Het bedrijventerrein Oosterhorn vormt voor de provincie Groningen, de gemeente Delfzijl en het	

			Rijk een belangrijke economische kernzone. In dit gebied is ruimte beschikbaar voor havengeboden bedrijvigheid, voor de vestiging van zware (chemische) industrie en windenergie. De doorontwikkeling van dit gebied wordt met de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl en het provinciaal Milieuplan aan duidelijke milieugrenzen gebonden. Hiermee is in eerder beleid reeds een belangenafweging gemaakt tussen uiteenlopende functies, waaronder toerisme. Deze vergunning is een uitwerking van deze eerdere keuzes. De activiteit 'Windpark' is dus reeds jaren geleden voorzien als passend op het industrieterrein Oosterhorn. Deze opmerkingen vormen geen aanleiding om de vergunning aan te passen.	

Ambtelijke wijzigingen

De ontwerpvergunning is getoetst aan het voorontwerp bestemmingsplan Oosterhorn van de gemeente Delfzijl. Het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn is inmiddels ook gepubliceerd door de gemeente Delfzijl en heeft ter inzage gelegen van 29 juni 2017 tot en met 10 augustus 2017. Derhalve is de vergunning nu getoetst aan het ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn. Aangezien er tussen het voorontwerp en het ontwerp een aantal wijzigingen is doorgevoerd, waarvan enkele ook betrekking hebben op de windturbines van het windpark Delfzijl-Midden, zijn ten opzichte van de ontwerpvergunning een aantal ambtelijke wijzigingen doorgevoerd. Dit betreffen de volgende wijzigingen:

1. In het ontwerpbestemmingsplan is in artikel 3.2.4., onder b, de volgende voorwaardelijke verplichting opgenomen:

Een omgevingsvergunning voor het bouwen mag slechts worden verleend indien de garantie bestaat dat 10% van de oppervlakte van bouwwerken, gemeten op niveau peil, op het bedrijventerrein binnen een jaar na realisatie van de bebouwing wordt gecompenseerd als waterberging.

Dit leidt tot de volgende ambtelijke wijziging in de vergunning:

In de voorschriften is onder het kopje 'algemeen' in 1.2 het volgende voorschrift toegevoegd:

Het aanbrengen van oppervlakteverharding is alleen toegestaan indien er een garantie is dat 10% van de oppervlakte van de verharding, gemeten op niveau peil, op het bedrijventerrein binnen een jaar na realisatie van de bebouwing wordt gecompenseerd als waterberging.

2. In het ontwerpbestemmingsplan is in artikel 3.2.2., onder g de volgende regel toegevoegd:

De bouwhoogte van de fundering van een windturbine bedraagt ten hoogste 2 m.

Dit leidt tot de volgende ambtelijke wijziging in de vergunning:

In de voorschriften is onder het kopje 'bouwen van een bouwwerk' in 2.8 het volgende voorschrift toegevoegd:

De bouwhoogte van de fundering van een windturbine bedraagt ten hoogste 2 meter.